

Talim ve Terbiye Ailede Başlar

9 771307 395007

Millî Şuur

ÖĞ-DER Şuurlu Öğretmenler Derneği Yayın Organıdır.

- ZORUNLU EĞİTİM SORUN ÜRETME MERKEZİ Mİ?
- DEĞERLER EĞİTİMİ ÜZERİNE
- YOZLAŞAN DİNDARLIK ANLAYIŞIMIZ
- KUDÜS VE İLK KIBLEMİZ MESCİD-İ AKSA

CANSUYU

Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Bir yetime de “siz” sahip çıkın

www.cansuyu.org.tr

444 66 39

Editörden

Es-Selamu Aleykum
Bismillahirrahmanirrahim.

Yeniden merhaba,

Batıdan ısmarlama ev ödevlerini ret ediyoruz!

Yozlaşan dindarlığımız gibi eğitimimiz de hızla bizden uzaklaşıyor. Bizi eğiten biz miyiz, der gibi halimiz. Helal yaşamının önemini söyler, ancak bir kapitalist gibi yaşarız.

Yozlaşmada sosyal medyanın etkisi biliniyor. Sosyal medya günahlarından, hadislerle sosyal medyanın ahlakını öğrenip, sosyal medya eğitimi alarak korunabiliriz.

Emperyalizme karşı, kale gibi duran ecdadımız nerede, bizim celladımızı sever halimiz nerede? Bazımız emperyalizme karşı olduğunu söylerken, diğer taraftan Amerika ve AB ile dost olmayı yadırgamaz. Yaman çelişkiyi fark edemez bir halde sürer gider yaşantısı, hayatı anlamadan ve yaşamadan.

Sahi bizi birileri mi eğitiyor da farkında olmadan batı hayranı olup çıkıveriyoruz? Yoksa ruhumuzun gıdasını başka şeylerde mi arıyoruz, ha buldum der gibi. Ya da korkularımız; makamdan, şöhretten, paradan ve ya şekerli sudan mahrum kalma eriti...

Ne oluyor bize?

Niçin umutsuzlar ülkesi oluverdik? Yoksa bu kıyamet habercisi savaşın, fırtına öncesi sessizliği mi?

Nefsin edep ve kimyasını öğrenip terbiye ve edebi yeniden kuşanmalıyız hep birlikte, fırtınanın yönünü değiştirebilmek için.

Millî bünyemize uygun Selçuklu ve Osmanlı'daki eğitimi iyi öğrenmeliyiz. Nasıl bir eğitim modeli seçmenin ipuçlarını öğrenerek sömürgeci anlayışla hazırlanan müfredatlardan kurtulabiliriz.

Yeniden kuşanmalıyız izzet ve vakarı. Ailemizi ilk, okulumuz olarak yeniden keşfetmeli, aile yaşantımızı zenginleştirmeliyiz edep, hayâ ve dua ile.

Anne baba olmanın maneviyatı ile aileyi güçlendirmenin inceliklerini okurken, "İslam eğitim, edep ve terbiyedir."

"Nâmeşru nesneye emr-i sultânî olmaz"

Selam ve dualarımızla...

Mustafa AYDIN

İÇİNDEKİLER

SAHİBİ

ÖĞ-DER Şuurlu Öğretmenler Derneği Adına
İsmail Hakkı AKKİRAZ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Hüseyin YAVUZ

YAYIN TÜRÜ
Yaygın 3 Aylık Süreli Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Erdal BİLİR

EDİTÖR
Mustafa AYDIN

YAYIN KURULU
Hamdi SÜRÜCÜ
Ali ÖZCAN
Nizamettin KARS
Mecit DÖNMEZBİLEK
Mustafa ALKAN
İbrahim PÜR
Abdurrahman ERBAŞ
Tacetin ÇETİNKAYA

TASHİH
Yusuf AYDIN
Selim AKGÜL

HUKUK DANIŞMANI
Prof. Dr. Mustafa KAMALAK

REKLAM
Mustafa DEMİR

DAĞITIM
Harun KAYAASLAN

GRAFİK TASARIM
KARAMETE TANITIM TASARIM
Tel: (0312) 287 40 47 - Faks: (0312) 287 41 88
Ziyabey Cad. No: 26/4 Balgat/ANKARA

BASKI
Semih Ofset
Büyük Sanayi 1. Cadde No:74
İskitler - ANKARA / 06060
Telefon: (0312) 341 40 75
Fax: (0312) 341 98 98

BASIM TARİHİ
ARALIK 2017

YAYIN İDARE MERKEZİ
Ziyabey Cad. 1420 Sk. No: 2/1
BALGAT/ANKARA
Tel: (0312) 286 18 83
Fax: (0312) 287 61 80
Web: www.millisuur.com.tr
e-posta: bilgi@millisuur.com.tr

ÖĞ-DER; Şuurlu Öğretmenler Derneği yayınıdır.
Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Millî Şuur
Dergisi'ne aittir. Kaynak gösterilmek suretiyle
alıntı yapılabilir. Millî Şuur Dergisi basın ve
meslek ilkelerine uyar. Yayınlanan yazıların
sorumluluğu yazarına aittir.

04 Talim ve Terbiyede Aile Okulu

08 Yozlaşan Dindarlık Anlayışımız

12 İslam Eğitim ve Terbiyedir

14 Ebussuûd Efendi

16 Anne Baba Olmanın Maneviyatı

19 Öğretmen Eğitimde Asıl Unsur

22 Zorunlu Eğitim Sorun Üretme Merkezi mi?

24 Nefsin Edep Kimyası

26 Hadislerle Sosyal Medya Ahlakı

28 Değerler Eğitimi Üzerine

30 Eğitim ve Dünyalar Kazanmak

32 Öğretmen Eğitimi ve Yeterlilikleri

34 Sosyal Medyada İşlenen Günahlar

36 Selçuklu ve Osmanlı'da Eğitim Sistemi

39 Kur'an'dan

40 Nasıl Bir Eğitim Modeli Seçmeliyiz?

43 Hayat Suyu

44 Kamudaki İhraçların Sosyolojik Etkileri

46 Ders Müfredatları ve Sömürü Mantiği

48 Bir Düşünür Olarak Aliya İzzetbegoviç

50 Simurg Öldü Diyeler

52 Kitap Okuma(ma) Kültürü

54 Kudüs ve İlk Kiblemiz Mescid-i Aksa

56 İkili Anlaşmaların İç Yüzü -1
(Fulbright Anlaşması ve Eğitimde Teslimiyet)

58 İslamda Devlet ve Eğitim

60 Sizden Gelenler

62 Sözün Gücü

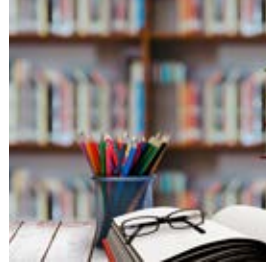
63 Çiziyön

04

TALİM VE TERBİYEDE
AİLE OKULU

İsmail Hakkı AKKİRAZ

22

ZORUNLU EĞİTİM
SORUN ÜRETME MERKEZİ Mİ?

Şakir TARIM

08

YOZLAŞAN DİNDARLIK
ANLAYIŞIMIZ

Halil İbrahim KABAK

24

NEFSİN EDEP KİMYASI

Ali CEYLAN

12

İSLAM EĞİTİM VE
TERBİYEDİR

Rabia Chiristin BRODBECK

32

ÖĞRETMEN EĞİTİMİ
VE YETERLİLİKLERİ

Nizamettin KARS

14

EBUSSUÛD EFENDİ

Kamil ÇALIŞKAN

36

SELÇUKLU VE OSMANLI'DA
EĞİTİM SİSTEMİ

Ömer Faruk ULAŞ

16

ANNE BABA OLMANIN
MANEVİYATI

Nurgül ALTINTOP

40

NASIL BİR
EĞİTİM MODELİ SEÇMELİYİZ?

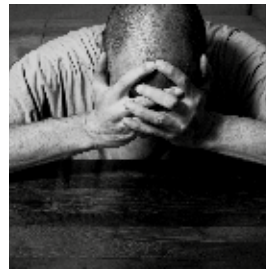
Muhsin YILDIRIM

19

ÖĞRETMEN EĞİTİMDE ASIL
UNSUR

Tacettin ÇETİNKAYA

44

KAMUDAKİ İHRAÇLARIN
SOSYOLOJİK ETKİLERİ

YUSUF AYDIN

İsmail Hakkı AKKİRAZ / Eğitimci-Yazar

TALİM VE TERBİYEDE AİLE OKULU

TEMEL SORUMUZ

Biz Müslüman bir toplumuz, İslam'ın amentüsüne inanıyoruz, bu amentüye uygun olarak yaşamının mücadelesini veriyoruz. Müslümanlık inanişinin bir insan tanımı vardır. İnsan yaratılmışların en şerefli ve yaratılış sebebi de Allah'a kulluktur. İnanişımıza göre insan; İslam fıtratı üzere günahsız olarak doğar. Öyle ise biz bu inanişe uygun olarak nasıl bir talim terbiye siyasetine sahip olmak ve çocuklarımızı hangi istikamette yetiştirmek zorundayız? Bizim için iyi ve doğru terbiye nedir? Bu sorular bu yazı için yeterlidir. Biz Müslümanlar eğitimi, her yaştaki insanımızın düşünce ve davranışlarında; **yanlış değil, doğruyu, zararlı değil, faydalıyı, zulmü değil, adaleti, kötüyü değil, iyiyi, çirkini değil, güzeli** seçip uygun vasıtalarla ameli meleke kazandırma ya yönelik planlı, programlı çalışma süreci olarak görmek zorundayız. Eğitim ve öğretimde insanların sadece bilgi ve becerilerle donatılması yeterli

değildir. İnsanlara bazı yüksek değerlerin de kazandırılması gerekir. Bu nedenle Müslümanlar, eğitim ve öğretimin **terbiye** boyutunu da önemsemek durumundadırlar. Müslümanların itibar edeceği ve yöneleceği talim ve terbiye, nesilleri **“şeytan bilgine”** değil, **“Kur'an ve Sünnet”** bilgisine taşıyan bir eğitim olmalıdır. Konuyla ilgili olarak Peygamberimizin: **“Sizin en hayırlınız Kur'an'ı Kerim'i öğrenen ve öğretenidir”** hadisi önemli eğitim belgelerindendir. Biz nesillerimizi şuurlu Müslüman nesiller olarak yetiştirmekle mükellefiz. Nesillerin şuurlu Müslüman kimseler olarak yetiştirilmesinde birinci dereceden sorumluluk ailenindir. İslam bu kurumu adeta bir okul olarak görür ve talim ve terbiyede bu kuruma ciddi sorumluluklar yükler.

AİLE KURUMU

Aile; nesep veya evlilikle bir araya gelmiş, ana-baba ve çocuklardan oluşan topluluktur. Büyük baba, nine, torunlar da aile tanımı içine gir-

diğinden onlarda ailenin bir parçasıdır.

İnancımıza göre evlilik çağına gelen her erkek ve kadının evlenme ve aile kurma hakkı ve görevi vardır. Evlenmeye engel meşru sebepler dışında bu görevden kaçınmanın veya geciktirmenin ve-bali de büyüktür. Aile kurumunu yıkıcı uygulama ve eğilimlere karşı gereken tepki anında verilme-lidir. Geçmişle gelecek arasında köprü olan aile kurumu, kimlik ve kişiliğimizin oluşması ve yaşa-tılmasında en etkili kurumdur. Bu nedenle devlet sosyal ve ekonomik politikalarını şekillendirirken temel unsur, aile kurumunu korumak olmalıdır. **Modernleşme** ile beraber gelen sanayileşme, kentleşme ve değişen gündelik yaşam, etkisini en çok aile kurumu üzerinde göstermiştir. Günümüz toplumunda, dış güçlerin plânlı etkileriyle, birey-selliğin öne çıkarılması aileyi tehdit eden sonuç-lar doğurmuştur. Yaşanılan sosyal problemler; boşanmaların artması sebebiyle ailenin parçalan-ması, sosyalleşme adına kadının annelik vasfının elinden alınması, nüfusun gittikçe azalması gibi sorunlar, AB kıstaslarının başımıza sardığı bela-lardır. Bu nedenle oynanan manevi tahribat ve ekonomik ifsat oyunları yüzünden ülkemizde aile kurumunda büyük çöküşler yaşanmaktadır. Aile ile ilgili ele alınması gereken konulardan biri de, kadınların toplumsal konumu ve haklarıdır. Hem kentte hem de kırsal kesimde kadının en önemli sorunu, işi ile ailesi arasında yaşadığı ikilemdir. Kadının çalışarak aile bütçesine katkıda bulunma-sı ve kendisini geliştirmesinin bedeli, çocuklarına ve ailesine ödetilmektedir. Çalışma hayatının kadının annelik ve aile sorumluluğunu yerine ge-tirecek şekilde yeniden düzenlemesi topluma ya-pılacak en büyük iyilik olur. AB'nin bize aşlamak istediği, karı-kocadan ibaret kendi **“çekirdek aile”** hastalığından kendimizi korumalıyız. Bunun yeri-ne ilaç **“geniş aile sistemidir.”** Bu aile sistemi an-cak, nesillerin yetişmesinde kuvvetli ve sarsılmaz bir okul olabilir.

AİLE, İSLAM İLE KURULUR

Erkeği erkek, kadını da kadın olarak yaratan Allah'tır. Bu yaratılışın temelinde yatan hikmetler vardır. RUM 21: **“Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de**

O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır.” Kadını ve erkeği diğeri için eş olarak yaratması Allah'ın varlığının ve birliğinin delillerindendir. Sevgi de insanın elinde olma-yan bir şeydir, o da yaratılmıştır. Peygamberimiz; **“bana dünyadan üç şey sevdirdi”** buyuruyor. Sevdim demiyor da, sevdirdi diyor. Ayette tü-rünüzden eşler yarattı deniliyor. Peygamberimiz: **“Kadınlar erkeklerin tam ikiye ayrılmış bir parçasıdır”** buyurmaktadır. Kadın ve erkeğin bir-birlerine karşı duydukları his, arzu, duygu ve me-yiller Allah'ın sünnetinin gereğidir.

Bilinmelidir ki bir ailede huzur ve saadetin sağlanması karşılıklı olarak sorumlulukların yerine getirilmesine, dinin belirlediği esas ve haklara uyulmasına bağlıdır.

ALİ İMRAN 14: **“Kadınlara, oğullara, tonlarca altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere karşı aşırı sevgi beslemek insanlara güzel ve çekici gösterildi. Bunlar, dünya hayatının nimetleridir. Asıl varılacak güzel yer Allah katındadır.”** Allah Teâlâ insana, yaratılı-şındaki fıtrata uygun olarak bu duyguları vermiş, yalnız bu meyillerin tatmin yolunu da belli prensiplerle sınırlamıştır. Kadın ve erkeğin eş olarak bir araya gelip aile olmaları, **İslam fıkına** uygun bir nikâh iledir. Meşru bir nikâh akdine dayanma-yan, ilişkiler ve meyiller yasaklanmıştır. İslam'ın evlilik için belirlediği esaslar dikkate alınmaksızın oluşan birliktelikler toplumun hayrına olmaz. Evlilikte karşılıklı faydalanma vardır. Bunun için İslam, evlenecek kimselerin mümin bir erkekle mümine veya iffetini koruyan ehli kitap bir kadın olmasını, evliliklerine engel bir akrabalık bağının olmamasını şart koşturmuştur. İslam, erkekle erkeğin, kadını kadının evliliği diye **batıda ortaya çıkan eğilimleri** kesinlikle reddeder ve bunu bir sapkınlık ve israf olarak görür. İslam aile saade-tine büyük önem vermektedir. Bunun için eşlerin sorumluluklarını, uyulması gereken esasları ve

hakları net bir şekilde belirlemiştir. Bilinmelidir ki bir ailede huzur ve saadetin sağlanması karşılıklı olarak sorumlulukların yerine getirilmesine, dinin belirlediği esas ve haklara uyulmasına bağlıdır.

Geride kendisine dua edecek hayırlı bir çocuk bırakan kimsenin amel defteri kapanmaz, kendisine sürekli olarak hayır yazılır.

AİLE DÜZENİ

İslam, aile hayatına bir düzen getirmiştir. Aile bir kurumdur. Erkek aile kurumunun yöneticisi ve koruyucusudur. Bu yöneticilik ve koruyuculuk maddi mülkiyetler ile alakalı olmayıp hukuki ve manevi bir sorumluluktur. Elbette ki bu aile reisliğinin adalet, sevgi ve şefkat ile yapılması gerekir. Kadının görevi ise, kocasının rızasını gözeterek hanenin iç düzenine riayet etmek ve emanetleri korumak ve kollamaktır. Bir ailede, aile saadatinin temeli adil yönetime, itaat ve sadakate dayanır. Adil yönetimin, sevgi ve şefkatin, itaat ve sadakatin olmadığı yerde saadetten söz edilemez. Bunların hepsi de İslam'dan doğar. İslam'ın ise hükmü bellidir. NİSA 34: **“Allah'ın bir kısmını- zı (imamlık gibi bazı işlerde) diğerlerinize üstün kılması, erkeklerin mallarından infak etmeleri sebebiyle erkekler kadınlar üzerinde kaim yani yönetici ve koruyucudurlar. Saliha kadınlar, itaat eden, Allanın koruduğu gibi (kocasının malını ve namusunu) yokluğunda koruyan kadınlardır. Geçimsizliklerinden korktuğunuzda onlara nasihat edin, yataklarda yalnız bırakın ve (bunlarla yola gelmezlerse) hafifçe dövün. Eğer size itaat ederlerse aleyhlerinde başka yol aramayın. Muhakkak O çok yüce, çok büyüktür.”** Aile ocağının kıvamında devam etmesi için Allah Teâlâ, kadının ve erkeğin hak ve görevlerini belirlemiştir. Ailede Allah'ın belirlediği hak ve sorumlulukları yürürlükte kılma sorumluluğu erkeğe aittir. Saliha kadınlar, Allah'a gönülden itaat

eden, kocasının yokluğunda malını ve namusunu koruyan kadınlardır. Allah'ın aile saadeti için koyduğu hükümler bilinmeli ve uygulanmalıdır ki o ailede huzur olsun.

AİLE VE EĞİTİM

Aile bir okuldur. Anne ve baba çocuklarını güzel terbiye etmelidir. Bu önemli bir görevdir. Bunun için Peygamberimiz: **“Bir baba çocuğuna güzel ahlâktan daha üstün bir miras bırakamaz ve onun çocuğunu terbiye etme noktasındaki her bir çabası sadaka vermesinden daha hayırlıdır.”** der. Evvela Allah'ı ve Peygamberi tanıtmalı, imanı esaslarını öğretmeli, kalbine Allah kokusunu aşılamalıdır. Uygun yaşa geldiklerinde ibadetleri öğretmeli, namaz kılmayı, oruç tutmayı, başkalarına yardım etmeyi teşvik etmelidir. Ayrıca Hak nedir? Batıl nedir? İyi nedir? Kötü nedir? Anlatmalıdır. Yeme içme, oturup kalkma adabını öğretip bunları benimsetmelidir. Ana ve baba çocukları için iyi bir örnek ve model olmalı, adaletle davranmalı, aralarında kız erkek ayrımı yapmamalı, güzel isimler koymalıdır. Aile okulunun baş kitabı **Kur'an'ı Kerim** olmalıdır. Kur'an'a dayanmayan eğitimden hayır gelmez. **Geride kendisine dua edecek hayırlı bir çocuk bırakan kimsenin amel defteri kapanmaz, kendisine sürekli olarak hayır yazılır.** Aile, çocukların şahsiyetlerinin şekillendiği ve toplumsal hüviyetini kazandığı en önemli ocaktır. Çocuklarını eğiten, onların dünya görüşlerini şekillendiren ve şahsiyet kazanmalarına yol açan ailelerin toplumun değişimine ciddi katkılar sundukları unutulmamalıdır. Peygamberimiz: **“Hepiniz çobansınız ve hepiniz güttüklerinizden sorumlusunuz. Erkek, ailesinin çobanıdır. Kadın da evinin ve çocuğunun çobanıdır. Buna göre hepiniz birer çobansınız ve hepiniz idare ettiklerinizden sorumlusunuz.”** buyurarak bu konuya dikkat çekmektedir. Boşuna **“cennet annelerin ayağı altındadır”** denmemiştir. Günümüzde bu aile ve eğitim anlayışını **Milli Görüş** benimsemiş ve hayata geçirmek için mücadele etmektedir. Selam olsun hidayete tabi olanlara...

ÖĞRETMENLER VAKFI

" Güven Kapısı "

Bir harf öğretmenin ✱
Dua eden bir elin ✱
Açık bir amel defterin ✱
Bir hayır kapın ✱
Sıkıntılı anlarında sığınağın ✱
Yoksul ve kimsesiz çocuklara bir katkı ✱
Seni unutturmayacak bir eserinin ✱
Geleceğinin teminatı bir neslin ✱

Olsun İster misin ?

ÖĞRETMENLER VAKFI
Nakdi Bağışlarınız İçin

VAKIFLAR BANKASI
Balgat Şubesi

HESAP NO :
00 158 0072 844 28 744

Halil İbrahim KABAK / Eğitimci-Yazar

YOZLAŞAN DİNDARLIK ANLAYIŞIMIZ

Allah Rasulü (S.A.V), dünya tarihinin en büyük ve en şanlı inkılabını gerçekleştirmiş, her türlü sapkınlığın, zulmün, vahşetin, hukuksuzluğun egemen olduğu dünyayı değiştirmiş, şirk ve küfür gayyasına dalan insanlığa hidayet rehberi olarak eşsiz İslam medeniyetini hâkim kılmıştır. Lakin o aziz peygamberin ümmeti, eşsiz İslam medeniyetinin mensupları, âhir zaman Müslümanları olan bizlere neler oluyor? Neler oluyor ki bu eşsiz medeniyet değerlerimizi bir bir kaybetmeye başlamışız? Şayet aklımızı başımıza almaz, kendimize çekidüzen vermez, aslımıza rücu etmezsek hafazanallah helake doğru bir gidiş söz konusudur.

Medeniyetimizin ve onun değerlerinin düşmanı olan emperyalizme karşı direncimiz nerede kırıldı? Ebû Ümame (r.a)'nin rivayet ettiği bir Hadis-i

Şerifte Peygamberimiz (S.A.V) “İslam’ın prensipleri bir bir çözülecek (bozulacak). Her prensip bozuldukça insanlar sonrakini bozmaya karar verecekler. (Bozulacak prensiplerin) ilki Allah’ın hükümleri(ni terk etmek), en son bozulacak olan da namazdır.” buyurarak bu direncin kırılış noktasının ne olacağını asırlar öncesinden haber vermektedir.

Saadet asrından sonra İslam coğrafyasında İbni Sebe ile başlayan ifsad ve fitne çalışmaları asırlarca sürdü. Bu ifsad ve fitne hareketleri Müslümanlar arasında pek çok acı olayların yaşanmasına, pek çok sapık fırkaların türemesine de sebep oldu. Ancak İslam âleminin umumuna şamil olacak bir dejenerasyona muvaffak olamamışlardı. Bugün geldiğimiz noktadan geriye doğru bir dönüp baktığımızda toplumsal yozlaşmaların hi-

lafetin ve medeniyetimizin hukuk sisteminin ilgasından sonra ne kadar hızlı geliştiği, toplumumuz insanının büyük ekseriyetinin namazı terk noktasında olduğu apaçık bir şekilde görülmektedir. Merhum Arif Nihat Asya'nın dediği gibi; "Bize bir nazar oldu / Cumamız pazar oldu / Ne olduysa hep bize azar, azar oldu."

Eğitim sistemimiz Fulbright vb. anlaşmalarla Batı'ya teslim edildi. İçimiz, dışımız Batı ile doldu taşı. Şu giydiklerimize bir bakın! Ceket (jaquette), pantolon (pantolon), kışın palto (paleto), pardesü (pardessus), T-short, kravat (cravate), iskarpin (escarpine). İç çamaşırlarımıza kadar Batılılaşmışız; atlet, külot, vs... Evlerimizin mefruşatı; Büfe (Buffet), Vitrin (Vitrine), Gardrop (Garde Robe), Kanape (Canape)... Sonra zihinlerimiz, kafalarımız işgal edildi ve kafalarımızın içi çifti çarşısına dönüştü. Kimimiz, Rabbimizin bize verdiği "Müslüman" sıfatını kullanmaktan imtina eder oldu; kendisine liberal, demokrat, muhafazakâr, sosyal demokrat, hümanist, feminist vb. sıfatları daha yakışır bulmaya başladı. Kimimiz ekonomik, siyasi, sosyal, hukuki meselelerine Batı'nın sistemlerine, kurumlarının merhametine sığınıp çözüm aramaya başladı. Birçoğunun kalbine dolar, euro taht kurdu. Hele dindar kadınlarımıza bir haller oldu. Bazı Müslüman kadınlar erkek rolüne talip oldular. Gezip tozmak istiyor. Gezip tozarken kocasından izin alma veya hesap verme ihtiyacı duymuyorlar. Evlerinde sohbet etmek yerine kafe veya umuma açık benzer mekânlarda buluşuyorlar. Cep telefonlarında, sosyal medyada kimlerle neler paylaştıklarını "benim özel alanım, kocam kurcalayamaz" triplerine girerek ailenin temeli olan güven duygusunu yıkıyorlar. Velhasıl, üzerimizde Müslüman'ın alâmetifârikasından fazla bir şey kalmadı.

Dindarlık algımız değişti, fıkıhsız ve ölçsüz bir dindarlık algısı oluşturuldu. Dindar kisvesi altında öyle tipler türedi ki bunlar, faizin haram olduğuna inanır ama sahip olduğu her şeyi (ev, araba vs.) krediyle alır. Kul hakkı yer ama (günah tır diye) sol elle yemek yemez. Zina eder, cünüp gezmez. Oruç tutmaz ama bayram eder. On bir ay içer, ramazanda içmez. Teravih ve bayram namazlarını kılar, beş vakit farzı kılmaz. İbadetlerin

kulluğumuzun bir gereği olduğuna inanır ama hacca, umreye kredi çekerek gider, kurbanı kredi kartına taksitle alır. Kumarın haram olduğuna inanır ama Milli Piyango çeker, Toto-Loto oynar, şansının yaver gitmesi ve çıkması için de bunları haram kılan Allah'tan yardım ister. Camilerin boş olduğundan şikâyet eder, kendisi camiye gitmez. Sözde Allah'ın (c.c) kulu olduğunu söyler ama aslında daha çok sahip olduğu dünyalıklara, lüks ve konforlu evlere, villalara, arabalara, yazlıklara vs. kulluk eder.

Dünyanın fani, boş olduğunu bilir ve söyler ama menfaati için çevirmediği dalavere, dümen kalmaz. Tesettürün Kur'an ve sünnetle sabit bir farz olduğunu bilir ama sadece türbelerde, cenazelerde, ölülerin yanında örtünür, dirilerin yanında pervasızca açılır. Sünnetinde çalgı çengi, askere giderken çalgı çengi, düğününde çalgı çengi ama ölünce Kur'an okutur. Ölüsüne okuttuğu Kur'an'ın ölçülerine göre hayat yaşamak aklına dahi gelmez. Kur'an'ın kabını belden aşağı tutmaz, ama hükümlerini ayakları altına alır.

ABD'nin emperyalist olduğunu söyler ama ABD ile dost olunmadan iktidar olunamayacağına inanır. AB'nin Hristiyan (haçlı) birliği olduğunu söyler, AB'ye girmek için can atar. Müslümanların kardeş olduğuna inanır ama İslam Birliği'nin kurulamayacağını, bunun ham hayal olduğunu iddia eder. Sözde ABD ve İsrail'e sıkı hasımdır, İsrail mallarını boykot kampanyaları başlatır ama orucunu Coca Cola ile açar, tutkunu olduğu marka ve ürünleri en başta kendisi alır.

Hristiyan'a, Yahudi'ye, kâfirlere karşı son derece hoşgörülüdür hatta onların karşısında aşağılık duygusuna kapılmış bir eziktir. Ama sıratı müstakim üzere olan mümin kardeşine karşı kendi meşrebinden, cemaatinden, siyasi görüşünden olmadığı için son derece kaba, katı ve tahammülsüzdür.

Tefrikanın çok kötü ve haram olduğunu bilir ama hak davada ya tefrika çıkartmaya çalışır ya da tefrika çıkartanlara çanak tutar.

Helal kazancın önemli olduğuna inanır ama ticarete kolay kazanmanın peşindedir, kapitalizmin kurallarına uymak vazgeçilmez prensibidir ve ballı ihalelerin sıkı takipçisidir. Helalinden yi-

yip içmenin şart olduğunu bilir ama yediklerinin içtiklerinin muhtevâsındaki katkı ve karışımları önemsemez.

Dünya malı ve evlatların birer imtihan olduğuna inanır ama malını Allah yolunda infak etmekten kaçınır, evlatlarının dünya ikballerini ahiret ikballerinin önünde tutar. Allah için infakın ve sadakanın çok mühim olduğunu bilir ama sadece reklam olacak yerlere verir. Yani avami tabiriyle; “Kaz gelecek yerden tavuğu esirgemez.”

Velhasıl dindarlık kavramının da içi boşaltıldı. Dini yaşamayı belirli günlere has festivaller düzenlemek ibaret sanan, kendisinden güçlü olana dalkavukluk eden ama zayıf olan gerçek dindarları güç odakları namına ezme, yok etme çabasına girmeyi marifet sanan sahte dindarlar türetili.

Günahları pervasızca işler, tevbe etmeden Allah'ın kendisini affedeceğine inanır. Nefsin zaaf- larına esir olmanın kötülüklerini bilir ama nefsin terbiyeye yanaşmaz. Şeytanın düşman olduğunu bilir ama ipinin ucunu şeytana teslim etmiştir. Cennete, cehennemine inanır ama cehennemden koruyacak, cennete kavuşturacak ameller işlemez.

Ninesinin, annesinin tesettürüyle, dedesinin veya babasının âlim, evliya vb. olduğuyula övünür ama kendi çocuklarının giydiği “kefen bezine mahrem.” Hz. Hatice'yi, Hz. Fatıma'yı, Haz Aişe'yi (r.ahm) çok sevdiğini söyler ama kadın erkek ilişkilerinde ve ailevi konularda sıkı bir feministtir.

Cihadın elzem olduğunu söyler ama sadece edebiyatını yapmakla yetinir. Memleketin içinde bulunduğu sıkıntılı durumlardan ve toplumun gittikçe yozlaşmasından şikâyetlenir; Allah'a “Yâ Rabbi başımıza bir sahip gönder!” diye yalvarır ama bu sıkıntılara ve yozlaşmaların sebebi hatta

faili olan siyonist, ırkçı emperyalistlerin ve yerli işbirlikçilerinin peşine düşer. Ehli küfre karşı mücadele etmek ve hak nizamı tesis etmek lazım geldiğini bilir ama bu mücadeleyi kendisi yapmaktan kaçınır, başkalarından mücadele etmesini bekler.

Allah'ın “ilahi adaletine” -mahşerde, ahirette adil olduğuna- inanır ama dünyadaki adaleti, İslam ahkâmı, işine gelmez ve ona uymaz. Kur'an ve sünnetin İslam'ın en temel kaynakları olduğunu bilir ama kendi liderinin, şeyhinin, meşrebinin söylemlerini ve eylemlerini onlardan önde tutar. İslami ilimlerden (başta Kur'an okumak, Arapça, tefsir, hadis, fıkıh, akaid, kelam vb.) bihaberdir lakin din konusu açılınca en çok o ahkâm keser. İslam'ın kolaylık dini olduğunu söyleyerek dinin ahkâmını işine geldiğine göre sulandırmaya kalkışır. İslam'ın akla mantığa en uygun din olduğunu söyler, ama kendi kıt aklına uymayan hususlara gelince ya inkâr eder ya da “Hz. Peygamber günümüzde yaşasaydı öyle değil, şöyle yapardı” diye Allah Resulünü kendi sığ ve sapkın düşüncesine göre konuşturmaya kalkışır.

Allah'ın rahmetinin, merhametinin ve kudretinin tüm kâinatı kuşattığını bilir ve inanır ama İslam coğrafyasının ve mazlumların kurtuluşunu ırkçı emperyalizmin (BM, AB, NATO vb.) kurum ve kuruluşlarının himayesinde ve merhametinde arar. Dindar olduğunu söyler ama hayata gayrimüslim penceresinden bakarlar.

Velhasıl dindarlık kavramının da içi boşaltıldı. Dini yaşamayı belirli günlere has festivaller düzenlemekten ibaret sanan, kendisinden güçlü olana dalkavukluk eden ama zayıf olan gerçek dindarları güç odakları namına ezme, yok etme çabasına girmeyi marifet sanan sahte dindarlar türetili.

Merhum Aliya İzzet Begoviç'in İslam Deklarasyonu'nda ifade ettiği gibi, bu tip insanların en belirgin özellikleri korkudur. Hayat için korku, mal için korku, makam ve mevki için korku... Bunlar, hakkı hâkim kılma mücadelesi yürüten sadıklara ayak bağı teşkil eden, İslam düşmanlarının ekmeğine yağ sürenlerdir.

Rabbimiz encamımızı hayreyleye...

İSİLAM

(İslami İlimler Araştırma Merkezi)

İKEV ÜSKÜDAR ANADOLU GENÇLİK İLAHİYAT ERKEK ÖĞRENCİ YURDU

EĞİTİM

- ✓ Klasik ve Pratik Arapça eğitimi
- ✓ İngilizce eğitimi
- ✓ Uzmanlardan İslami ilimlere dair ders ve eğitim seminerleri
- ✓ Mukayeseli doğu-batı okumaları
- ✓ Akademik kariyer planlamaları
- ✓ Yabancı hocalar ile pratik imkanı

İMKANLAR

- ✓ Başarılı öğrencilere yurt dışı olanağı
- ✓ Ücretsiz barınma ve iâşe
- ✓ Burs imkanı
- ✓ Sosyal etkinlikler
- ✓ İstanbul'un merkezi Üsküdar'da
- ✓ İstanbul'un dört bir yanına kolay ulaşım
- ✓ Temiz ve modern ev sıcaklığında
- ✓ Uzman idareci ve personel desteği

ADRES: Kısıklı Mah. Mihriban sok. No:22

İRTİBAT: 0532 503 99 00 / 0212 653 54 56

www.ikev.com.tr

İSLAM EĞİTİM VE TERBİYEDİR

Rabia Chiristin BRODBECK - Yazar

Yayına Hazırlayan

İbrahim PÜR / Gazi Üni. İngilizce Okutmanı

Rabia Christine Brodbeck, İsviçre'nin Basel şehrinde doğdu. 12 yaşında bale eğitimine başladı. Londra'da bale ve modern eğitimi gördü. Tek başına gerçekleştiği performanslarla dünyaca ünlü modern bir dansçı haline geldi. Ödüllere layık görüldü. 1986 da New York'ta İslam ve tasavvufu tanıdı. New York'ta arkadaşlarıyla dolaşırken girdiği Türk mescidinden çok etkilenen Rabia Christine Brodbeck, orada 1987 yılında Müslüman olmaya karar verdi. Kendi ifadesiyle 20 yıl önce 'hicret' ederek ABD'den Türkiye'ye geldi. Halen İstanbul'da yaşamaktadır.

Brodbeck birçok televizyon kanalında farklı programlara ve konferanslara davet edildi. Çeşitli dergilerde ve gazetelerde makale ve röportajları yayımlandı. Ayrıca hayatı, "Avrupa'da İslam" projesi dâhilinde, TRT'nin Avrupa Birliği için hazırladığı belgesel programına konu oldu. Fakra Övgü ve Hazreti İnsan adlarıyla yayınlanan iki kitabın birleştirilmiş versiyonu (Sahnedeki Seccadeye) 2009'da New York Kitap Festivalinde "Maneviyat Ödülüne" layık görüldü.

Rabia Christine Brodbeck, Öğ-Der Şuurlu Öğretmenler Derneğinin düzenlemiş olduğu 7. Uluslararası Eğitim Konferanslarında, Muallimden Öğretmene Öğretmen Eğitimi, Okul Öncesi Terbiye ve Sosyal Medyanın Eğitime Etkisi konularında Sivas, Elazığ, Konya, Ankara, Kocaeli ve İstanbul'da konuştu. Rabia Hanım'ın konuşmalarında kısaca şunlara değinmiştir:

İslam'a girdikten sonra en çok kıymet verdiğim şey eğitim olmuştur. Çünkü İslam başlı başına bir eğitim, bir terbiyedir. İslam'la birlikte hidayet nuru benim varlığımın her hücrelerine tesir etmeye başladı ve benim hayatım değişti. Dine girmeden evvel en çok ihtiyaç duyduğum şey terbiye ve şifaydı.

Türkiye'ye hicret ettim, çünkü din öğrenilerek yaşanır ve yaşayarak öğrenilir. Yurdum olan İsviçre'den buraya göçtüm. Ailemi, arkadaşlarımı ve işimi bırakıp, kendimi yaşamak ve öğrenmek için varlığın çöllerine attım. Yaşamak ve öğrenmek birbirinin içinde eriyor. Bu, hayatımın bana verdiği dersti. Hayatım da ki ders ben oldum. Hep şöyle yaşamaya çalışıyorum: Bütün amellerimde hem yukarı, hem de aşağı bakıyorum. Allah dostları, evliyalı ve kullarından öğrenmek için yukarı bakarak bana örnek olabilecek olan insanlarla bağlantı kuruyorum. Aşağı bakarak, ihtiyaç sahiplerine, yoksullara, ihmal edilmiş insanlara kendimi vermeye çalışıyorum ve onlara yardım etmeye çalışıyorum.

Ben varlık çölünden sabahlara kadar ağlayan ve yatağı gözyaşı seline dönen Peygamber Efendinizin dinine geldim. Ve maalesef ağlamaktan gözleri şişen Peygamberin geceleri televizyon izlemekten gözleri şişen ümmetiyiz.

Günümüzde ciddi bir paradoks yaşamaktayım. Ben dar, hedefsiz, boş bir yaşamdan gaflet uykusu-

na uyandım. İflastan ihlasa geldim. Ben duyarsızlıktan en büyük alışverişe kalpten kalbe muhabbete geldim. Secdesizlikten, teslimiyetsizlikten en büyük iç hazine olan “tevazu”ya geldim. Ben “feminizmden” Ehl-i Beyt-i Mustafa’ya geldim. Lüks, makam ve şöhretten, gerçek servetim olan “Fakr’ım benim övünç kaynağımdır”a geldim.

Bugün ise sanki tam ters yönde ilerliyormuş gibi hissediyorum; ihlasdan iflasa geri dönmekteyiz. İç hazîne olan tevazu, “İslami moda”ya dönüşmekte. Kibir sahibi kadınlar, Ehl-i Beyt-i Mustafa’dan feminizme dönmekte. Benim servet olarak kabul ettiğim “Fakr’ım övünç kaynağımdır” hadisini duyup da maddi doyumsuzluklar içinde kalan insanlarla karşılaşıyorum. En büyük alışveriş olan kalpten kalbe muhabbetin azalmasıyla, duyarsızlık, şuursuzlukla karşılaşıyorum. Ebedî zenginlikten uzak cehalet ve gaflet ile saptırılmış bir yaşam biçimiyle karşılaşıyorum. Sabahlara kadar ağlayan ve yatağı gözyaşı seline dönen Peygamber Efendimizin ümmeti olmaktan, anlamsız, mekanik ve narkotize olmuş bir topluma geldim.

Hakîkî dostluğu yaşamamanın hemen hemen imkansız hale geldiği dünyada...

İnsan varlığının derûnî bir hakîkati olmasına rağmen, insanların büyük çoğunluğunun zahîre dönük hayat yaşadığı bir dünyada...

İnsanların manâdan kopuk, menfaat budalası bir hayat sürdüğü dünyada, İslam beldeleri ve insanoğlu üzerine yoğunlaşmamız gerektiğini kanaatindeyim. Yani, sorunlarımızı üzerine tefekkür etmeliyiz.

TEVHİDİN NURUNDAN UZAKLAŞTIK

İslam aleminde, Peygamber Efendimiz’den gelen feyz kaynağında bir kesinti olduğuna şahit olmaktayız. Çünkü yaşamımızı Peygamber Efendimizin hayatıyla bağdaştırmıyoruz. İslam’ın özünden, tevhîdin nurundan uzaklaştık ve hayatımızda kutsalı yitirdik. İlâhî huzurdan çıktık. Ümmet-i Muhammed’in birliğini bozduk. Yani, güzellikten, aşktan, manadan, bereketten mahrum kaldık. Bunun bir sebebini Efendimizin bir hadisi-i şerifiyle bağlamak istiyorum. Efendimize (SAV) sordular, “Kıyamet ne zaman kopacak?” “İşinin ehli olmayan (liyakatsiz) insanlara görev verildiği

zaman” buyurdu. Oldukça ağır bir ifade, üzerine tefekkür etmek lazım. Görevlerimizi yerine getirmedığımız zaman veya ehli olmayan kişiye iş verilirse bir şeyler çok ters gidiyor demektir ve bunun önü alınamaz. Yani; insan eğitim almazsa ihlastan iflas derecesine düşer. Ahzeni takvim esfele safiline düşüyor. Yani en önemli vazifemiz anne baba ve öğretmen kimliğimizi göz önünden geçirmek zorundayız. İşte ÖĞ-DER’in verdiği seminerin amacı zaten budur.

Hiç bir zaman Müslümanların kendilerine o kadar zarar verdiğine şahit olmadık. Günümüz dünyası yeni bir tehditle karşı karşıya, geçmişte hava kirliliği ve ses kirliliği gibi sorunlara ek olarak sosyal medyanın yaygınlaşması üzerine “Bilgi Kirliliği” baş göstermiştir. Sosyal medya; mesela (Facebook, twitter, instagram, google) her alanda insanlara büyük imkanlar ve kolaylıklar sağlamış olsa da, bilginin kıymetini ve hakiki bilginin bulunmasını zorlaştırdığı kanaatindeyim. Sosyal medyanın o kadar esiri olmuşuz ki, kıldığımız namazın sünneti ile farzı arasında cep telefonumuzla mesaj çekiyoruz. Hatta Kabe-i muazzamada tavaf ederken elimizdeki telefonla tavaf ediyoruz. Günün her saatinde karşılaştığımız tonlarca bilgi bizi, hakiki bilgiye duyarsızlaştırıyor tembelleştiriyor. Tabii ki bu bilgilerin birçoğunun fuzuli hatta yanlış bilgiler olması durumu daha da kötü hale geliyor.

İş kendimizde başlıyor ve bitiyor. Çocukları eğitmek için önce kendimizi eğitmeliyiz. Kendimizi eğitmek ilk olarak İslam terbiyesinin altına girmekle başlar. İslam terbiyesini anlamak için Ümmet- Muhammed, İslam beldeleri ve insanoğlu üzerine yoğunlaşmamız gerekiyor. Kuran-ı Kerîm’e, Hadis-i Şerife ve sünnete yeni bir yaklaşım getirmeliyiz. Kuran-ı Kerîm’i bizlerle buluşturan o kutlu Elçi’ye bağlılığımızı gözden geçirmeliyiz çünkü o âlemlerin yaratılış sebebi ve Allah’ın Habîbi’dir. Bilincimizden ve kalbimizden kaybolan şeyler için kendimizi uyandırmalıyız. Kısacası, Zül’-Celâl ve’l-İkrâm olan Rabbimiz’le ilişkimizi düzeltme, takviye etme ve güzelleştirme imkânı bulmalıyız.

EBUSSUÛD EFENDİ

Kamil ÇALIŞKAN / Eğitimci

Asıl adı Muhammed yahut Ahmed İmâduddîn b. Şeyh Muhyiddîn b. Muhammed b. Mustafâ el-İskilibî el-İmâdî'dir. Yaygın kanıya göre İstanbul'un bugünkü adı Metris olan Müderris köyünde 17 Safer 896 (m. 1490) senesinde dünyaya gelmiştir. Babası Şeyh Muhyiddîn o zaman Amasya Sancağına bağlı İskilip'in İmâd (Direklibel) köyünden olup hacc yolculuğu sırasında Fatih Sultan Mehmed'in oğlu şehzade Bayezid'i Amasya'da ziyaret edip kendisinin takdir ve dostluğunu kazanmıştır. Bayezid'in tahta çıkmasının ardından İstanbul'a davet edilerek "hünkâr şeyhi" olarak anılması, bu samimiyetin bir göstergesidir. Ebussuûd Efendi'nin annesi Sultan Hatun, Fatih tarafından İstanbul'a davet edilen ünlü âlim Ali Kuşçu'nun, konu ile ilgili farklı rivayetlere göre, yeğeni yahut kızı olup son ihtimal esas alındığında Ebussuûd Efendi Ali Kuşçu'nun anne tarafından torunu olmaktadır.

Babasının İstanbul'a yerleşmesinden 9 sene sonra dünyaya gelen Ebussuûd Efendi hem baba hem de anne tarafından ilmî derinlik ve enginliğe sahip bir aileye mensup olmakla, küçük yaşta dinî ve fennî ilimlerde dönemin en ileri eğitimini alma imkânı bulmuştur. İlim tahsiline babasının hocalığında başlayan Ebussuûd Efendi, kendisinden Seyyid Şerif ei-Cürcanî'nin kelama dair Hâşiyetü't-Tecrid ve Şerhu'l-Mevâkif, belagata dair Hâşiyetü 'ale'l-Muttavvel eserlerini ve çeşitli tefsir kitaplarını okudu. Ardından Mueyyedzade Abdurrahman Efendi, Mevlana Seyyid-i Karamani ve İbn Kemal'in ders halkalarında bulundu. Azmi ve keskin zekası ile genç yaşta ilim meclislerinde yer bulmuş, henüz öğrenim çağında iken II. Bayezid'in dikkatini çekmiş ve kendisine burs niteliğinde 30 akçe ulûfe bağlanmıştır. Hocası Seyyid-i Karamânî'nin kızı Zeyneb Hatun ile evlenen Ebussuûd Efendi'nin bu evlilikten Mehmed, Mahmud, Şemseddin Ahmed ve Mustafa adlarında dört oğlu ile Hatice, Rahime ve Kerime adlarında üç kızı dünyaya gelmiştir. Oğulları da ilerleyen dönemlerde müderrislik ve kazaskerlik makamlarında bulunan Ebussuûd Efendi, kızlarını talebesi Şeyhülislam Mueyyedzâde Abdulkadir Şeyhi ve Şeyhülislam Malûlzâde Mehmed ve Ali Cemali'nin oğlu Fudayl ile evlendirerek ailesinin adeta bir ilim ve irfan ocağı olma vasfını devam ettirmiştir.

Sırasıyla İnegöl İshak Paşa Medresesi, Davud Paşa Medresesi, Mahmud Paşa Medresesi, Vezir Mustafa Paşa'nın Gebze'de inşa ettirdiği medrese ve Medaris-i Semaniyye'den olan Müftü Medresesi'nde müderrislik yapan Ebussuûd Efendi, öncelikle Bursa ve ardından 940 (m. 1533) senesinde İstanbul kadılığına tayin edildi. Rumeli Kazaskeri Muhyiddin Efendi ve Anadolu Kazaskeri Kadri Efendi'nin, Korfu seferi sırasında, Maktul İbrahim Paşa bahsini açmalarından hoşnut olmayan Kanuni Sultan Süleyman her iki kazaskeri de azledince Rebiyyülevvel 944'te (Ağustos 1537) Rumeli kazaskerliğine tayin edildi. Padişah ile birlikte Kara Boğdan, Estergon ve Budin seferlerine de iştirak eden Ebussuûd Efendi, Budin'in fethinden sonra şehirde ilk cuma namazını kıldırdı. Sekiz yıl Rumeli kazaskerlik görevini ifa eden Ebussuûd Efendi Şaban 952'de (Ekim 1545) şeyhülislam oldu. Döneminde Şeyhulislam'lık makamının itibar ve önemi artmış olup kazaskerlerin, üst düzey müderrislerin ve Mevlevîyyet kadılarının tayini bu makamın uhdesine bırakılmıştır. Yirmi sekiz yıl on bir ay süren şeyhulislamlığı sırasında ilmî mertebe ve mevkîlere getirilme usullerinin yanı sıra iltizam sistemini de belirli kaidelere bağlayan Ebussuûd Efendi, bu yolla suiistimal ve iltimasların ortadan kaldırılmasını amaçlamıştır. Ancak İstanbul, Edirne ve Bursa'ya kadı tayin olunanların oğullarının, ilk defa onun zamanında 30 akçeli miftah müderrisliklerine getirilmeleri ilmiye sınıfındaki bozulmanın işaretleri olarak görülmekle eleştiriye tabi tutulmuştur. Tüm bu eleştirilere rağmen gerek ilmiye gerekse mülazemet usulünde getirdiği sistem uzun yıllar Osmanlı idaresinde düzenli bir şekilde uygulanmıştır.

Kanunî Sultan Süleyman, Ebussuûd Efendi'ye hürmet göstermiş ona karşı muhabbetini açığa vurmaktan geri durmamıştır. Kanunî'nin, vefat ettiği Zigetvar seferi sırasında hatırını sormak için yazdığı mektupta Ebussuûd Efendi'ye "Halde haldaşım,

sinde sindaşıım, ahiret karındaşıım, tarik-i hakda yoldaşıım Molla Ebüssuûd Efendi Hazretleri” sözleriyle hitap etmesi bu samimiyetin bir göstergesi niteliğindedir. Padişah ile arasındaki muhabbet ve yakınlık Ebüssuûd Efendi’yi şer’î ve adlî meselelerde tavizkar bir tutum takınmaya yöneltmemiş aksine hak bildiği doğruları gerektiğinde en üst perdeden savunmasını bilmiştir. Nitekim, müste’menlerin (İslam beldesinde yaşayıp hakları İslam devletince koruma altına alınmış olan gayrimüslimlerin) şahitliğine dair bir meselede Padişah’ın olur vermesine Ebüssuûd Efendi “Na-meşru olan nesneye emr-i sultanı olmaz” diyerek itirazda bulunmuştur. Vakurlu duruşu, güleç yüzü, bayram tatilleri hariç derslerini hiç aksatmaması Ebüssuûd Efendi’nin sahip olduğu başlıca hasletlerdendir.

TEFSİR İLMİNDEKİ YERİ

Kendinden önceki Osmanlı uleması, evvelki tefsirler üzerine şerh ve hâşiye yazmak suretiyle tefsir ilmine hizmet ederken Ebüssuûd Efendi Kur’ân-ı Kerîm’in bütününe dair bir tefsir yazmakla Osmanlı uleması içinde bir ilke imza atmıştır. İrşâdu’l-’Akli’s-Selîm ilâ Mezâyâ’l-Kitâbi’l-Kerîm adını verdiği bu tefsirinde Ebüssuûd Efendi Zemahşerî’nin el-Keşşâf ve Kâdî Beydâvî’nin Envârü’t-Tenzîl’inin sahip olduğu eşsiz güzellikleri zarif ve ince bir üslupla bir araya getirmek istemiştir. Senet zincirleri atılarak bolca rivayete yer verilirken dirayet tefsiri özelliklerinin tefsire akıcılıkla yansıtılması; Kur’ân’ın Kur’ân’la, Kur’ân’ın hadislerle, sahabe ve tabiîn kavli ile tefsirine önem verilmesi ve bilhassa Zemahşerî’de rastlanan Mu’tezilî görüşlerin Maturîdî penceresinden tekrar gözden geçirilmesi tefsirin sahip olduğu başlıca üstünlüklerdir. Tefsir, Kanunî’nin büyük beğenisini kazanmasıyla Şeyhulislam’lık makamının maaşı 200 akçeden 600 akçeye çıkarılıp Osmanlı Devleti yapılanmasında itibarının artmasına da vesile olmuştur. Tefsîru Sûrati’l-Furkân, Tefsîru Sûrati’l-Mü’minîn, Tefsîru Sûrati’l-Mulk, Tefsîru Sûrati’l-Kehf, Tefsîru Sûrati’l-Bakara Ebüssuûd Efendi’nin tefsir ilmine ilişkin diğer çalışmaları olup Budin seferinde kaleme aldığı Ma’âkîdüt-Tarrâf fî Evveli Sûreti’l-Feth Mine’l-Keşşâf, Zemahşerî’nin Fetih suresi tefsirine Arapça olarak yazılmış bir hâşiye niteliğindedir. Risâle fî Bahsi İmânî’l-Fir’avn eseri ise son nefeste imanın geçerli olduğunu savunan âlimlere karşı Ebüssuûd Efendi’nin bir reddiyesi olarak görülebilir.

FIKİH İLMİNDEKİ YERİ

Ebüssuûd Efendi, Selçuklulardan beri uygulana gelen mîr’î arazi ve tımar sistemlerini Kanunî’nin

talebi üzerine fetvâ-i şerife haline getirerek şer’î bir düzleme oturtmayı amaçlamıştır. Kadılardan meselelerin hallinde Hanefî fıkına bağlı kalmalarını talep etmesi hatta zaman zaman farklı mezhep mensupları için de bu fıkının uygulanması yönünde girişimlerinin olması devlet içinde hukuksal birliğin temini amacını taşımaktadır. Ancak bu durum kendisinin mezhep taassubu gösterdiği yahut güncel uygulama ve meselelere kayıtsız kaldığı anlamına gelmemektedir. Bilakis Ebüssuûd Efendi zamanının ihtiyaçlarını dikkate alarak yeni uygulamalara da başvurmuştur. Örneğin, Hanefî mezhebi içerisinde yaygın görüş nikah akdinin kurulabilmesi için kızın velisinin izninin şart olmadığı yönünde iken, döneminde kız kaçırma hadiselerinin artması sebebi ile veli izninin nikahın bir kuruluş şartı olarak kabul ederek nikahın kadı huzurunda kıyılması zorunluluğunu getirmiştir. Yine zamanının güncel meselelerinden olan para vakıflarına cevaz veren bir hükm-i şerif yayınlamıştır. Ebüssuûd Efendi’nin fıkıh usulüne dair Gamezatu’l-Melih li evveli Mebâhisi Kasrî’l-’âmm mine’t-Telvihi isimli eseri, Hanefî hukukçusu Sadrüşşerî’a’nın et-Tavdîh adlı eserine Taftâzânî tarafından et-Telvihi adıyla yapılan hâşiyeyle ilişkin bir ta’liktir. Şevâkibu’l-Envâr li Eva’ili Menari’l-Envâr Ebüssuûd Efendi’nin fıkıh usulüne dair bir diğer eseri olup, Hanefî hukukçusu Ebu’l-Berekat en-Nesefî’nin Menârü’l-Envar adlı eserinin ilk kısımlarının Arapça şerhidir. Makamı gereği siyasî gelişmelere ilişkin olarak da görüş bildiren Ebüssuûd Efendi’nin bu bağlamda Kıbrıs adasının fethine dair fetvası meşhurdur.

Şeyhulislam Ebüssuûd Efendi, 5 Cemâziyelevvel 982 (23 Ağustos 1574) tarihinde 87 yaşında vefat etmiştir. Cenaze namazı Fatih Cami’inde Kadi Beydâvî tefsirine hâşiye yazan Muhaşşî Sinan Efendi tarafından kıldırılmıştır. Eyüp Camii civarında kendisinin inşa ettirdiği sıbyan mektebinin haziresine defnedilen Ebüssuûd Efendi için Haremeyn’de de gıyabî cenaze namazı kılınmış hakkında çok sayıda mersiye kaleme alınmıştır.

Kaynakça

- AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Ebüssuûd Efendi*, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, 1994, Cilt 10, s. 365-371.
ARSLAN, Durmuş, *Ebüssuûd Tefsiri’nde Kur’ân İlimleri*, Necmeddin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, 2015.
ATEŞ, Süleyman, *Ebu’ssuûd Efendi*, İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1999, Sayı 1, s. 39-77.
DUZENLİ, Pehlul, *Şeyhülislâm Ebussuud Efendi: Bibliyografik Bir Değerlendirme*, Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, 2005, Cilt III, Sayı 5 [Türk Hukuk Tarihi Sayısı], s. 441-475.
DUZENLİ, Pehlul, *Osmanlı Hukukçusu Ebussuud Efendi ve Fetvaları*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, 2007.

Nurgül ALTINTOP / Eğitimci

ANNE BABA OLMANIN MANEVİYATI

İnsan olarak dünyaya gelmiş; hele ki Müslümanlıkla şereflenmiş bir kul olduğumuz bilinci ile varlığımızın farkında olmakla sorumluyuz. Mutlak Varlık olan Rabbimize Bezm-i Elest'te verdiğimiz sözümüzü lütfen hatırlayalım. Kur-an' Kerim'de anlatılır ki: Allah (c.c) dünyada hiç bir şey yokken, hatta dünya yokken ruhlar alemini yarattı. Sonra bütün ruhları bir araya toplayıp sordu: "Elestü bi- Rabbiküm?" yani "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" Ruhlarımız bu soru karşılığında "Kalu: Bela" dedi yani "Sen bizim şüphesiz Rabbimizsin" dediğimizi bize hatırlatır.

İnsan ve Müslüman bir kul olarak, nail olduğumuz şereften başka Rabbimizin bize yeryüzündeki en özel ve en anlamlı ihsânı çocuk sahibi olmak değil midir? Rabbimizin bize emaneti ve lütfu olan yavrularımızı, terbiye ve eğitimi ile meşgul olurken elbette ki zaman zaman üslubumuzu biraz sertleştirmemiz, sesimizi yükselt-

memiz veya bir durumdan men etmemiz gerekecektir. Fakat emanet olduklarını her an hatırlayıp ona göre hatalarını, kusurlarını, yapamadıklarını, yapmak istemediklerini yerine göre görmezden gelip, incitmeden, nasihat ederek veya gösterek ilgilenmek gerekir.

Çocuklarımıza gereğinden fazla merhamet göstermede haddimizi aştığımızda şımartıyoruz veya merhametimizde cimri davrandığımızda onun kendini değersiz hissetmesine sebep oluyoruz. Aynı şekilde cezalandırırken de haddimizi aştığımızda azdırıyoruz. Otoritemizde aşırıya kaçtığımızda çocuğumuz çekingen ve boynu eğik biri haline geliyor. Çocuğumuza sürekli maddi ödüller veriyorsak menfaatçi bir çocuk yetiştiriyoruz demektir. Tavizkar bir tutum sergilersek de sınır sorunu olan bireye dönüşüyor. Kontrolcü davrandığımızda ise takıntılı ve kaygılı büyüyen bir çocuğumuz oluyor. Çocuğumuzu sürekli eleştiren ve suçlayıcı bir üslubumuz varsa yavrumuz

kendini değersiz ve her şey için kendini yetersiz hisseder. Merhamette de ve cezalandırmada eksik ya da fazla davranmakla aslında çocuğumuza zarar veriyoruz. Hem çocuğumuzdan hem de Rabbimizden uzaklaşıyoruz. Dolayısıyla kendimizden uzaklaşıyoruz. Kendimize ve çocuğumuza eziyet ediyoruz. Kendimize ve çocuğumuza eziyet etmemiz mi daha feci yoksa Rabbimizden uzaklaşmamız mı?

Büyük İslam İmam Gazâlî “Hüccetü-l İslâm” eserinde yer alan bir Hadisi Şerifte; *liderlerin Yüce Allah’ın huzurundaki durumu hakkında Resullah Efendimiz (s.a.v) şöyle buyurmuştur.*

“Başkanlar kıyamet günü Allah (c.c.) huzuruna getirilir. Allah (c.c):

– Sizler benim yeryüzünde yarattıklarımın çobanları, mülkümün emenetçileri idiniz, buyurur ve sultanlardan birisine:

– Niçin kullarıma emrettiğim cezadan daha fazla ceza verdin? diye sorar; sultan:

– Ey Rabbim! Onlar sana asi oldular, der. Cenab-ı Hakk:

– Senin kızgınlığının benimkinden daha fazla olması gerekmez! der. Daha sonra diğerine:

– Niçin kullarına benim emrettiğim cezadan daha azını uyguladın? diye sorar; o:

– Ey Rabbim onlara merhamet ettim, diye karşılık verir. Cenab-ı Hakk:

– Sen nasıl benden daha merhametli olabilirsin? der ve meleklerine:

– Benim hükmümü fazlalaştıran ve noksanlaştıran bu kimseleri alın cehennemim derinliklerine atın; buyurur.

(El Muttaki, Kenzu’l Ummal, Kitab-ı İmaret, No: 14769-1471)

Çocuklarımızı eğitimi sürecinde ceza ve mü-kafat yaptığına karşılık olarak verilir. Asıl amaç onun yaptığı hatasını farketmesi, telafi etmesi ve doğru davranışlarının pekiştirilmesidir.

Çocuklarımızı severken yada cezalandırırken nefsimizden sakınıp Rabbimizin adaleti ile muamele etmeye gayret etmek gerek. Ah o minik yavrularımızı büyütürken Rabbimizi anarak onları en iyi şekilde yetiştirmeleri konusunda destekleyerek, sevgi, ilgi ve muhabbetle onlara muamelede bulunabilme çabamız bizim için ne büyük bir kazanç olur bir düşününelim.

Burada Rabbimizi **El-Adl** esması (Adil, insafı, her şeyi yerli yerinde yapan, her şeyi hak ve doğru olan) manasının idrakiyle her daim uyanık olmaya çabalamak işimizi kolaylaştıracaktır.

Yapılması kolay mı hayır hiç de değil çok ama çok zor. Burada Rabbimiz **Er Rahim** esması gö-nüllerimize ferahlık vermektedir.

Çocukların eğitiminde, yaptıkları bütün çalışmaları onların seviyesinde değerlendirmek esas olandır. Bütün eğitimciler bunu bilir ve öyle yapar. Halihazırda zaten yapılan bu kutsal vazifeyi yerine getirirken Rabbimizi anarak ve onun rızası ile taçlandırmakla nasiplenenden olmak ne büyük lütûf.

Anadolumuzun gönül mimarlarında Hacı Bektaş Veli’nin “Besmele Şerhi” eserinden alan can alıcı bir hikaye;

Harun Reşit zamanında bir bedevi vardı. Hiç hıyar yetiştigini görmemişti. Bir yerde birkaç tane hıyar tohumu buldu, onu bir yere ekti. Kuyu suyu ile suladı. Bir kaç acı hıyar oldu. Akıllıları topladı (onlara) danıştı. Onlarda “bu görülmedik bir yemiştir. Bunu halifeye götür. Bunu değerini ancak o verir.” dediler. Zavallı bedevi, bir zaman sonra hıyarı halifeye getirdi. Kapıdaki zinciri çaldı. (Hizmetliler) bedeviye Halifeye getirdiler. (Bedevi) Halifenin yüzünü görünce o buruşmuş acı hıyarları Halifenin dizinin dibine koydu. Halife hıyarlara baktı. Sonra heybetle (öfkeyle) hizmetlilerine baktı. Onun bu bakışıyla hepsi sessizce yerlerinde durdular. Halife bedeviye “Bize ne kadar garip (bilinmedik) yemiş getirdin. Bunun şükranesini bir defada sana veremeyiz. Birkaç kez gel ve değerini al.” dedi. Dört acı hıyar için yüz bin akçe verdi. Bedevi gitti. Halife vezirlerine “Benim işime hayret ettiniz değil mi?” dedi. Onlar “Evet hayret ettik” dediler. Halife “O miskin bedevinin hayatı kırlarda geçmiş, hiç hıyar görmemiş. Hıyarı görünce bizim de kendisi gibi, hıyarı görmediğimizi sandı. O kıymetli nesneyi bize layık gördü,” dedi. “Size heybetle bak-

mamın sebebi onu utandırmamanız içindi. Biz kendi bilgilerimizi bıraktık, onun bilgisi ile bir olduk. İnşallah iyiliklerin yazıldığı defterden biz de mahrum olmayız.”

daha büyük ve güzel ne verebiliriz ki?

Çocukların eğitiminde, yaptıkları bütün çalışmaları onların seviyesinde değerlendirmek esas olmalıdır. Bütün eğitimciler bunu bilir ve öyle ya-

Lütfen hatırlayalım çocuklarımız bizim için özellikle ilk yaptıkları resimleri, ikramları veya benzeri hediyelerini kendi bilgimizi bir kenara bırakıp onların bilgisiyle nasılda bir oluyoruz. Biliyoruz ki bize sunduğu hediyesi yapabildiğinin en iyisi ve bu en iyi yaptığını, en çok sevdiği, saydığı bize bütün heyecanı ve içtenliği ile veriyor. Sonrasında tabii ki bizler de ödül olarak çocuğumuzu en çok mutlu edebilecek şeyleri veriyoruz.

Bu kıssada Harun Reşit bedeviye yüzbin akçe vermiş, tahtını değil. Çocuklarımızı mutlu edelim, ödüllendirelim derken kaldıramayacağı hediyeler vermekten de kaçınmamız gerekir. O zaman için ihtiyacı olandan verebileceğiniz en iyi şeyi gereği miktarda vermek yeterlidir. Rabbimizin rızasını gözeterek aşırıya kaçmama-ya dikkat edilmelidir. Açıkmiş ise sevdiği sağlıklı bir yiyecek, istediği bir oyuncak, parkta her zamankinden uzun oynamak, sevdiği bir etkinliği yaptırmak gibi. Muhabbetle kucaklayarak, biraz hoplatıp zıplatarak teşekkür ve takdir ederek de sevgimizi gösterebiliriz. Sınırsız sevgimizden

par. Halihazırda zaten yapılan bu kutsal vazifeyi yerine getirirken Rabbimizi anarak ve onun rızası ile taçlandırmakla nasiplenenden olmak ne büyük lütûf.

İşte bu anlarda Rabbimizi anarak onun rahmetini, sevgisini ve lütfunu dileyerek emaneti yavrularımıza ikramlarda bulunabilsek bizim için ne büyük bir kazanç olur.

Hız. Rahman bize bizim yavrularımıza gösterdiğimiz merhametten fazlasını gösterebilir. İnşallah. Kendi bilgisi ile değil de bizim bilgimizle muamele etmesini dileyerek çocuklarımızla ilgilenelim.

Çok değerli anneler babalar, hiç bir şeyin olmadığı bir çöl de yaşayan miskin bedeviden çok ama çok öte canlarımız, canımızın içi ciğerparelerimize karşı bizler de çoğu zaman kendi bilgimizi bırakıp onların bilgileri ile bir oluyoruz. Bu en kıymetli anlarımızı Rahman ve Rahim olan Rabbimizin rızasını umarak, iyiliklerin yazıldığı defterden mahrum olmamak için en güzel şekliyle değerlendirmek nasip olsun bizlere İnşallah.

ÖĞRETMEN EĞİTİMDE ASIL UNSUR

Tacettin ÇETİNKAYA / Eğitimci

Eğitim, üzerinde en çok konuşulan olmasının yanı sıra en fazla arayışların da olduğu bir konudur. Eğitimdeki her problem ciddidir ve hayati önem arz etmektedir. Fiziki eksiklikleri tamamlamak eğitimi düzelterek zannıyla hareket edip asıl problemlerden uzaklaşıyor muyuz?

Asıl sorun eğitimin ruhuyla ilgilidir. Hedeflediğimiz değerlerle ilgilidir. Hangi değerleri benimsiyoruz? Hangi değerleri toplumumuzda bir hayat tarzı olarak vermeyi arzuluyoruz?

Ülkeyi yönetenlerin belirledikleri politikalar bizim inanç ve ahlaki değerlerimizle örtüşüyor mu?

Asıl sorunu önceleyip eğitimi kökten ele almak gerekir.

Muhakkak ki öğretmemiz gereken asıl değer İslam ve onun ahlaki ve manevi değerleridir. Bütün prensipler, beşeri sistemler bunun önünde herhangi bir değere sahip değildir.

Ahlak dediğimiz zaman sadece utanma duygusu da anlaşılmamalıdır.

Çünkü ahlaki manevi değerler demek kul hakkı demektir.

Adaletin tesisi, adil paylaşım bunun içindedir.

Gerçek manada insan hakları ve komşu hakkı vardır.

Haksızlığa karşı durmak, onunla mücadele etmek esastır.

Yolsuzluk, yoksulluk ve yasaklarla gerçek manada mücadele etmektir.

Gençlerimize gerçek ve doğru bilgiyi öğretmek, düşünmeye sevk etmek, donatmak, çağın teknolojisini hakkıyla kullanımdır.

Ahlaki değerler, yine sadece manevi ve uhrevi konuları benimsetmek de değildir. Maddi ihtiyaçlarımız da var. Herkesin saadeti hedefleyeceğiz. Üretmek ve güçlü olmak gerekir. Gelişmiş ülkelerle yarışacak bir konuma gelmek mecburiyetindeyiz.

Bütün bunlar ahlaki ve manevi değerlerimizin ihyasıyla mümkündür. Bu da eğitimle, eğitime kendi ruhumuzu giydirmekle mümkündür. Eğer ahlaki ve manevi değerler ihya edilmezse bu gücü elde etme imkânımız olmaz.

Bunları nasıl öğreteceğiz? Elbette ki eğitimde öğretmeni merkeze alarak. Öğretmen eğitimde asıl unsur. Teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin,

binalar ne kadar lüks ve şatafatlı olursa olsun, müfredat düzelsin, düzgün kitaplar yazılsın, üst seviyede teknoloji kullanılsın... Öğretmene alternatif yok. Öğretmen iyi olursa bu saydıklarımızın hepsi iyi birer destekçidir. Öğretmen yeterli olmazsa bu sayılanların fazlaca bir kıymeti yok.

O halde öğretmeni iyi yetiştirmek gerekir temiz bilgiyle, iyi ahlakla... Şuurlu... Sevgi dolu... Ahlaki ve manevi değerlere bağlı... Bu değerleri kendinde toplamış örnek insan olarak.

Ülkemizde öğretmen yetiştirme mekanizmalarına, kurumlarına ve amaçlarına kısa bir göz atmak gerekir. Öğretmen okullarının tarihine bakalım.

Dar ul-Muallimden Muallim Mekteplerine

Osmanlı eğitim sisteminde öğretmen yetiştirmek için ayrı bir okul yok. İlim ve irfan eğitimi veren medreseler peygamber mesleği olarak değer verdiği öğretmenliği müderris olarak tanımlamış. Osmanlıca sözlükte kelime anlamı olarak “müderris”;¹ ders veren, ders okutan, ilim talebelerine ders veren, ders vermeğe izinli ve yetkili olan kimse, âlim, hoca, muallim, öğretmen, profesör olarak ifade ediliyor.

Bu nedenle Osmanlı'nın son dönemine kadar ayrıca öğretmen yetiştiren okullar yok, medrese eğitim kadrolarını kendi sistemi içinde yetiştiriyor. Hangi dersleri anlatmaya yetkili olduğuna dair de “icazet (diploma)” vererek yetkilendiriyor. İcazette yetkilendirildiği ders(ler)i öğretmek mükellefiyeti var. Branşlaşma mevcut. Bu arada müderris toplumda oldukça saygın kişi. Vakarı, edebi, ahlakı, aile hayatı ve yaşam tarzıyla model insan, örnek insan. Bir çoğu en az bir tarikattan da icazetli, yani mürşid. Hem müderris hem mürşid.

Öğretmen yetiştirmek amacıyla Tanzimatla beraber “Darulmuallimîn (Muallim Mektepleri)” açılmış. İlk müdürü Ahmed Cevdet (Paşa) olan bu okullarda, öğretmenlik mesleği için zaruri olan usûl-i ifâde ve tâlim dersi de bulunuyordu.² Yani öğretmene dersi anlatabilme, öğrenme, öğretme, okutma, ders verme, bu günkü tabirle diksi-

yonun da içinde olduğu pedagojik formasyon veriliyordu. Bu okullar 1924 yılına kadar bugünkü karşılığı olan ilköğretim (sübyan mektepleri) ve (Rüşdiye) orta öğretim okullarına öğretmen yetiştirmeye devam etti.

Çocukluğumda kasabamızda bu Osmanlı okullarında okuyan, bu öğretmenlerin eğitimin-den geçen yaşlıların sayıları oldukça fazlaydı. Osmanlıca yazıp okuma, hem de çeşitli konulardaki (matematik, fen, sosyal) birikimleri etkileyiciydi. Muteber insanlardı. Belli ki iyi eğitim almışlar ve iyi muallimlerin ellerinde yetişmişlerdi.

Köy Enstitüleri

Hasan Ali Yücel, Meclis konuşmasında “Biz köy enstitüsünü sadece nazarî tedrisat (teorik eğitim) yapılan bir müessese olarak almadık. İçerisinde ziraat sanatları, demircilik, basit marangozluk gibi amelî bir takım faaliyetler de bulunduğu okullar hedefledik...”³ diyerek tanımladığı köy enstitüleri ilkokullar için öğretmen yetiştirme merkezleri oldu. Ortaokuldan sonra 3 yıl teorik ve pratik eğitimden sonra öğretmen olarak atanıyorlardı.

Batı'ya yönelen, “Tek Parti” ideolojisini millete benimsetmeyi amaçlayan “Köy Enstitüleri” 1940'ta kuruldu. Ancak kısa ömürlü oldu, altı yıl sonra kapatıldı.

İlkokulda iken tamamı bu okullardan gelen öğretmenlerden eğitim aldık.

1960'larda ilkokul hocalarımızın önemli bir kısmı bu okullardan yetişen öğretmenlerdi. Hala onlar hakkındaki gözlemlerim, düşünce yapılarına katılmamakla beraber öğretmenlik yaklaşımları ve meslek formasyonları hakkındaki kanaatlerim olumlu idi: hemen hemen her konuda bilgi ve beceri sahibi idiler. Konulara hâkim, seviyeyi tutturur, konuyu güzel öğretirlerdi. En az bir müzik aleti çalarlar, spor yaptırırlar, okulun tamiri, bakımı, arızalarını üşenmeden, mahir bir şekilde giderirlerdi. Prensipli, disiplinli idiler.

İdeolojik ve seküler idiler. İslami hassasiyetleri yoktu. Tek parti CHP'nin temsilcileri gibi idiler.

¹ Osmanlıca lügat

² İslam Ansiklopedisi cilt: 08; sayfa: 551, Dârulmuallimîn - Cemil Öztürk

³ http://www.meb.gov.tr/meb/hasanali/egitimekatkilari/koy_enstitu.htm

Toplumun her kesimiyle kolay diyalog kurabiliyorlardı.

Bu okullar ideolojik amaçtan kurtarılıp, ıslah edilebilseler idi bu birikimler heba edilmemiş olurdu.

İlköğretmen Okulları

İlköğretmen okulları da benzeri nitelikte vasıflı öğretmenler yetiştirdi. Ortaokuldan sonra sınavla giriliyor, 3 yıllık yatılı bir eğitimden sonra ilkokullara öğretmen olarak atanıyorlardı. Ortaokullarda boş geçen derslere de ücretli olarak girebiliyorlardı.

Bu öğretmenlerle çalıştım. Başlangıçta kendisini solcu ya da komünist olarak tanımlayan yetişiyorken, sonradan bu okullar milliyetçilerin/sağcılarının kontrolüne geçti.

Yine siyasi irade kurumları cezalandırdı, ıslah etmek yerine kurumlar cezalandırıldı. Yatılı, kampus ilk öğretmen okulları, bir kısmı polis okulları olmak üzere meslek lisesi gibi algılanan okullara dönüştürüldü.

Yüksek Öğretmen Okulları ve Eğitim Enstitüleri

Ortaokul ve lise branş öğretmenliği için kökü eski olan Yüksek Öğretmen Okulları 2 yıllık (sonra 3 yıllık) eğitim enstitülerinde okumak gerekiyordu. Yanlış siyasi iradeler, geçmişini oldukça uzun olan Yüksek Öğretmen Okullarını kapattılar, eğitim enstitülerini de dejenere ettiler. Sağ ve sol iktidarlar, mülakatla girilen eğitim enstitülerine kendi ideolojisine mensup ya da aday öğrencileri aldılar, 3 yıllık bu okullardan bu gençleri 3 ayda mezun ederek, konusunda hiçbir bilgisi olamayan bu öğretmenleri okullara öğretmen olarak

atadılar. Bu öğretmenler sınıflarındaki yetersizliklerini ideolojik tavır ve davranışlarla kapatmaya çalıştılar. Asıl dananın kuyruğu bundan sonra koptu, sağ-sol kavgası ortaokul ve liselerde bir anda patladı... artık önü alınamadı.

Anadolu Öğretmen Liseleri⁴⁵

İlköğretmen okullarının yerine, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına öğrenci hazırlamak için kurulan zamanla fen liselerinden sonra, rağbet gören, nitelikli okullar haline geldi.

MEB, iyi bir teşvik uyguladı; üniversite sınavlarında eğitim fakültelerini ilk beş tercihi içinde yazan lise mezunlarına yüksek burs ve bu genç öğretmen adaylarına atama garantisi verdi. Bu uygulama başarılı öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelmelerini sağladı. Eğitim fakülteleri en fazla aranan okullar arasına girdi. Ne zaman ki eğitim fakültelerinin sayıları arttı, giriş puanları azaldı, nitelik düştü, aşırı mezun verdi...

Ahlaki değerler, yine sadece manevi ve uhrevi konuları benimsetmek de değildir. Maddi ihtiyaçlarımız da var. Herkesin saadetini hedefleyeceğiz. Üretmek ve güçlü olmak gerekir. Gelişmiş ülkelerle yarışacak bir konuma gelmek mecburiyetindeyiz.

Sonuç olarak;

Eğitimcilik hayatım boyunca bu olumsuzlukları teessürle izledim. Varsa bir ceza hep okullara kesildi. Kusuru olan hükümetler, siyasileri, bakanlar, yöneticileri, kişiler değil, hep kurumlar, okullar cezalandırıldı. Islah edilebilecek kurumlar infaz edildi.

Bugün geldiğimiz noktada; nitelikli, milli ve manevi değerlere bağlı, şuurlu, öğrencisini seven, insana şefkat ve merhameti kendine hayat tarzı olarak alan öğretmen ne kadar çok ihtiyaç var değil mi?

4 http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/146/gelisli.htm

5 1989-1990 öğretim yılında açılmaya başlamıştır.

ZORUNLU EĞİTİM SORUN ÜRETME MERKEZİ Mİ?

Şakir TARIM / Eğitimci

Bismillahirrahmanirrahim;

Türkiye, eğitimi, “öğrenciye bilgi yükleme işi” olarak görmeyi ne zaman terk edecek, dersiniz? İsmi üzerinde “eğitim”! Yani, muhatabınıza davranış kazandırma, bilgiyi faydalı hale dönüştürme, el becerilerini geliştirme ve ete kemiğe bürünmüş bir eser ortaya koyma işi.

Eğitimin yeri ve zamanı yok. Her zaman ve her yerde herkesin ihtiyacı! Yalnız zeki insanların değil, geri zekalıların da buna ihtiyacı var. Böyle düşünürseniz, hem her seviyedeki insanı yetiştirmiş; hem de toplumsal dengeyi sağlamış olursunuz. Tabii olan bu!

Birikim Okulları “Hayat Denge Modeli” üzerinde çalışıyor. Adabilim Okulları “Eğitim, her yerde!” anlayışıyla hizmet veriyor. “Zamansız ve mekânsız okumalar” programları bunun örneği. Eğitimde sosyal dengeyi koruma anlayışı çok önemli. Bu da ciddi bir “planlama”yı zorunlu kılıyor.

Türkiye’deki 8 yıllık Kesintisiz Eğitim ve 12 yıllık Zorunlu Eğitim uygulamaları, eğitime vurulmuş en büyük darbeler. 8 yıllık Kesintisiz Eğitim’in pedagojik yanlışlığı uzun bir süre sonra görüldü ve terk edildi. Fakat o da ne? Bu sefer daha kötüsü karşımıza çıktı: Zorunlu Eğitim. Hem de 12 yıl.

ÖZGÜRLÜK ORTAMI ŞART

Her şeyden önce eğitim özgür bir ortamda yapılır. “Eğitim” ve “zorunluluk” kavramları birbirine öylesine zıt ki... Eskiden “öğrenci” yerine, “talebe” kelimesi kullanılırdı. İlim “isteyen” kişi anlamında Eğitim “gönüllülük” işidir. Dikkat, ilgi ve merak ancak bu şekilde uyanık tutabilirsiniz. İstemeyene “zorla” eğitim yaptırmak, kölelik dönemleri çağrışımı uyandırıyor bende.

Bu gerçekleri uygulamada görebilirsiniz. Emekli bir eğitimci olarak öğretmen kardeşlerimle sık görüşüyorum. Diyorlar ki: “Ders dinlemek istemeyen öğrenciler, diğerlerin de öğrenmesini engelliyorlar. Eğitimin kalitesi her geçen gün düşüyor. Öğrenmek istemeyen öğrencilerle uğraşırken ders verimliliğini kaybediyoruz. Bu tür öğrenciler eğitim dışındaki alanlara yöneliyor. Okulları kız ve erkeklerin buluşma mekânları olarak görüyorlar. Çeteleşmeler oluşuyor. Disiplinsizlik ve laubaliliğin önü alınmaz duruma geliyor.”

İşte “zorla” yaptırılan eğitimin acı sonucu! Faydalı olmadığı apaçık görülen bir sistemi bize kimler dikte ettiriyor, dersiniz? Özgür bir ortamda gerçekleşen, bize göre bir eğitim sistemine ne zaman kavuşacağız?

HERKESE EĞİTİM; AMA NASIL?

Eğitimin şeklini ilgi ve yetenekler belirlemeli. Temel Eğitim, ilgi ve yeteneklerin test edilip anket ve gözlemlerle belirlendiği bir dönem olmalı. Her insan yetenekleri ve ilgi duyduğu alanda

yetiştirilmeli. Gözü sanayi çırağı, berberlik ve terzilikte veya ziraat işi gibi alanlarda olan kişileri engelleyip zorla “istemediği” bir alana “yönlendirmeye” hakkımız var mı? Bırakın, onlar da sevdikleri alanlarda eğitim alsınlar. Üretsinler, ekonomik hayata katkı sağlasınlar. Usta çıracağına kendi alanında eğitip yetiştiremez mi?

Ders dinlemeye yatkın olanlar da ilim öğrensinler, yetenekleri olan bu alanlarda kendilerini geliştirsınler. Geleceğin Gazalileri, İbni Sinaları, Mimar Sinanları yetişsin. Tabii olanı niçin engelliyorsunuz ki!

Eğitim yalnız “bilgi yükleme işi” değildir. Çıracı ustasının, arazide çalışan da babasının yanında eğitildiği unutulmamalıdır. Eğitimi “eritim” ve “öğütüm”e dönüştürmeye kimsenin hakkı yoktur.

Zeka seviyesi düşük olup kendi kendine yetecek irade ortaya koyamayanlar da bir usta, bir uzman gözetiminde çalışsınlar. Böylelikle hem sosyal hayata kazandırılmış, hem de emekleri üretime dönüştürülmüş olur. İnsan kaynaklarını zayi etmeye hakkımız yok.

Eğitim “zorla”, “dayatmayla” olmaz. Olur dersiniz, sonu gelmez problemlerle karşılaşsınız. “Eğitim planlaması” da şart. Plansızlığımız o kadar sırtıyor ki! Bir alanda ihtiyaçtan 10 kat fazla insan yetişirken; bazı alanlarda yetişenler ihtiyacı karşılayamıyor.

SİSTEM YAPIMIZA UYGUN MU?

İdarecisinden öğretmenine, öğrencisinden öğrenci velisine, hatta sade vatandaşa kadar herkesin şikâyet ettiği bir eğitim sistemine bizi “zorlayan” sebep ne? Böyle bir yanlışlığa kim karar veriyor?

Türkiye’nin Einstein’i olarak tanınan Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu’nun çarpıcı bir değerlendirmesi var: “1945’e kadar İngiltere’nin sömürgesindeydik. 1945’ten sonra ABD’nin sömürgesi olduk. Milli Şef İsmet İnönü 1947’de yaptığı resmi Fulbright Anlaşması ile Türk Milli Eğitim Sistemi’ni ABD’lilere teslim etti.”

Eğitim gibi hassas bir alan ithal değil; milli olmak zorundadır. Yabancı dayatmayı bünye kabul etmez. Zorlanırsa yanlış ve çarpık sonuçlar ortaya

çıkarak. Oluşan boşluk istismara açık hale gelir. Ülke bundan büyük zarar görür. Uzmanlar, FETÖ yapılanmasını çarpık eğitim sisteminin acı bir sonucu olarak görüyorlar. Kökü dışarıda olan bir yapının, kökü dışarıda bir uzantısı şeklinde değerlendiriyorlar. Hayat boşluk kabul etmez. Boşluklar, doğru ve tabii yöntemlerle doldurulmalı.

ZORUNLU EĞİTİMİN ZARARLARI

Bu eğitimin içeriği yabancı ve maddecidir.

Çıracı, kalfa, ustalık üzerine kurulmuş iş kollarını yok etmekte; bu alanlara ilgisi olan gençlerin önünü kesmektedir.

Evlilik yaşını geciktirdiği için flörtü teşvik etmekte; sonuçta toplumun dejenerasyonuna yol açmaktadır.

Gençlerin para kazanma yaşını geciktirmekte; en az 25 yaşına kadar ailesinin eline bakar duruma getirmektedir.

Ortaöğretim eğitime yatkın olmayanların zamanlarını çalmakta; öğrenim dışındaki alanlarda yetişmesini önlemektedir.

Önemli bir tarım ülkesi olan Türkiye’imizde arazide çalışma görevi yaşlılara bırakılmakta; arazilerimiz reel bir şekilde değerlendirilememektedir. Çay, mercimek, arpa, buğday gibi temel ihtiyaç maddelerini bile ithal etmek zorunda kalmaktayız. Çıracılığı olmadığı için önemli mesleklerin ustalaları bile hep yaşlılardan oluşmaktadır.

Karma eğitim yapıldığı için edep, iffet, utanma duygusu gibi vazgeçemeyeceğimiz değerlerimiz kaybolmaktadır.

Sanat, edebiyat, fikir hayatını öldürmekte; öğrenciler yalnız kariyer, makam, mevki için yaşayan insanlar haline getirilmektedir. Seküler ve ılımlı Müslüman yetiştirmesiyle istismarcı gruplara davetiye çıkarmaktadır.

SONUÇ

Zorunlu Eğitim’den bir an önce dönülmelidir. Geçen her gün aziz milletimizin, devletimizin kaybıdır. Eğitim “gönüllülük” üzerine kurulmalı; yeteneği, mizacı, temayülü farklı alanlara uygun olanlara yol açılmalıdır.

Eğitim yalnız “bilgi yükleme işi” değildir. Çıracı ustasının, arazide çalışan da babasının yanında eğitildiği unutulmamalıdır. Eğitimi “eritim” ve “öğütüm”e dönüştürmeye kimsenin hakkı yoktur.

NEFSİN EDEP KİMYASI

Ali CEYLAN / Eğitimci

Nefsin edep ile yoğrulmuş halindeki yapı, nefsin edep kimyasını oluşturur. Hâldeki letafet, dildeki zarafet, birde amelde dirayet mümin kalbinde hâl oluşturur.

Ne güzelmiş eskiden; hayatın içinde teknoloji yok, emek çok iken. İnsanoğlu pek payıdarmış o günlerde. Çünkü her yaptığı o öldükten sonrada anılırdı. Dervişler yalınayak, askerler kılıç kalkan... kimi er meydanında cihat eder, kimi nefis cephesinde sa-vaşırdı. Mektep medrese o günlerde de vardı elbet. Her bilginin erdeminde bir sırta vakıf olmak gerek. Erdemi olmayan bilgi medreseden içeri sokulmazdı. Önce kime, neye yarar nasıl kullanılır diye bakılır. Sonra üzerinde nakış nakış tefekkür dokunurdu.

Tefekkür her adamın harcı değil, önce tefekküre layık bir edep gerekir. Bu duruma önce dergâhlar örnek oldu. Her dergâhın içinde bir de ilim meclisleri bulunurdu. İlimden önce içeri edep girer; ardından da ilim, bilgi, hikmet girerdi.

Ne de güzel demiş Yunus Emre'miz;
*Girdim ilim meclisine, eyledim kıldım talep,
Dediler ilim geride, illa edep illa edep.*

Bilgisizi cahillikle ayıplarken, edepten bir durum sormaz olduk. Bilgi öğrensın diye çocuk, para döke-riz oluk oluk. Oysa edep bedava ama çok uzaklara, Kaf Dağının ardına küs gitti, talibi olmayınca.

Oysa ne kadar da çok bilenimiz var etrafımızda. Her anne baba mükemmel çocuk yetiştirme arzu-sunda, her öğretmen mükemmel öğrenci yetiştirme arzusunda. Mükemmelin tanımı nedir, hâl böyle ise...

Bilgi deposu beyinler, sınav kazanan çanta hamal-ları, tıkanmış eğitim sistemine kendini tupa olarak görev addeden ebeveynler...

Her anne babanın elinde zeka ölçüm formları... İlk

konusmaya başladığında çocukları “maşallah çok zeki” deyince birileri, ayakları yerden kesiliyor anne babanın. Gözlerini hırs, çocuk büyütme enerjilerini ihtiras kaplıyor. Hayallerinde ne de çok şey yapmak istemişlerdi de yapamamışlardı oysa. Şimdi tam za-manı, çocukları çok zeki nasılsa... O yapardı onların yerine. Günümüzde de eskiden olduğu gibi bir kısım anne baba maalesef çocuklarını, kendi yetersizliklerini “tatmin memuru” olarak görüyor. Ahlak ise edebın yanında teselli terapisi ile meşgul. İnsanlar yavaş yavaş kendi belirledikleri başarı yolcuğunda, yine kendi yaptıkları her aşırılığı kurallaştırınca, yeni bir ahlak anlayışı patladı toplumda: Narsizm.

NARSİZM NEDİR?

Prof. Dr. Nevzat Tarhan'ın ifadesi ile bir “büyük-lenme” hastalığıdır. Bu kişiler kendilerini o kadar yüksekte ve büyük olarak görürler ki; kimsenin on-ları eleştiremeyeceğine inanırlar. Öyle haklı gerek-çeleri vardır ki biraz düşününce; anne hiç eleştirme-miş, baba çocuğundan bir bardak su dahi istememiş, ama evlatlarının her eleştirisinde evladın tanımına göre kendilerini değiştirmiş, evladın her isteğini emir olarak görüp yerine getirmiş. Küçücük ev-lat bir rehberle ihtiyaç duyarken, rehberlik yapacak anne ve babanın kendine teslim olduğunu görün-ce, yürüyen çılgın ego haline dönüşmüş... Bu ço-cukların beyinleri büyüklenmeyecek kadar masum kalabilir mi? Şurası bir muhakkak; kişiliğimiz üze-rindeki gedikler edep ile değil, hırslımız ile kapan-dıkça ihtiras canavarı bir kuşku yüklüyor zihinlere; “Gediklerimle birlikte fark edilsem...”

Bütün amaç kendimizi saklamak en derinlerde... Üzeri; bilgi, başarı, elde edilecek makam ve para ile kapalı. Oysa bu kadar mı zorlaştı kendimiz ve çev-remiz ile barışmak. Korkunç bir ifade olacak belki ama kendi iç dünyamız ile yüzleşip kendi halimiz-le barışmak bu kadar korkunç olduysa, tövbe eden

sayımız ne de çok azalmış demektir. Çünkü her tövbenin derin merkezinde, kişinin kendini tüm eksiklikleri ile kabul edip yüzleşmesi, ardından itiraf etmesi ile başlar. Kişinin kendini itiraf ettiği anda kalbe doğan nurdur edep.

Oysa biz çocuklarımıza “yakışıklı, güzel, zeki, güçlü” gibi kavramlar dünyasında yaldızlı bir yalancı yaşam sunarsak, gerçekleri fark ettiğinde ilk terk edeceği liman kendisi olacaktır. Kişiselliğini olduğu gibi kabul onayı, değişim ve gelişim sürecinin birinci basamağıdır.

Kişiselliğini kabul, kişiliğinin farkında olmakla başlar. Kişiliğini fark edecek zaman verdik mi çocuklarımıza. Doğarken başladık ona şablon hayaller vermeye, yürüdüğünde istikamet verdik; cami yerine defile salonu kreşlere. Kelime dünyası gelişmedi çocuklarımızın, kelimeler yükledik kendilerine ait olmayan zihinlere. Ne kendilerini ifade edecek kelime birikimi var, ne duygularını tanımlayacak refleksleri. Sorarsanız birkaç test sorusu ya da klasik hemen döktürüveriyor ezbere biriktirdiklerini.

Yapmak zorundalar;

Karşılaştırma baskısı yememek için,
Ebeveynleri tarafından dışlanmamak için,
Arkadaşları arasında yetersiz olmamak için,
Bilmediği zaman sınıfta tembeller grubuna girmek için... Ve başaramadığında duygusal anlamda terk ediyorlar; önce kendilerini, ardından ebeveynlerini, sosyal yaşamı, okulunu...

Oysa başarının temeli çalışmak ise kalıcılığı ve geçerliliği edepten geçer. Edep ile çalışmak bir araya gelince kalpte nur dilde hikmet olur. Sadece gerektiği kadar konuşur, konuştuğu duyulunca kalpler huzur bulur. Çünkü evvela Allah lafzı celali ile başlar işe, her söylediğinin hesabını vereceği bilinci ile konuşur.

Zeka olayı günümüzdeki kadar patlamaya hazır dinamit gibi olmamıştı. Edep rafa kalktığından beri hiç bu kadar vitrinde süs olarak da kullanılmamıştı. Zeki görünüp bir de okul başarısı eklenince üstüne, erkekten geri kalmayan küfürler dökülmeye başladı kızların dillerinde. Küfürlü konuşan kızın karakteri “girişken”, bu ortamdan sıkılan ve geri çekilen kızlarımızın karakteri “ezik” oldu.

EDEPSİZLİĞİMİZE KILIF BİLE UYDURDUK: ÖZGÜVEN

Sahi nedir bu özgüven... Herkeste bir özgüven tanımını var ama hiçbirisi şuurlu bir Müslüman adabına

uymuyor. Kendini her türlü durumda ifade ile savunmaya özgüven deniyor. Durum böyle olunca da çocuklar özgüvenli olmak için lak lak yarışına başlayınca, susarak konuşmanın adını bile duymuyor.

*Dil ile konuşsam lâl olasım gelir,
Lâl ile sussam hâl olasım gelir,
Kalp ile titresem aşk olasım gelir,
Aşk dediğin kalp boşluğunda açan bir goncadır.*

Çağımız, neslimiz, eğitimimiz... Koşullar değişti biliriz, biz de zikrederiz. Okula girince çocuk ilim talep ediyor. Baktılar ki çocuklar, ilimden kasıt matematik, fizik, kimya... Birde Kuran-ı Kerim dersi ekleyiverdiler yanına. Hocalar önde talebeler arkada cemaatle vakit namazları kıldıranlar bile var. Ancak sorunca oğluma;

*“hocan olmasa gider miydin namaza”
“Hayır gitmezdim baba”
“Madem öyle sen bu namazı Allah Azze ve Celle’ye mi kıldın yoksa hocana mı?”
“Zor soru baba ama cevap vermeyeyim sen anla”
“Kılmasan ne olur evlat, ben izin alayım hocandan gitme bir daha Allah için olmayan namaza”
“Beni dışlarlar baba sokmazlar bir daha okula”...*

Meselenin özü işte bu konuşma aralarında saklı. Tek dertleri iktidar reklamı adına “dindar nesil” afişleri oluşturmak isteyen hocalar, namazda istikamet saptırdıklarının farkında bile değiller. Bu da işin dindar tarafı. Oysa kalbe dokunmayı bilen hocalar, her iki cihanda saadete dalar. Ama dertleri saadet değil de otoriteye ben de sizdenim mesaj vermekse, hem neslin istikametini bozarlar hem kendi istikametlerini. Bu hocalara Şemsi Tebrizi’nin şu sözü ile yardım etmek isterim:

“Hak yolunda ilerlemek, yürek işidir; akıl işi değil. Kılavuzun daima yüreğin olsun, omzun üstündeki kafa değil. Nefsini bilenlerden ol, silenlerden değil”

Sonuç olarak neslimizde utanma duygusu yerini gurur kırılması aldı. Gururu kırılan gençler “utan-dım” zannediyor. Hz. Ömer (ra) “*Utancı giden kimse-nin kalbi ölür.*” buyuruyor.

Edep yerini hırs savaşları aldı. Birlikte aynı dönem sınava hazırlanan gençler birbirlerini kader yoldaşı değil, sınavda geçeceği rakip olarak görüyor. Hz. Ali (ra) “Edep aklın suretidir. En güzel edep güzel ahlaktır.” buyuruyor.

Adabın yerini bilgi aldı. Bilgisi, birde üstüne başarısı olan her genç, hür genç olma hakkını elde ediyor. Oysa edep bir gence yakışan en güzel kaftandır. Çünkü dışardan ferasetle bakan kişi, önce kaftanın içinde çarpan kalbi görür.

Abdulaziz KIRANŞAL / Eğitimci

HADİSLERLE SOSYAL MEDYA AHLAKI

İnsan, hayatının her alanında olduğu gibi iletişim teknolojisi alanında da ahlaki kurallara ve prensiplere uymak zorundadır. Ahlak, insanla ilgili bir kavram olduğu için insana dair her konuda, hayatın her alanında “ahlakilik” söz konusudur. İş ahlakı, bilgi ahlakı, bilim ahlakı, siyaset ahlakı, ticaret ahlakı gibi farklı alanlarda ele alabileceğimiz ahlak konusuna günümüzde eklenen bir alan da iletişim / bilişim ahlakı kavramıdır. Kitle iletişim araçları olan gazete, radyo, televizyon ve internetin ortaya çıkıp yaygınlaşmasıyla birlikte iletişimde (gazetecilik, televizyonculuk, habercilik) ahlakilik konusu da gündeme gelmiştir. İletişim, insanların olduğu her zaman ve ortamda gerekli ve geçerli bir kavramdır.

Özellikle son dönemde iletişim, internet teknolojisinin gelişmesiyle birlikte devrim niteliğinde bir değişikliğe uğramıştır. Bu bağlamda insanların bilgi edinme ve haberleşme hızları yanında bilgiye ulaşma vasıtaları da değişmiştir. Konu, internet ve internet üzerinden oluşan sosyal ağlar olunca hem hukuku hem ahlakı, başka bir ifadeyle iletişim ahlakını, bilişim ahlakını

ilgilendirmektedir. İnternet teknolojisi yaşamımızda büyük değişikliklere sebep olduğu gibi kavramlarımızda ve değerlerimizde de önemli dönüşümlere kapı aralamıştır. Hızla gelişen bu teknolojinin yeni bir dünya oluşturduğunu söylemek mümkün ve bu yeni dünyanın hukuk ve ahlak alanında da karşılığının olması kaçınılmaz görünmektedir.

Esasen hukuk ve ahlak alanında temel değerler vardır ve bunlar değişmez. Ancak değişen şartlar bu alanlarda daha önce sorulmamış soruları gündeme getirir, insanı ve toplumu daha önce karşılaşılmayan problemlerle karşı karşıya bırakır. İşte ahlak alanında da bu yeni sorulara cevaplar aranmalıdır. Başlangıçta sadece savunma ve eğitim alanlarında kullanılan internetin tüm dünyada her alanda bireysel kullanıcıları da içerecek şekilde yaygınlaşması, ticaretten sanata, eğitimden alışverişe, kişiler arası iletişim şekillerinden sosyal oluşumlara kadar pek çok konuda hayatın bütününde değişiklikler meydana getirmiştir. Meselenin ahlaki yönü; ahlakın insana özgü, insan için ve insana has bir konu olmasındandır.

Sosyal medya olarak isimlendirdiğimiz olgu, günümüz toplumu için önemi inkâr edilemez bir gerçektir hatta günümüz toplumunu bu olgudan bağımsız düşünmek mümkün görünmemektedir.

NEBEVİ UYARILAR VE SOSYAL MEDYA

Her yerde olduğu gibi sosyal medya ortamında da Allah'tan korkacağız, sürekli iyilik peşinde olacağız: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Nerede olursanız olun, Allah'a karşı gelmekten sakının ve her kötülüğün peşinden hemen iyilik yapın ki onu silip yok etsin. Ayrıca insanlarla güzelce geçinin.”** (Tirmizi, Birr, 55.)

Sosyal medyada her gördüğünü paylaşan ve duyuranlardan olmayacağız: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Her duyduğunu söylemesi kişiye günah olarak yeter.”** (Ebu Davud, Edeb, 80.)

Sosyal medya platformlarında iffet ve namusumuzu koruyacağız: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Benim için altı şeye söz verin, size cennet sözü vereyim: Biriniz konuştuğu vakit yalan söylemesin, bir söz verdiğinde sözünden dönmessin, kendisine bir şey emânet edildiğinde hıyanet etmesin. Gözünüzü (harama) yumun, elinizi (haramdan) çekin, iffet ve namusunuzu koruyun.”** (Ebu Ya'la, 4257, VII, 249.)

Kimsenin ırz ve namusuna göz dikmeyeceğiz: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Başkalarının kadınlarına karşı nâmuslu ve iffetli olun ki sizin kadınlarınız da nâmuslu ve iffetli olsunlar.”** (Hakim, IV, 154.)

Sosyal medyada küfür, küfür ve hakaret içeren yazışmalardan ve konuşmalardan kaçınacağız: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Mü'min; insanları kötüleyen, lânetleyen, kötü söz ve çirkin davranış sergileyen kimse değildir.”** (Tirmizi, Birr, 48.)

İnternet ortamında gözümüzü, kalbimizi ve dilimizi her türlü kötülükten koruyacağız: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Gönülden iman eden, kalbini her türlü fenalıktan temizleyen, dili doğruyu söyleyen, gönlünü hoş tutup hâline râzı olan, ahlâkını düzelten, (güzel) sözle-**

ri dinleyip ibret nazarı ile bakan kurtulmuştur.” (Ahmed b. Hanbel, V, 147.)

Kimsenin ırzına ve namusuna dil uzatıp iftira atmayacağız: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Azâbı en çok arttıran günahlardan birisi de Müslümanın ırzına (namus, onur ve haysiyetine) haksız yere dil uzatmaktır.”** (Ebu Davud, Edeb, 40.)

Sosyal medyayı gıybet ve ayıp aramak için kullanmayacağız: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Ey dili ile iman edip kalpleri ile inanmayanlar, Müslümanların gıybetini etmeyin, onların gizli hallerini araştırmayın. Kim mümin kardeşinin gizli hallerini araştırırsa Allah'ta onun gizli hallerini ortaya çıkarır.”** (Ebu Davud, Edeb, 40.)

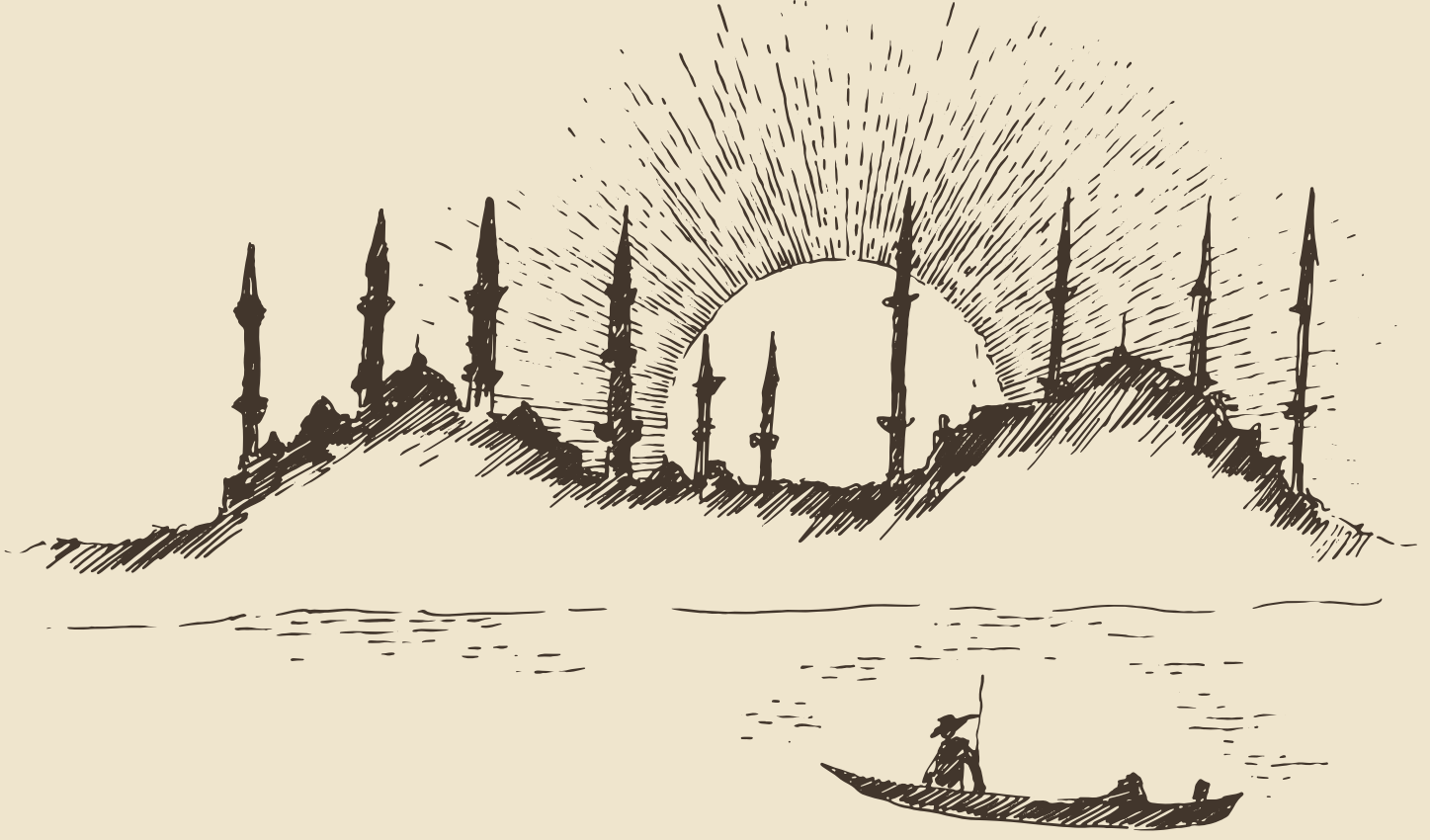
Sanal ortamda gerçek kimliğimizin bilinmemesinden faydalanıp kendimizde olmayan özellikleri varmış gibi göstermeyeceğiz: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Kibirli ve kendinde olmayan şeylerle öğünen kimse cennete giremez.”** (Ebu Davud, Edeb, 8.)

İkiyüzlü konuşarak insanları aldatmayacağız: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“İnsanların en fenası, birine ayrı, diğerine de ayrı görünen ikiyüzlü insanlardır.” Birine ayrı, diğerine ayrı konuşan kimseye, kıyâmet gününde Allah, ateşten iki dil verecektir.”** (Taberani, Evsat, 888, IX, 409.)

Yazışma ve paylaşımlarımızda kaba ve kırıcı bir üslup kullanmayacağız:

Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Muhakkak Allah sertlik ve kabalığa vermediği ecir ve mükâfatları yumuşak huylulara ve güzel davranışlara verir ve Allah bir kulu sevdiği vakit de ona yumuşak huyluluk ihsan eder.”** (Taberani, Kebir 2274, II, 306.)

Bizi ilgilendirmeyen konulardan ve boş işlerden uzak duracağız: Rasûlullah (s.a.v) buyuruyor ki **“Kişinin İslâmî güzelliklerinden biri de kendisini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesidir.”** (Malik, Muvatta, Hüsnü'l-Huluk, 3, II, 903.)

Halil ATLI / Uzman Eğitimci

DEĞERLER EĞİTİMİ ÜZERİNE

Değer; bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü (TDK) olarak tanımlanmıştır.

Son yüzyılda önceki devirlere nazaran insan yaşamı çok hızlı bir değişim göstermektedir. Ekonomik, sosyal, siyasal değişimler; bireylerin olaylara ve hayata bakış açısını, inançlarını, değer yargıları da etkilemektedir. Toplumların kültürel kodları, değerleri hiç olmadığı kadar hızlı bir dönüşüm ve değişim geçirmektedir. Bu değişim ve dönüşüm hiç şüphesiz en fazla çocukları etkilemektedir. Dünya üzerinde çocuklar; şiddet, büyüyen sosyal problemler ve kendilerini kuşatan dünyada kendilerine yeterince saygı gösterilmemesinden artan bir şekilde etkilenmektedirler.

Değerler eğitimi geçmişinin 1920'li yıllarda Amerika'da karakter eğitimi adı altında yapılan çalışmalara dayandığı görülür. Değerler eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalar 1970'li yılların ortalarında yayımlanmıştır.

Ülkemizde ve dünyanın diğer ülkelerinde değerler üzerine yapılan bilimsel çalışmaların bir

hayli artması, ülkelerin eğitim müfredatlarında doğrudan veya örtük bir biçimde değerler eğitime yer vermesi konunu önemini ortaya koyması bakımında önemlidir.

Günümüzde değerler öğretilebilir ve öğrenilebilir olgular olmakla beraber bunların bireylerce öğrenilmesi geçmişe göre daha zor görülmektedir. Geçmişte toplum tarafından benimsenen ve desteklenen birçok değer, yaşantı yoluyla aktarılabilirken günümüzde sadece yaşantı yeterli olmamaktadır. Çünkü toplumsal yaşamda çocuğun değerler sistemini etkileyen ve değişime sürükleyen etkenler çoğalmıştır.

Ülkemizde sanayinin gelişmesi, köyden kente göçün hızla artması, büyükşehirlerin çoğalması, ebeveynlerin iş hayatına daha fazla dahil olması, çekirdek aile kültürünün artması, televizyon ve İnternetin yaygınlaşması gibi nedenlerden dolayı geleneksel değerlere ilişkin algılar değişim ve dönüşüm geçirmeye başlamıştır.

Değerler, davranışlara kaynaklık eden ve onları yargılamaya yarayan anlayışlardır. Bu sebeple ilk çağ filozoflardan başlayarak bugüne kadar tüm

düşünürler, bilim ve din adamları değerlerin öğretilerle olup olmadığı veya nasıl öğretilebileceği ile ilgili çalışmalar yapmışlardır. Bugüne kadar da bu alanda ortak bir noktaya varılmış değildir.

Eğitimi, toplumun öğretilerini ve birikimlerini gelecek nesillere aktarma olarak değerlendirdiğimizde değerlerin de genel olarak eğitimle aktarılabilirliğini söyleyebiliriz. Bu durumda bireyin dünyayı algılamaya başladığı ilk yer aile olduğu için değerler eğitimi için de ilk önemli yer ailedir. Ebeveynler gelecek toplumun ilk mimarlarıdır. Aile toplumun minyon hali olduğu için değerlerin öğretilmesi, aktarılması bakımından temel görevi görmektedir. Karakterin %85'inden fazlasının olduğu 0-7 yaş arasında çocuk, tamamıyla ailenin yanındadır. Sanırım hem eğitimimizin hem de toplumsal değerlerimizin dejenere olmasının en önemli sebebi aile düzenimizin bozulmuş olmasıdır. Aile yapısı bozulduğunda toplumu ayakta tutacak hiçbir sistem olamaz. Bugün şu ya da bu sebepten kadının iş hayatına katılması daha 6 aylık bile olmayan bebeklerin, kreş ya da gündüz bakımevlerine bırakılmasını beraberinde getirmiştir. Anne sıcaklığını yaşaması gereken bebekler ve aile düzenini öğrenmesi gereken çocuklar kreşlere, bakıcılara teslim edilmektedir. Akşamları teslim alınan çocuklarla günün vermiş olduğu yorgunluktan dolayı da yeterince ilgilenilmemektedir doğal olarak. Bu sıkıntılı sistemin yaygınlaşmasının ve süresinin uzaması gelecek açısından büyük problem olacağını söylemek için kahin olmaya gerek yoktur. Hayatın bu koşuşturması arasında çocuklarımıza kendi gelenek ve göreneklerimizi, yaşayışımızı dolayısıyla değerlerimizi aktaramıyoruz. Belli bir yaşa geldiklerinde çocuklarımızda gözlemlediğimiz yabancı değerlerin kaynağı, aslında ebeveynlik görevini tam olarak ifa edemeyen biziz. Dolayısıyla şikâyet etmek için hiçbir sebebimiz yok. Aileden sonra çocuklara değerler eğitimi verilecek en önemli yer okullardır.

Okullar örgün eğitim kurumları olarak bireyin eğitiminde çok önemli bir role sahiptirler. Çocuğun duygusal gelişiminde birinci derecede aile önemli olsa da okulun da bu konuda aile kadar önemli bir role sahip olduğu kabul edilir. Okul toplumun bir parçası olarak toplumda ne varsa içerisinde onu barındıran bir kurumdur. Ders

müfredatlarımızda açık ve örtük olarak değerler eğitimi bulunmaktadır. Bakanlığın bu konudaki genelgesinde; "Toplumsal hayatı oluşturan, insanları birbirine bağlayan, gelişmeyi, mutluluğu ve huzuru sağlayan, risk ve tehditlerden koruyan ahlaki, insani, sosyal, manevi değerlerimizin tüm bireylere kazandırılmasında en önemli etken eğitimidir. Bu kazanımlarımızın öğrencilerimize aktarılması da değerler eğitimi oluşturmaktadır." denilmektedir. Genelgeyle Bakanlık; sevgi, sorumluluk, saygı, hoşgörü - duyarlılık, özgüven, empati, adil olma, cesaret, liderlik, nazik olmak, dostluk, yardımlaşma, dayanışma, temizlik, doğruluk- dürüstlük, aile birliğine önem verme, bağımsız ve özgür düşünme, iyimserlik, estetik duyguların geliştirilmesi, misafirperverlik, vatanseverlik, iyilik yapmak, çalışkanlık, paylaşımcı olmak, şefkat, merhamet ve selamlaşma vb. pek çok değer doğrudan veya dolaylı olarak aktarılmasını istemektedir.

Görevinin farkında olan ailelerin oluşturacağı toplumda okullar, öğrencilere güçlü ülke olmanın gerektirdiği bilimsel gereklilikleri insani değerlerle mezcerececektir. Bu sayede çocuklarımız hem maddi hem de manevi olarak yetişmiş olacaklardır.

Tüm çabalar çocukların/gençlerin, gelenek ve göreneklerinin farkında olarak tüm dünyada uygar insanlarca kabul edilen evrensel değerlerle mücehhez yetişmelerini sağlamaktır. Bugün dünyada "güçlü haklı görülse" de "hakkın güçlü olacağı günler" pek yakındır. Bu ideale kavuşmanın bir tek yolu vardır. Bu da değerlerini çocuklarına aktarmayı kendine görev edinen ailelerin çoğalmasıyla mümkün olacaktır. Görevinin farkında olan ailelerin oluşturacağı toplumda okullar, öğrencilere güçlü ülke olmanın gerektirdiği bilimsel gereklilikleri insani değerlerle mezcerececektir. Bu sayede çocuklarımız hem maddi hem de manevi olarak yetişmiş olacaklardır. Yaşanabilir Bir Türkiye, Yeniden Büyük Türkiye ve Yaşanabilir Bir Dünyanın temeli budur.

Aydın KAROĞLU / Eğitimci

DÜŞÜNÜNCE GÜZEL OLUYOR DÜŞÜN DE

Düşün kardeşim. Düşün, düşününce üzülüyorsun ama düşünmezsen sonunda daha çok üzüleceksin. Gel yol yakinken düşün ve hakka göre yaşa, pişman olmazsın.

“Güzel gören, güzel düşünür. Güzel düşünen, hayatından lezzet alır.”¹ Sözü, güzel düşünmenin faydalı neticeleri getireceğini bizlere öğretiyor. Güzel düşüncelerimizi yaşayarak, paylaşarak güzelleşir hayatımız ve dünyamız. Güzel düşüncelerin hayatımıza etkisi düşünce boyutunu aşmasına bağlıdır.

“Allah’a ve ahiret gününe inanan kimse, ya ha-

¹ Said Nursi

yır konuşsun ya da sussun.”²

Düşünenler daima az konuşur, zira susmanın gücünü biliyorlardır. Konuşacaksan daima hakkı söyle, hakkın söylenmediği yerde konuşmak beyhudedir.

Ahmak insanlara laf anlatmayı şöyle tarif etmişler: “Ahmak insanlara hikmetli söz, denize su taşımaya benzer.”

İmam Şafi ne güzel söylemiş: Ne kadar âlim ile tartıştıysam galip geldim, ne kadar cahil ile tartıştıysam mağlup oldum.

Atalarımızın keliması kibarlarında şöyle bir söz

² Hadisi Şerif

hatırlıyorum: Âlimle konuş, tartış, erersin mer-tebe, cahille konuş ama tartışma, dönersin mer-kebe.

Olma cahil ile yoldaş... Demişler demesine lakin tutabilmektedir hüner. Hünerini gösteremeyenler çok eziyete katlanmak zorunda kalmışlardır. Çektiklerimizin çoğunun nedeni de düşünmeden konuşmamızdır.

“Dil adamı beyan eder.” Demişler. İnsanın içini dışındakilere gösteren halimizdir; dil. Dil deyip geçemeyiz öyle bir çırpıda. Zira dilin hesabı çok çetindir, mizanda!

Hikmet ehline sormuşlar. Dostuna ne ikram edersin diye: Dil diye cevap vermiş, ya düşmanı-na ona da dil demiş, hikmetlice. Dil çok önemli lakin afetinden emin olmak için ise hikmetle ko-nuşmak elzemdir. Hikmetle konuşmayanın sonu daima pişmanlık olmuştur.

“Yâ Resulullah! Benim için en ziyade korktu-ğunuz şey nedir, dedim. Resulullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) dilini tutarak: Şudur.” buyur-dular.³

“Bülbülün çektiği dili belası.” deyimi hesapsız-ca söylenen sözlerin doğuracağı kötü sonuçları çok güzel anlatır.

Hikmet denizinden pınar olup çağlayan nice hikmet ehli var olduğu dünyada, tuzlu suya mah-kum bir yaşantı, hayatın gayesine muhaliftir.

Erbakan Hocamız, “Akıl bir işin sonunu düşün-mektir.” Derdi. Sonu Cehenneme çıkan bir yolun başarı olduğu düşüncesi büyük bir yanılgıdan başka bir şey değildir.

İnsanların gerek aile gerekse toplum içinde yaşadığı problem ve kırılmanın nedeni genel-likle edebe aykırı ve kaba sözlerdir. Bu gerçeğin ışığında insanlarla ilişkilerimizde Allah’ın (c.c.)

verdiği güzel bir lütuf olan güzel dilimizi, ede-be aykırı, kaba, çirkin ve kötü sözlerden korumak önem taşır.

İnsanların gerek aile gerekse toplum içinde yaşadığı problem ve kırılmanın nedeni genellikle edebe aykırı ve kaba sözlerdir. Bu gerçeğin ışığında insanlarla ilişkilerimizde Allah’ın (c.c.) verdiği güzel bir lütuf olan güzel dilimizi, edebe aykırı, kaba, çirkin ve kötü sözlerden korumak önem taşır.

Bunun için güzel dilimizi güzel sözlerle, düşü-nerek, ölçüp-tartarak söylemeye özen gösterme-liyiz. Zira düşünmeden konuşmak daima zarar verir.

Allah (c.c.) insanlarla münasebetlerimizde sert ve kaba değil, yumuşak bir üslupla konuşmayı öğretmektedir: “Allah’ın (c.c.) rahmeti sayesinde Sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından da-ğılır giderlerdi.”⁴

Hele bir muallim olarak gönderildim buyuran peygamberimizin varisleri muhterem muallim-ler olarak bizler bu şekilde davranmak toplumda en çok bize yakışır.

Netice-i kelam: Daima güzel konuşan bir pey-gamberin varisleri muallimler bu şuur içerisinde davranmalı, topluma önderler olmalıyız.

3 Hadisi Şerif

4 Ali İmran, 159

ÖĞRETMEN EĞİTİMİ VE YETERLİLİKLERİ

Nizamettin KARS / Eğitimi

Küreselleşen dünyamızda ülkeler sürekli gelişme, ileriye gitme çabasıdadır. Eğitim sistemleri de ülkelerin gelişiminde rol oynayan önemli etmenlerdendir. Etkili bir eğitim sistemi için sistemdeki bütün süreçler düzgün işlemelidir. Öğretmenler “Ben muallim olarak gönderildim.” diyen Peygamber efendimizin varisleridirler. Bu açıdan öğretmenlik kutsal bir meslektir ve bu işi icra edecek kişilerin, mesleklerine gönül vermeleri gerekmektedir, çünkü bütün bir toplum öğretmenler tarafından inşa edilmektedir. Bu nedenle eğitimde başarının yakalanması öğretmenlik mesleğinin niteliğinin yükseltilmesiyle gerçekleşebilir. Nitelikteki yükselme öncelikle öğretmenlerin sahip olması gereken genel ve özel alan yeterliklerin bilinmesi, daha sonra, bu yeterliklerin, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarıyla, öğretmen adaylarına ve öğretmenlere kazandırılması ile mümkündür.

Öğretmen yetiştirme uygulamalarında 1996 yılına kadar toplumun gereksinimi olan ve öğretmenlerden toplumun beklentilerine uygun olarak “her şeyi bilen öğretmeni yetiştirme amaçlanmaktaydı. 1923’ten beri yetiştirmeye çalışılan öğretmenlerden toplumsal kalkınma ve kültürel dönüşüm doğrultusunda toplumun itici gücü olmaları beklenmiştir. Kısaca öğretmenden beklenen rol “her şeyi bilen kişi” olmasıydı. Öğretmen yetiştirme kurumlarında uygulanmakta olan programlarda yer alan dersler de bu nitelikteki öğretmenleri yetiştirmeyi amaçlar bir durumdaydı. Öğretmen yetiştirme uygulamalarında karşılaşılan aksaklıklar dikkate alınarak 1996 yılında eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması sürecine girilerek sorunların minimuma indirilmesi planlanmıştır. Ancak yapılan bu çalışma ve uygulamaların çoğu, geçmişteki öğretmen yetiştirme uygulamalarında olduğu gibi

başarısız olmuştur. Eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması süreci sonucunda ortaya çıkan öğretmen yetiştirme uygulamaları da bugün bir karmaşa içerisinde.

Türkiye’de öğretmenlerin niteliklerinin genel çerçevesini belirlenmesi amacıyla, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 45. maddesinde “öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli Eğitim Bakanlığınca tespit olunur” hükmü yer almıştır. MEB ve üniversite temsilcilerinden oluşan “Öğretmen Yeterlikleri Komisyonu” 1999 yılında “Öğretmen Yeterlikleri”ni belirlemiş ve bu yeterlikler 2002 yılında yürürlüğe konmuştur. “Eğitme öğretme”, “genel kültür” ve “özel alan” başlıkları altında gruplandırılan bu yeterlikler Millî Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına gönderilmiş ve gerekli düzenlemelerin yapılması beklenmiştir.

Bütün bu çalışmalara rağmen öğretmen eğitimlerinde olumlu bir gelişmenin olmadığı da yine akademisyenler ve eğitim fakültesi çevrelerinde dile getirilmekte. Bu dönemde hormonal bir artışla sayıları hızla çoğalan bu öğretmen yetiştiren kurumlarda öğretim görevlisi açıkları eğitim kalitesindeki kötü gidişin birinci sebebi. Mevcut çalışan öğretim görevlilerinin de bilimsel olarak yetersiz oluşları buna katkı sağlıyor.

2000 yılından önce kurulan üniversitelerin eğitim fakülteleriyle, 2000 yılından sonra kurulan üniversitelerin eğitim fakülteleri profesör başına düşen öğrenci sayısı değişkenine göre karşılaştırıldığında; 2000 yılından önce kurulan üniversitelerin eğitim fakültelerinde 1profesöre 317 öğrenci, 2000 yılından sonra kurulan üniversitelerin eğitim fakültelerinde ise 1profesöre 1460 öğrenci düştüğü görülmektedir. 2000 yılından önce kurulan devlet

üniversitelerinin eğitim fakültelerinde 1 öğretim üyesine 60 öğrenci, 2000 yılından sonra kurulan devlet üniversitelerinin eğitim fakültelerinde ise 1 öğretim üyesine 92 öğrenci düştüğü görülmektedir. OECD ülkelerinde öğretim görevlisi başına 16 öğrenci düşmektedir.

Eğitim kalitesizliğindeki bir diğer sebep öğretim görevlilerinin hemen hemen hiç birinin öğretmenlik yapmamış olmasıdır. ABD ve Finlandiya gibi ülkelerde eğitim fakültelerinde çalışan öğretim görevlileri daha önceden öğretmenlik yapmış kişilerden oluşmaktadır. İlkokul sınıf yönetimini bilmeyen, lise gençliğinin önceliklerini ve sorunlarını bilmeyen bir öğretim görevlisi, öğretmen adayına ne anlatabilir!

Öğretmenlik, ayrıcalık gerektiren bir meslektir. Öğretmenlik yapacak kimsenin kişilik ve karakter yapısının buna uygun olması gerekir. Eğitim fakültelerine alınan öğrenciler LYS ye göre alınmaktadır. Bu da öğretmenlik mesleğine uygun kişilik ve karakterde olmayan öğrencilerin de bu fakültelerde eğitim görmesine imkan veriyor. Kalitenin düşmesindeki bir diğer sebep de bu gösterilmektedir. Onun için öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci seçimi sadece LYS ye göre olmamalı. Kişilik ve karakter analizleri de yapılmalı. ABD nin yedi ve Finlandiya'nın bütün eğitim fakültelerine mülakatla öğrenci alınmakta.

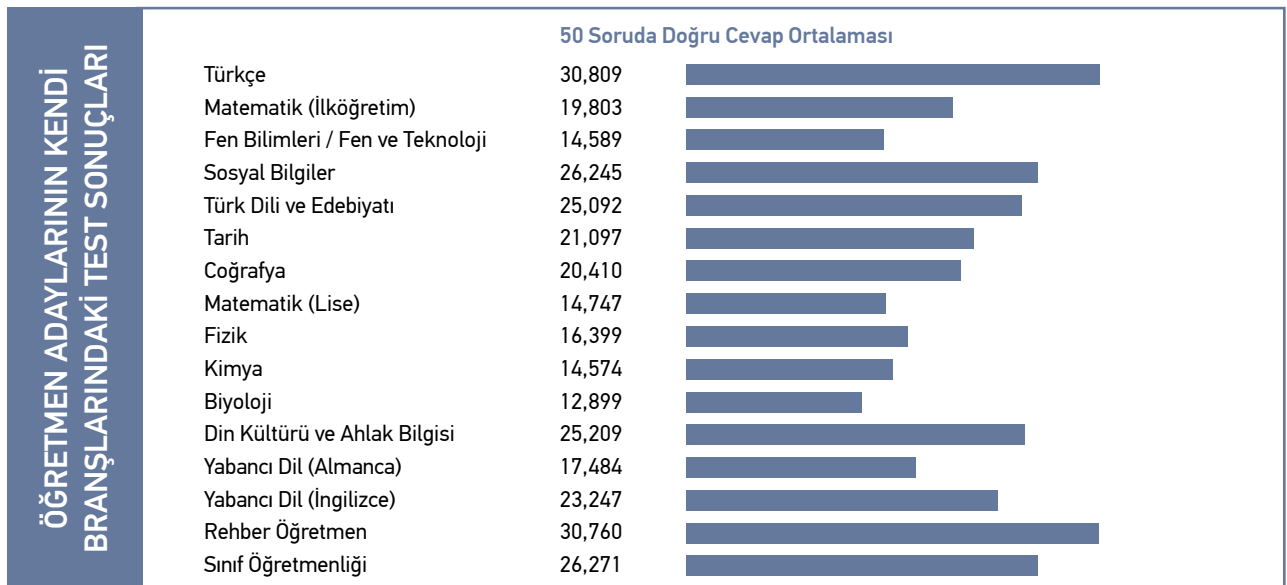
Öğretmenlik yapılarak öğrenilen bir meslektir. Eğitim fakültelerinde okuyan öğrenciler bu pratiği yapamamaktadırlar. Son sınıfta yarım dönem yapılan stajlar formaliteden öteye gidememektedir.

Bir öğretmenin mesleğini gereği gibi öğrenmesi için iki yıl uygulama yapması gerekiyor. Onun için yarım dönemlik stajlar yerine iki yıllık uygulama dersleri konmalıdır. Öğretmen adayı iki yıl boyunca sınıfa girip ders anlatmalıdır.

Eğitim fakültesi mezunu olmayanlara verilen formasyon sertifika programının yanlışlığı öğretmen kalitesindeki düşüşün başka bir sebebi.

Dünyadaki formasyon uygulamalarına bakacak olursak bizdeki gibi kısa süreli değil. Önce formasyon almak isteyenlere mülakat ve sınav yapılıyor. Eğitim iki yıl sürüyor. Teorik derslerin yanı sıra uygulama da var. Bizde verilen formasyonda kimi üniversiteler çok para kazanmak için bir yılda üç ayrı gruba formasyon veriyor.

Öğretmen kalitesindeki düşüş sadece formasyonla sınırlı değil. Son üç yılın KPSS deki alan bilgisi sınav sonuçları öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri alanlarda da yetersiz olduklarını gösteriyor. Bu da eğitim fakültelerindeki müfredatın yetersiz olduğunu göstermektedir. 2016 KPSS alan bilgisi sınavı sonuçlarına göre öğretmenler, matematik, fen bilimleri fizik, kimya, biyoloji ve yabancı dil (Almanca) alanlarında ortalama yüzde 40'ın altında başarı gösterdi. En düşük başarı ortalama yüzde 18 ile matematik alanında gerçekleşti. ÖSYM 2016 verilerine göre öğretmenlerin sözel dersler için durumu parlak değil. Öğretmenler ortalama yüzde 65 ile en çok neti Türkçede yaptı. Rehber öğretmenliği ortalama yüzde 62 ile sıralamayı izledi. Aşağıda 2015 ve 2016 alan bilgisi sınav ortalamaları bulanmaktadır.

Kaynak: ÖSYM (2015 KPSS Öğretmenlik alan Bilgisi Testi Sonuçları)

Habib KARAÇORLU / Eğitimci

SOSYAL MEDYADA İŞLENEN GÜNAHLAR

Hayatımıza doğrudan girmek suretiyle onun bir parçası hâline gelmiş olan sosyal medya kullanımı ve bağımlılığı neredeyse gerçek hayatı bitirip onun yerine geçecek gibi. Artık yediden yetmişe toplumdaki tüm kesimlerin hemen hemen önemli bir çoğunluğu tarafından kullanılan sosyal medya aygıtları insanlarda öylesine bir bağımlılık yaptı ki girmedeği hiçbir alan ve konu kalmadı. Sürekli insanların ellerinde veya ceplerinde dolaşan mobil telefonların fotoğraf çekme ve gönderme özelliği sayesinde yaşananlar anında başkalarıyla paylaşılma başladı. Bu durum gittikçe yaygınlaşıp artık insanların bir eğlence ve hobi aracı hâline gelmiş bulunmakta.

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de toplumu alışageldiği gelenek, görenek ve adetlerden uzaklaştırarak kendine göre bir ahlak anlayışını sessiz, sedasız şekilde hiç hissettirmeden zihinlere yerleştiren sosyal medya aygıtları, facebook, whatsapp, twitter ve instagram, artık hiçbir sınır tanımadan kullanılıyor. Aile bireylerini, onlarla bulunduğu özel ortamları, birlikte yediği yemeği, evine gelen misafirleri ve onlara yapılan ikramı, gezi ve piknikte yenilip içilenleri, yeni aldığı arabayı, giysiyi veya eşyayı, ziyaret ettiği dost,

ahbab, arkadaş veya akrabaları ve onların yaşadıkları mekânları, yardım yaptığı veya götürdüğü muhtaç insanları, kendi hastalığını veya hastalanan yakınlarını, çalıştığı iş ortamını, yolda rastladığı kediyi, köpeği, tavuğu, horozu, eşiği, ineği, havadaki kuşu, yerdeki böceği ve aklınıza her ne geliyorsa onu sosyal medyada paylaşıp beğeni bekleyenlerimiz maalesef gittikçe artmakta. Bu işin sonu nereye varacak, gerçekten insan merak ediyor. Çok merak ettiğim diğer bir konu ise vefatla ilgili paylaşımların beğeni alması. Vefat olayının neyi beğeniliyor, anlamıyorum. Ortada bir ölüm hadisesi var, buna bağlı bir hüznün ve keder, ardından baş sağlığında bulunma, taziye verme varken bu “beğenme” neyin nesi, anlamıyorum.

Küresel emperyalizmin insanları topluca yönetme ve sömürme aracı hâline getirdiği tüm medya organları tüm dünyada bilinçsizce kullanılarak tam da onların istediği sonuçların elde edilmesini sağlamakta. Radyo ve televizyon aracılığı ile bir asırdan beri yönlendirip götüktükleri kitleleri, şu anda internet ve cep telefonları sayesinde daha kolay yönlendirip hem sömürüp hem de yönetmekte. Merkezi ve yönetimi Amerika’da olan bu sosyal medya aygıtlarının tüm dünyayı

yöneten” Gizli Dünya Devleti” denilen küresel emperyalizmin ne denli işine yaradığını ve işi ni kolaylaştırdığını bilenimiz çok azdır. Kurmuş oldukları “thing thang” yani düşünce kuruluşları ve istihbarat teşkilatları tüm sosyal medya aygıtlarını inceleyerek lazım olan bilgileri ayrı ayrı hazırladıkları bilgi havuzuna atmak suretiyle zamanı geldiğinde kullanmaktalar. Dünya ülkelerinin siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel tüm verileri ellerinin altında bulunmakta, ona göre plan ve projeler geliştirilerek tüm dünyadaki olaylara müdahale edilmekte, algılar oluşturulmakta, insanlar hiç farkına varmadan onlara figüranlık yapmakta, amaçlarına hizmet etmekte. Kim kimi seviyor ya da destekliyor, kim kimden hoşlanmıyor ya da nefret ediyor, kim hangi konuda ne düşünüyor, kim kimlerle birlikte bulunuyor, nerelere gidiyor, hangi derneğe, partiye kayıtlı, oralarda neler yapıyor, kim ne alıyor ne satıyor, arkadaşları kim, doğumundan itibaren hiç kimsenin artık hiç gizli bir yönü kalmamış gibi. Her kes artık küresel istihbarat teşkilatları ve bunlara paralel çalışan kuruluşların gönüllü ajanı gibi çalışarak bunlara hizmet etmekte.

İnsanlığın her konuda kurtuluş ve mutluluğunu hedefleyen yüce dinimiz İslam, insanlar arası ilişkilerle ilgili gerekli kuralları koymuştur. Bu konuyla ilgili yüce kitabımızda özellikle Hucurat suresinde dikkat çekici uyarılar vardır. 6. ayette: **”Ey iman edenler, eğer bir fasık, size bir haber getirirse onu ‘etrafıca araştırın.’ Yoksa cehalet sonucu, bir kavme kötülükte bulunursunuz da sonra işlediklerinize pişman olursunuz.”** diye fasıkların haberlerine itibar edilmemesi, 9. ayette: **”Eğer inananlardan iki grup birbirleriyle savaşarlarsa aralarını düzeltin. Eğer biri ötekine karşı haddi aşarsa Allah’ın buyruğuna dönünceye kadar haddi aşan tarafa karşı savaşın. Eğer (Allah’ın emrine) dönerse artık aralarını adaletle düzeltin ve (onlara) adaletli davranın. Çünkü Allah, adaletli davrananları sever.”** diye buyrularak birbirine husumet besleyen müminlerin arasının düzeltilmesi, 11. ayet-

İnsanlığın her konuda kurtuluş ve mutluluğunu hedefleyen yüce dinimiz İslam, insanlar arası ilişkilerle ilgili gerekli kuralları koymuştur.

te: **”Ey iman edenler, bir kavim (bir başka) kavimle alay etmesin, belki kendilerinden daha hayırlıdırlar; kadınlar da kadınlarla (alay etmesin), belki kendilerinden daha hayırlıdırlar. Kendi nefislerinizi (kendi kendinizi) yadırgayıp küçük düşürmeyin ve birbirinizi ‘olmadık kötü lakaplarla’ çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir isimdir. Kim tövbe etmezse işte onlar, zalim olanların ta kendileridir.”** Buyrularak müminlerle alay edilmemesi

ve onların ayıplanmaması, kötü lakaplar takılmaması, 12.ayette: **”Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin**

guybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah’a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeyi çok kabul edendir, çok merhamet edendir.” diye buyrularak zannın çoğundan kaçınılması, kusurların araştırılmaması ve arkadan çekıştırilmemesi gibi emirler bulunmaktadır. Bu sayılan kötü hasletlerin hepsi maalesef bugün sosyal medya aracılığı ile işlenmektedir. Yazılan ve gönderilenler kıskançlığa, dedikoduya, husumete yol açarak insanların arasını bozmaktadır. Rastgele kurulan arkadaşlıklarla ifşa edilen aile sırları bazen yuvaların yıkılmasına bile neden olmaktadır. O hâlde zamanımızı ve birçok şeyimizi kaybetmeye neden olan bu sosyal medya çılgınlığını terk etmemiz hepimizin hayrına olacaktır. Hazreti Peygamber (S.A.V.): **”Kişinin malayaniyi (kendini ilgilendirmeyen şeyleri) terk etmesi İslam’ının güzelliğindedir.”** (Buhari) ve ayrıca: **”Kişi dostunun dini üzeredir. Bu yüzden her biriniz kiminle dostluk ettiğine dikkat etsin.”** (Tirmizi, Zühd, 45) buyurmaktadır. Bizi Allah’tan, ahiretten ve türlü hasenattan uzaklaştıran boş işleri ve arkadaşları terk edelim. Okuyalım, araştıralım, tefekkür edelim, faydalı işlerle uğraşalım, hem dünyamızı hem de ahiretimizi kazandıracak amellere zaman ayıralım inşallah.

Ömer Faruk ULAŞ / Eğitimci - Tarihçi

SELÇUKLU VE OSMANLI'DA EĞİTİM SİSTEMİ

Selçuklu ve Osmanlı devletleri, eşsiz İslam medeniyetinin temel esasları üzerine kurulu devletlerdi. Bu sebeple vahyi merkezine alan Rasulullah (S.A.V) efendimizin eğitimdeki metotlarını eğitim sistemi olarak benimseyen bir anlayışa sahiptiler. İslam tarihinin başından bu yana, temelleri Hz. Peygamber (S.A.V)'le atılan ve Selçukluların eğitim modeli olarak geliştirdiği günümüz üniversiteleri mesabesindeki medreseleri hediye etmesi ile -kalitesine bu gün taklit edilen Batının asla ulaşamadığı ve ulaşamayacağı- bir modeli ortaya koymuştur.

İslam tarihinde ilk kurulan eğitim merkezi Ashab-ı suffa olmuştur. Aslında hem okulun temeli, hem şehrin, hayatın ve ilmin merkezi her zaman camiler olmuştur. Selçuklunun ilk dönemlerinde cami merkez olmak kaydıyla Sıbyan Mektepleri veya Küttap dediğimiz düzenli ve disiplinli eğitim kurumları şeklinde eğitim ku-

runsallaşmaya başlamıştır. Sıbyan mektepleri iki kısma ayrılmıştır. Birinci kısım mektep veya Küttaplardır. İkinci kısım ise yoksul yetim öksüz çocuklar için açılan -yazı öğretilen yer anlamında- Mekteb-i sebil veya Küttab-ı sebil dediğimiz okullardır. Bu kurumlarda önceleri sadece okuma yazma öğretilirken daha sonraları temel İslami bilgiler verilmeye başlamıştır. Bu okullar her mahallenin zengini veya hayırsever kişileri tarafından kurulur, bunlar yoksa halk el birliği ile yaptırır. Genel itibari ile vakıf sistemi uygulanırdı. Yani okulun, öğrencinin ve öğretmenin ihtiyacı ya halk tarafından ya da o kuruma vakfedilmiş yerler vasıtası ile karşılanırdı.

Küttab veya mekteplerdeki öğretmenlere muallim denilirdi. Muallimler genel itibari ile kurumun bulunduğu caminin imamı da olurlardı. İmanın eşleri de kız öğrencilere eğitim verirdi. Günümüzdeki bazı tarih kitaplarının yazmış ol-

duğu Selçuklu'da ve Osmanlı'da sadece erkeklerin eğitim hayatında var olduğu iddiası gerçeği yansıtmamaktadır.

Genelde bir odalı yapılar olan mektepler okula ait halı, kilim, hasır vb. yastık üzerine diz çökerek rahleler üzerinde Kur'an ve dua kitapları ile eğitime başlardı. Daha sonra yazı öğrenme eğitimi, şiir ve atasözleri üzerinde durulurdu. Küttablarda bu derslere ek olarak aritmetik, hikâye ve ibadet şekilleri öğretiliyordu. On yaşına kadar Kur'an'ı hatmeden çocuklar daha sonra hitabet, dilbilgisi, edebiyat, tarih gibi ek alanlar üzerinde üç yıl kadar daha çalışabilirlerdi. Hafta sonu tatili Perşembe öğleden sonra ve Cuma günleriydi. Mektebi bitiren talebe eğer ilim tahsil edecek olursa medreseye devam eder, ilim tahsil etmeyecek veya ilim tahsiline kabiliyeti yoksa kendisine bir meslek seçer veyahuk asker olarak orduda eğitim alır, görev yapardı.

Günümüzde olduğu gibi zorunlu eğitim anlayışı diye bir kavram yoktu ancak gerekli eğitim anlayışı dediğimiz anlayış vardı. Her müminin bilmesi icap eden temel bilgi ve davranışlar bu kurumlarda kız ve erkek talebelere verilirdi. Şu an üniversitelerde uygulanan ders geçme sistemi tıpkısı olmasa da Küttablarda uygulanırdı.

Buralardan sonra ilimde daha ileri mesafeler kat etmek isteyenler tıpkı Ali Kuşçu misali, gerekirse dağ tepe çamur demeden inanç tekeden süt çıkarır anlayışıyla Şam, Bağdat, Kahire, Türkistan vb. ilim merkezlerini gezer, buralarda ilimde terakki ederlerdi. Osmanlı medreseleri tamamen serbest ve sivil nitelikte hayat bulmuşlardır. Osmanlı medreselerinde Selçuklular ve diğer İslam devletlerinin aksine her medresenin kendine has kuralları vardır.

İslam'ın terakkici ve mükemmeliyetçi bir din olduğu gerçeğinden hareketle Selçuklu ve Osmanlı medreseleri İlim ve devlet adamlarını yetiştirirken, modern pedagojinin kabul ettiği, Dalton Planı ve Vinetka Sistemi adıyla uygulamaya koyduğu ferdi kabiliyete göre ferdi öğretim yapmayı hedef alan plan ve programları benimseyen bir

metot geliştirmiş, bütün medreselerde bu metot tatbik edilmiştir. Bu metoda göre medreseler, bugün modern pedagojinin de tavsiye ettiği bir tarzda dersten geçme yolunu seçmiş, mezuniyeti yıllara değil, kabiliyet ve çalışkanlığa bağlamıştı. Bu bakımdan medreselerde okuma süresi hoca ve talebenin gayretine bağlı olarak uzayıp kısalırdı.

Medreselerde umumi derslerin yapıldığı sınıflarda talebe sayısı yirmiyi geçmezdi. Bu durum, derslerin sık sık tekrarlarla ve karşılıklı soru sorulup cevap verilme imkânını sağlayarak en iyi şekilde öğrenmeye imkân hazırlardı.

Eğitimin somut göstergesi; ders ve ders dışı yaşananı ortak amaç ve ilkelerde bütünleştirerek müderris ve öğrenci arasında birebir etkileşim fırsatları sağlayacak olan yatılı eğitim modelidir.

Medreseler, kendine has, milli kültüre bağlı mimari tarzı olan, açık bir avlu etrafında ve kare şeklinde dizilen küçük kubbeli odalardan oluşan; zarif ve ağır başlı ve huzur veren, öğrenciyi tabiri caizse sürükleyen yapıya sahip eserlerdi. Bu binalar bir cami etrafında sıralanınca bunlara kütüphane gibi yardımcı tesisler de ekleniyor, bu da mahallede bir lise, bir yüksekokul ve hatta bir üniversite kampüsüne benzer bir ortamın meydana gelmesini sağlıyordu. Ayrıca suhte (öğrenci), danişmend (asistan veya doçent) ve müderrisler (profesörler) bu mahalleye renk ve karakter veren başlıca simalar oluyorlardı.

Medreselerdeki öğrenciler cer usulü ve huzur usulü denen usullerle halka açılıyordu. Buna bir anlamda staj demek daha doğru olur. Cer usulüyle öğrenciler, Recep, Şaban ve Ramazan aylarında köylere dağılır, namaz kıldırırlar, vaaz verirler. Burada öğrencilerin ihtiyaçlarını halk giderir. Böylece öğrenciler halkla kaynaşırlar ve günümüzdeki sözüm ona modern batıcı gelişmiş eğitim modeli gibi sadece kitap ve öğrenci öğretmen arası mukabeleden ibaret kalmazdı. Huzur usulüyle hocalar bir anlamda talim yapıp fikir alışverişinde bulunurlardı. Ramazan ayında padişah hocaları saraya davet eder, dini metinler üzerinde yorum yapıp tartışır ve burada âlimler melikle-

Fatih Sultan Mehmed devrinde dersler kahvaltıdan sonra başlar ve öğlen namazına kadar sürerdi.

rin yanında ilmi kitabına uydurmazlar, gerçek ne ise onu söylerlerdi. Bu uygulama günümüz idarecilerine eğitime ve âlimlere nasıl değer verileceğini gösteren muhteşem bir örnektir.

Fatih Sultan Mehmed devrinde dersler kahvaltıdan sonra başlar ve öğlen namazına kadar sürerdi. Öğleden sonra öğrenci kütüphane veya camiye mütalaada bulunurdu. Günde beş saat, haftada dört gün ders yapılırdı. Sınıftaki öğrenci sayısı yirmi civarında olurdu ancak bu medresenin büyüklüğüne göre de değişebilirdi.

Hocalar öğrencileri usandırmamak ve onları da ima ilme teşvik etmek için Salı ve Cuma günlerini tatil etmişlerdi. Öğrencileri her yıl değişen sınavlarla bunaltmazlardı. Bu iki günde öğrenciler bazı malzemelerini hazırlarlar, yaz günlerinde ise mesire yerlerine giderler. Orada da yine boş durmayıp hesap (aritmetik), hendese (geometri) ilmi, usturlâb (astronomi), rub' (kible tayini), misaha (miktar belirleme), Hind, Kıbt ve Zenc hesabı, parmak hesabı, ağırlıkları kaldırma ilmi (mekanik) ve bunlar gibi müstakilen derse ihtiyaç duyulmayan ilimleri müzakere ederlerdi.

Bir büyük mecliste hafızlar ve kurra huzurunda Kur'an'ı başından sonuna altı ya da yedi-sekiz saatte dinletir, Şükürnamesi için büyük bir ziyafet verilir ve ziyafettekilere hediyeler takdim edilirdi.

KEVAKİB-İ SEB'A'YA' GÖRE OSMANLI MEDRESELERİ MÜFREDAT PROGRAMI

Medreseye gidecek bir talebe, 5-6 yaşında sıbyan mekteplerine alınır. Öğrenciye önce, anlayışı kadar iman esasları telkin edilir. Ergenlik çağına girmiş ise, üzerine namaz farz olduğundan, kendisine Fatih ve birkaç kısa süre öğretilir. Sabi ise, her şeyden önce besmele ile "Rabbi yessir" duası yapıldıktan ve elifba cüzü öğretildikten sonra heceye geçilerek Amme cüzüne başlanır. Bir tecvid hocasından Kur'an öğrenilerek hatmedilir; daha sonra sabi, Arap ise Arapça, Türk ise Türkçe muhtasar bir tecvid kitabı okurdu. Bunu Birgili Mehmet Efendi'nin Türkçe "Akaid Risalesi"nin okutulması takip eder, bu arada hafızlık yeteneği olanlara hafızlık talim ettirilirdi.

Bir büyük mecliste hafızlar ve kurra huzurunda Kur'an'ı başından sonuna altı ya da yedi-sekiz saatte dinletir, Şükürnamesi için büyük bir ziyafet verilir ve ziyafettekilere hediyeler takdim edilirdi.

Hıfzını altı saatte dinleten hafıza "hafız-ı seri" derler. Bu sırada sabi 8-9 yaşlarındadır. Arapça kelimelere alışması için İbn-i Feriştah gibi beş-on varaktan ibaret manzum bir sözlük okutulur aynı zamanda günümüzde temel matematik dediğimiz "âmâl-i erbaa" denilen dört işlem problemleri öğretilirdi. Kur'an-ı Kerim'i tecvid ile öğrenmek iktisar, hafız olmak istisad, kıraatıyla almak istiksa rütbesidir. Başka bir görüşe göre, hafız olmak iktisar rütbesi, kıraatleri bilmek iktisad, gerisi istiksa rütbesidir.

İcazet, bugünkü tabir ile bir medrese talebesinin tedris hayatına atılabileceğini gösteren diploma demektir. İcazet-nameyi veren müderris icazet-nameye kendi ismini yazdıktan sonra kendisi o dersi kimden okuduğunu yani hocasının kim olduğunu zincir halinde yukarıya doğru kaydedererek bunu İslam âleminin en büyük âlimine kadar çıkarıp bağlardı.

Talebe kendini geliştirmesine bağlı olarak rütbece sınırlanmaz, ilme de bir sınır konmazdı. Binaenaleyh, Selçuklu ve Osmanlı'da ilim adamı demek; bugünkü gibi üniversite bitirmiş iki kelam edemeyen değil, asırlar geçmesine rağmen eserleri, günümüze kadar ilerici dediğimiz, örnek aldığımız batıda ders kitabı olarak okutulan insan demektir.

1- Bu risale Fransa'nın (1741) İstanbul'daki elçisinden Türklerin ilimleri ile ilgili bilgi talep etmesi üzerine zamanın Reisül Küttabı (Osmanlı'da Dışişleri Bakanı) Musa efendi tarafından yazdırılarak elçiye teslim edilmiş 1742 Fransa kraliyet kütüphanesine konmuştur.

Kur'an'dan

VARLIĞININ DELİLLERİNDENDİR

Bizleri yoktan var eden Allah Teâlâ, kemal sıfatları ile sıfatlandırılır. O'na noksan sıfatlar izafe edilemez. Biz ona muhtacız, O, kimseye muhtaç değildir. Varlığının başlangıcı da sonu da yoktur. O, yaratan, yaşatan, rızıkları veren, ibadet edilen ve yardımı talep edilen hak ilah, kullarına bir saadet yolu olarak İslam'ı tek hak din ve düzen olarak gönderen Allah'tır. O, hesap gününün sahibi ve hâkimidir. Rabbimiz olan Allah, bize bir hidayet kitabı olarak gönderdiği Kur'an'ı Kerim'de varlığının delili olarak bazı konuları hatırlatmaktadır ki, O'na iman edelim ve kullukta kusur etmeyelim.

RUM SURESİ 20: "Sizi topraktan yaratması, O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Sonra da siz şimdi yeryüzünde dağılıp yayılan insanlar oluverdiniz."

RUM SURESİ 21: "Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır."

RUM SURESİ 22: "Göklerin ve yerin yaratılması, dillerinizin ve renklerinizin farklı olması da O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda bilenler için elbette ibretler vardır."

RUM SURESİ 23: "Geceleyin ve gündüzün uyumanız, Allah'ın lütfundan (nasibinizi) istemeniz de O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda işiten bir toplum için ibretler vardır."

RUM SURESİ 24: "Korku ve ümit kaynağı olarak şimşegi size göstermesi, gökten yağmur indirip onunla yeryüzünü ölümünden sonra diriltmesi, O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda aklını kullanan bir toplum için elbette ibretler vardır."

RUM SURESİ 25: "Emriyle göğün ve yerin (kendi düzenlerinde) durması da O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Sonra sizi yerden (kalkmaya) bir çağır mı, bir de bakarsınız ki (dirilmiş olarak) çıkıyorsunuz."

RUM SURESİ 26. "Göklerde ve yerde kim varsa yalnızca O'na aittir. Hepsi O'na boyun eğmektedirler."

RUM SURESİ 29: "Fakat zulmedenler, bilgisizce nefislerinin arzularına uydular. Allah'ın (bu şekilde) saptırdığı kimseleri kim doğru yola iletir? Onların hiçbir yardımcısı yoktur."

RUM SURESİ 30: "(Resulüm) Hakka yönelen bir kimse olarak yüzünü dine çevir. Allah'ın insanları üzerinde yarattığı fıtrata sımsıkı tutun. Allah'ın yaratmasında hiçbir değişirme yoktur. İşte bu dosdoğru dindir. Fakat insanların çoğu bilmezler."

NASIL BİR EĞİTİM MODELİ SEÇMELİYİZ?

Muhsin YILDIRIM / Uzman Psikolojik Danışman

Müfredatın yenilendiği bu günlerde herkesin konuştuğu nasıl bir eğitim sistemi seçmeliyiz. Türkiye’de uzun yıllardır doğru bir eğitim sistemi kurulamadı. Bir tarafta her sene eğitim sisteminde köklü değişiklikler yapan idareciler, bir tarafta ise deneme tahtasına dönmüş öğrenciler...

Eğitim sisteminin iyi olduğu ülkeler neyi doğru yapıyor? Finlandiya, Japonya, Singapur ve Güney Kore gibi ülkeler geçmiş senelerde kötü bir sisteme sahipken, olumlu bir dönüşüm ile birlikte oturmuş bir sisteme geçişi nasıl sağladılar? Bizim ülkemizde neden kalıcı bir sistem bulunamıyor?

Bu ülkeleri incelediğimizde bu ülkede yaşayan insanların dinlerine ve kültürlerine bağlı oldukları, 1000 yıllık bir bilgiyi rahat bir şekilde okudukları, dinlerine bağlı kişilerin rol-model olduğunu görüyoruz. Eğitim sistemlerinin dayandığı kaynaklarının kendi öz kaynakları olduğunu görüyoruz. Ülkemizde kullandığımız kaynaklara baktığımızda ise kendi öz kaynaklarımız dışında her türlü kaynağı kullandığımız görülecektir. 100 yıl önceki bir kaynağımız okunamamakta eğitim metotları bilinmemekte geçmişten kopuk, dine,

kültürüne düşman, hiçbir hedefi olmayan günlük zevklerin peşinde koşan bir nesil yetiştirildiğini görmekteyiz. Yeni nesil cinnet geçirmekte, uyuşturucu, alkol bataklığına düşmüş vaziyettedir. Toplumda güvensizlik en üst seviyeye çıkmış, insanlar kısa yoldan zengin olmanın peşindedir. Bu da bize gösteriyor ki eğitim sistemimiz hedeflediğimiz bireyi yetiştirmede eksik kalmaktadır.

Yaklaşık %95 in müslüman olduğu ülkemizde en iyi eğitim modeli **Kuran’a ve sünnette** dayanan bir model olmalıdır. Bunu söylerken Fenni ilimler olmasın demiyoruz dünyadan fenden ilimden kopuk sadece ahirete yönelten eğitim modelleri eksik olacaktır ve bizi dünyadan koparacaktır. Her ikisini dengede tutacak bir model olmalıdır. Eğitimde bir felsefeniz olmalıdır. Sürekli değişen eğitim sistemi değişen sınav sistemleri insanlarda güvensizlik yaratacak insanların eğitime bakışı olumsuz olduğunda da iyi bir eğitim vermeniz hayal ürünü olacaktır. Bu yüzden kalıcı bir eğitim felsefesi kullanmamız gerekir. Medeniyetler kuran İslam’da eğitim modeli seçmemizde yardımcı olacaktır. Bir kaç maddede İslam’ın eğitim sistemi nasıldır açıklamaya çalışacağız.

1- Model olma

Eğitimimizde en büyük sıkıntılardan bir tanesi eğitimcilerimizin iyi bir model olamamasıdır.

-Eğitimcilerimizin veya rol model aldığımız kişilerin ahlaken kötü durumda olması...

-Topluma kendini kabul ettirmiş sanatçıların, şarkıcıların, siyasilerin söyledikleriyle yaptıklarının bir olmaması veya kötü alışkanlıklarıyla topluma sunulması...

-Sigaranın zararlarını anlatan doktorların bizzat kendilerinin sigara, alkol vb. alışkanlıklarının olması...

Bu bilinçli yapılan bir proje miydi yoksa toplumun değişen dünyaya ayak uydurmak istemesi mi? Bazen bizi düşündürmektedir.

Efendimiz (s.a.v.), İslam'ı ilk anlatmaya başladığında muhataplarını ikna etmek üzere birinci delil olarak **“örnek hayatını”** göstermiştir. Safâ Tepesi'nde yüksek bir kayanın üzerinden Kureyşlilere seslenerek:

“-Ey Kureyşliler! Ben size, şu dağın eteğinde veya şu vâdide düşman atlıları var; hemen size saldırarak, mallarınızı gasbedecek desem, bana inanır mısınız?” diye sordu. Onlar da hiç düşünmeden:

“-Evet inanırız! Çünkü şimdiye kadar seni hep doğru olarak bulduk. Yalan söylediğini hiç duymadık!” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v), kendisinin Allah tarafından gönderilen uyarıcı bir peygamber olduğunu ilân etti. (Bkz. Buhârî, Tefsîr, 26/2; Ahmed, I, 159, 111)

2- Yaparak - yaşayarak öğrenme

Başka bir hadiste Efendimiz:

“-Benden gördüğünüz gibi namaz kılınız! Namaz vakti geldiğinde içinizden biri ezan okusun, en yaşlınız da imam olsun!” (Buhârî, Ezân, 18)

Görüldüğü gibi Peygamber Efendimiz evvelâ bu sahâbîlerine fiilî bir örnek olmuş, dînin nasıl yaşanacağını öğretmiş, sonra da kavimlerine dönerek onların içinde söz ve davranış cihetiyle örnek bir hayat sürmelerini emretmiştir.

Rasûlullah (s.a.v)'e bir bedevi geldi ve O'na abdestin nasıl alınacağını sordu. Rasûlullah (s.a.v) abdestin alınışını, uzuvlarını üçer defâ yıkayarak

gösterdi, Sehl bin Sa'd (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) minber üzerinde ayağa kalkarak kıbleye yöneldi, tekbir aldı, insanlar da kalkıp arkasında namaza durdu... Namazı bitirince insanlara döndü ve:

“-Ey insanlar! Bana uymanız ve nasıl namaz kıldığımı öğrenebilmeniz için böyle yaptım.”- buyurdu. (Buhârî, Salât, 18; Müslim, Mesâcid, 44)

Yukarıdaki hadislerle baktığımızda Efendimiz tüm davranışlarında hem bir model hem de bizzat uygulayıcıdır.

Allah insan tabiatını ve doğaya tadrîcîlik kânununu koymuştur.

Bir şey birden bire oluvermez.

Yavaş yavaş şartları oluşur ve derece derece meydana gelir.

3- Öğrencinin seviyesine göre yavaş yavaş anlatma

Allah insan tabiatını ve doğaya tadrîcîlik kânununu koymuştur. Bir şey birden bire oluvermez. Yavaş yavaş şartları oluşur ve derece derece meydana gelir. Meselâ insan dokuz ayda gelişimini tamamlar ve doğar. Bunun gibi zihnî melekeler de kademe kademe gelişir ve ilerler. İnsan bir ilmi birden bire öğrenivermez. Evvelâ esas kâidelerini öğrenir, sonra teferruatına girerek bölüm bölüm öğrenir ve böylece bir bütünü tamamlar. Kolaydan zora, küçüktan büyüğe doğru yavaş yavaş mesafe kat eder. Bizim eğitim müfredatına baktığımızda müfredatın çok yoğun olduğunu her şeyin bir anda öğretilmek istendiğini görüyoruz. 1. sınıftaki çocuklara matematik öğretilmek isteniyor matematik öğrenme soyut döneme denk gelmesi gerekir. Bu da 3 veya 4. sınıfta başlayıp yavaştan zora doğru, kademeli bir şekilde öğretilmesi gerekir. Bu yüzden ülkemizde matematik fobisi oluşmuştur. Öğrencilerimizin en çok zorlandığı ders matematik dersidir. Uluslararası alanda da en geride olduğumuz ders matematik dersidir. Bu yanlışlardan dönülmediği sürece eğitimde geride olunacaktır.

Cüdebin Abdullah (r.a) şöyle anlatır: “Biz, Nebiyy-i Muhterem (s.a.v)'in yanında bulunan ergenlik çağında bir grup genç idik. Kur'an'ı öğren-

meden evvel imanı öğrendik. Daha sonra Kur'ân'ı öğrendik de onun sayesinde imanımız arttı." (İbn-i Mâce, Mukaddime, 9)

4-Sevdirerek bıktırmadan öğretme

Ebû Mûsâ (r.a) anlatıyor:

"Rasûlullah (s.a.v) ashabından birini herhangi bir iş için gönderdiğinde:

"Müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz. Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız" diye emir buyururdu." (Müslim, Cihâd, 6; Ebû Dâvûd, Edeb, 17/4835)

Abdullah bin Mes'ûd (r.a) insanlara perşembe günleri vaaz ederdi. Bir kimse ona:

"Ebû Abdurrahman! Keşke bize her gün vaaz etsen" dedi. İbn-i Mes'ûd (r.a) şunları söyledi:

"-Sizi usandırmamak için her gün vaaz etmiyorum. Nitekim Rasûlullah (s.a.v) de bıkıp usanmayalım diye, dinlemeye istekli olduğumuz günleri kollardı." (Buhârî, İlim, 11-12)

Ülkemizdeki eğitimcilerin genel olarak şikayet etikleri konuların başında müfredatın çok yoğun olması ve esnek olmamasıdır. Müfredat dışına çıkıldığında konuların yetişmediği eğitimi söz de denetleyen kişilerin müfredat dışına çıkanları uyarıldığı söylenmektedir. Bu durum hem öğretmeni hem de öğrenciyi bıktırmakla beraber eğitimde monotonluğa sebep olmaktadır.

5- Bireysel eğitimi önemseme

Efendimiz İslam'ı anlatmaya başladığında çok farklı kabileler, kişilerle muhatap olmaya başladı. Bunlara anlatırken kabileden kabileye, kişiden kişiye farklı anlatırdı.

Amellerin en fazîletlisi hangisidir? sorusuna, muhâtaba ve zamâna göre:

"- Allah'a îmân, Allah yolunda cihâd ve hacc-ı mebrûr!" (Buhârî, Hacc, 4)

"- Zikrullah!" (Muvatta, Kur'ân, 24)

"- Allah için sevmek!" (Ebû Dâvûd, Sünnet, 2)

"- Namaz!" (İbn-i Mâce, Tahâret, 4)

"- Anne ve babaya hizmet!" (İbn-i Esîr, Üsûdü'l-gâbe, IV, 330)

"- Hicret!" (Nesâî, Bey'at, 14) şeklinde farklı cevaplar vererek her birine, kendisi için en münâ-

sip olan ameli tavsiye etmiştir. Zîrâ Efendimiz muhâtabının ihtiyaç, imkân ve durumunu çok iyi tahlil ediyor ve yapması gereken husûsu öne çıkarıyordu.

- Sadakanın hangisi en fazîletlidir? diye soran ve fakîr bir kimse olan Ebû Hureyre hazretlerine:

"- Fakir olanın, güç ve kuvvetiyle insanlara yardımında bulunmasıdır." (Ebû Dâvûd, Zekât, 40) buyururken, aynı suali soran ve bir kabile reisi olan Sa'd bin Ubâde'ye:

"- Kuyu kazdırarak su çıkarmaktır." cevabını vermiştir. (Ebû Dâvûd, Zekât, 41)

6- Soru - cevap yöntemi

Allah Rasûlü (s.a.v)'in en mühim tâlim metodlarından biri de, dinleyenlerin dikkatlerini toplamak, vereceği cevâba teksîf etmek ve bilgiyi kalıcı hâle getirmek için karşılıklı konuşması ve soru sormasıydı.

Ebû Hureyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Rasûlullah (s.a.v):

"-Müflis kimdir, biliyor musunuz?" diye sor-du. Ashâb:

"-Bizim aramızda müflis, parası ve malı olmayan kimsedir" dediler. Rasûlullah (s.a.v):

"-Şüphesiz ki ümmetimin müflisi, kıyamet günü namaz, oruç ve zekât sevabıyla gelip, fakat şuna sövüp, buna zina isnâd ve iftirası yapıp, şunun malını yiyip, bunun kanını dö-küp, şunu dövüp, bu sebeple iyiliklerinin seva-bı şuna buna verilen ve üzerindeki kul hakları bitmeden sevapları biterse, hak sahiplerinin günahları kendisine yükletilip sonra da cehenneme atılan kimsedir" buyurdular. (Müslim, Birr 59. Ayrıca bk. Tirmizî, Kıyâmet)

Yüzyılımızda bu metodlar yeni bulunmuş gibi bize batıcı zihniyeti aşılama isteyenler tarafından bir buluşmuş gibi sundular lakin gel gör ki bu metodlar Efendimiz tarafından kullanılmıştır. Hem de öyle bir kullanılmıştır ki cahiliye döneminin o barbar, vahşi, alkolik, vb. bireylerinden insanlığa örnek birer yıldız yetiştirmiştir. Bize toplum olarak düşen Efendimizin eğitim metodlarını öğrenip hayatımıza öğrencilerimize uygulamaktır.

Hayat Suyu

Kulun Halleri

Dünya hayatı bütün insanlık için bir imtihandır. Bu imtihanı kazanmak Allah'ın razı olduğu işleri yapmak ile olur. Allah'ın razı olduğu şeyleri nereden öğreneceğiz? Elbette ki Kur'an ve Sünnetten öğreneceğiz. O zaman bütün gayretimizi bize içinde bulunduğumuz imtihanı kazandıracak bilgiyi elde etmek için sarf etmeliyiz. İslam Allah'ın rızasıdır. Bilinmeden yaşanmaz. İslam yaşanmadan da dünya imtihanını kazanmak mümkün olmaz. Aşağıdaki hadisleri bu nazar ile okuyalım, düşünelim ve Allah'ın gazabından rahmetine koşalım.

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve selem şöyle buyurdu: "Allah Teâlâ bazı şeyleri farz kıldı, onları ihmal etmeyin. Bazı günahlara yaklaşılmaması için sınırlar koydu, o sınırları aşmayın. Bazı şeyleri haram kıldı, o haramları çiğnemeyin. Bazı şeyleri de unuttuğu için değil size olan merhameti sebebiyle dile getirmede, onları da araştırıp kurcalamayın." (Darekutni)

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve selem şöyle buyurdu: "Vaktiyle bir adam bir başkasından bir arsa satın aldı. Arsayı alan adam orada altınla dolu bir çanak buldu. Arsayı satan adama: Altınını al, zira ben senden altın değil arazi satın aldım, dedi. Arsanın ilk sahibi de: Ben sana o arsayı içindekilerle beraber sattım, dedi. Anlaşmazlıklarını halletmesi için bir adama başvurdular. Hakem olan bu adam: Çocuklarınız var

mı? diye sordu. Biri: Benim bir oğlum var, dedi. Diğeri de: Benim de bir kızım var, dedi. Hakem: Oğlanla kızı evlendirin. O altınların bir kısmını onlara verin, bir kısmını da siz harcayın, dedi." (Buhari ve Müslim)

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve selem şöyle buyurdu: "Babası olmadığını bildiği birini babam diye sahiplenene kimse, babasına nankörlük etmiş olur. Kendisine ait olmayan bir şeyi sahiplenmeye kalkışan kimse bizden değildir, o cehennemdeki yerine hazırlansın. Her kim, bir adama öyle olmadığı halde kâfir veya Allah düşmanı derse, bu sözler gerisin geriye kendine döner." (Buhari ve Müslim)

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve selem şöyle buyurdu: "Babalarınızdan yüz çevirip onları inkâr etmeyiniz. Her kim kendi babasını bırakıp bir başkasına baba derse, nankörlük etmiş olur." (Buhari ve Müslim)

Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve selem şöyle buyurdu: "İnsanı helâke sürükleyen yedi şeyden sakınız." Sahabeler: Ey Allah'ın Resulü, bu yedi şey nedir? diye sordular. Peygamberimiz şöyle buyurdu: "Allah'a şirk koşturmak, sihir ve büyü yapmak, Allah'ın öldürülmesini haram kıldığı bir insanı öldürmek, faiz yemek, yetim malı yemek, düşmana hücum sırasında harpten kaçmak, evli olup hiçbir şeyden haberi olmayan namusuna düşkün Müslüman kadınlara zina isnat etmek." (Buhari ve Müslim)

Yusuf AYDIN / Eğitimci

KAMUDAKİ İHRAÇLARIN SOSYOLOJİK ETKİLERİ

Tarihten aldığı misyon ve bulunduğu coğrafya bakımından stratejik bir konuma sahip olan ülkemiz, sapık inanışlarını gerçekleştirmek isteyen Siyonistlerin, her daim hedefinde olmuştur. Tanzimat'la başlayıp her fırsatta devletin kilit noktalarına yerleşen çift kimlikli kriptolar; ırkçı emperyalizmin, hedefleri karşısında en büyük engel gördüğü Türkiye'yi dizayn etmede kullandığı işbirlikçiler olmuştur. Ülkemize yapılan en haince eylemlerden biri olan 15 Temmuz darbe girişimi de, Siyonistlerin kuklaları vasıtasıyla yapılmaya çalışılmıştır. Üst akıl stratejiler oluşturup, sabırla şartların olgunlaşmasını beklemiş ve 15 Temmuz'da da darbeye kalkışmıştır ama sınav sorularını çalarak bir takım mevkilere gelen onların kuklalarının aklı, darbeyi başarıyla sonlandırmaya yetmemiştir Allah'a şükür.

Yüzyıllık planlar yapan Siyonistlerin, işler iyi

gitmediğinde uygulayacakları alternatif planları da mevcuttur elbette. Kriptoların devlet içine ustaca yerleştirilmeleri de, yeni planlar üretmekte üst akılın işini kolaylaştırmaktadır. Dolayısıyla ülkemiz üzerindeki tehditler devam etmektedir. Devlet yetkilileri de bunun farkına varmış olmalılar ki, kamusal alanda büyük bir temizleme(!) operasyonu başlattılar. Ancak bu temizleme(!) çalışmalarında, ta Sabatay Sevi'den gelen çift kimlikçilik geleneği gereği gerçek kimliğini gizleyenlerden ziyade, herhangi bir ihanet olayına karışmamış masumlar zarar görüyor sanki.

Kamuda yapılan ihraç operasyonu, ciddi istihbarat verileri yerine basit ihbarlar üzerine yapılan; at izi de it izine karıştı doğal olarak. Gerçi cadı kazanına dönmüş bir istihbarat teşkilatının verdiği raporlar ne kadar gerçekçi olur ayrı mevzu ama başta Cumhurbaşkanı olmak üzere, devlet erkânı-

nın “çevrenizde FETÖ ile münasebeti olan kişileri ihbar edin” mesajı; kamuda adeta bir FETÖ avı yarışına dönüştü. Birini terörist diye lanse etmek böyle ayağa düşürülünce, 15 Temmuz gecesi hasbelkader şartlar oluşup da darbecilerle karşı karşıya gelseydi eğer, gözünü kırpmadan şehit olabilecek kadar vatanına sevdalı insanlar bile FETÖ mensubu diye gözaltına alınmaya ve kamudan ihraç edilmeye başlandı. Yıllarca bu hain yapılanmanın karşısında olan ve bu duruşundan dolayı çeşitli iftiralara maruz kalıp bedel ödeyenler de zarar gördü bu temizleme(!) operasyonlarında.

17-25 Aralık süreci öncesinde, darbe girişiminin kukla faili FETÖ’nün devlet tarafından yükselen değer olarak sunulması ve devletin hemen hemen tüm kurumlarının bu yapılanmanın inisiyatifine bırakılması, toplumun da bu örgütün kucağına itilmesine sebebiyet vermiştir. Hatta öyle bir hale gelmişti ki; FETÖ yapılanmasının sohbetlerine katılmayan, onlardan gibi görülmeyen kişiler, kamuda mülakatla yapılan alımlarda -tüm yeterliliklerine rağmen- saf dışı kalabiliyorlardı. Bu durumda geçmişte toplumun büyük kesimi zaaf-larından dolayı ya da menfaatleri gereği bu hain yapılanmanın içinde yer almıştır. Bundan dolayı bir ihraç operasyonu yapılırken, bu kıstasların da göz önünde bulundurulması gerekir.

İnsanoğlu fitratı gereği güçlüden yana tavır alır. Onun için toplum, üzerinde hükmeden gücü çok benimseme se bile, onlardan gibi görünme ikiye bölünmüşlüğü gösterir. Bu güç bir de, toplumda önemsenen değerler üzerinden söylemler geliştirip, çalışmalarını o minvalde yürütüyorsa; sosyolojik zeminde kabul görmesi ve yayılması daha da kolaylaşacaktır. Sadece FETÖ’nün değil, PKK yapılanmasının da son yıllarda kamuda ne-zuhur etmesini bu çıkarım üzerinden yorumlayabiliriz. Çözüm süreci adı altında PKK’ya verilen tavizler, örgütün kendine olan özgüvenini tazelemesine neden olduğu gibi; oluşturulan serbestlikte PKK, tıpkı devlet gibi halktan vergi toplamaya, mahkemeler kurup halkı yargılamaya başladı. Yani PKK’nın da Doğu ve Güneydoğu’da paralel bir devlet yapılanması oluşturmaya göz yumuldu.

Siyonizm’in kuklası olan terör örgütleriyle yürütülen müzakereler, devlet tarafından bu yapılanmalara verilen imkanlar, bu örgütlerin sözü-

nün birçok yerde devlet teşkilatlarının sözünün üzerinde olması, vatandaşların bu yapıların insafına terk edilmesi; terör örgütlerinin elini güçlendirmiş ve toplum, göz göre göre terör örgütlerinin kucağına itilmiştir.

Devlet, milleti terör örgütlerine kanalizetmeyi bir dönem adeta devlet politikası haline getirmişken, şimdi bu örgütlerle mücadeleye başladığında, geçmişte yapılan hatalardan kendini soyutlayıp faturayı halka kesmesi ve on binlerce vatandaş mağdur duruma düşürmesi anlamsız bir ironidir. Devletin bekası için ferdi fedası caizdir. Elbette bu ülkede yaşayıp hain emeller peşinde koşanlara gereken yapılmalı ama bu yapılırken masumlar ayırt edilmeli. Masonlar, dönmeler, kriptolar, pakraduniler hala kilit noktalarda bu ülkeye zarar vermeye devam ederken, aslı astarı olmayan iftiralarla masum insanların cezalandırılması zulümdür.

Basit bir ihbar üzerine bile kamuda çalışan birinin açığa alınıp, hakkında soruşturma açılması; devlet olarak ne kadar paranoyaklaştığımızın da bir göstergesi aslında. Emniyet ve istihbarat teşkilatlarımızın içine çöreklenen hainler sebebiyle devlet, herkese şüpheyle yaklaşırken toplumu da paranoyak bir hale getirmiştir. Kimse bu temizleme(!) operasyonlarında kendisinin de ipinin çekilip çekilmeyeceğinden emin değil. Herkes “Acaba ben de bir iftiraya kurban gider miyim?” telaşında. Bir dönem göklere çıkarılıp, mecburi istikamet gösterilen terör örgütleriyle geçmişte ufak bir münasebeti olanlar, bugün kendilerini aklamak için türlü türlü şekillere giriyorlar. Yani deyim yerindeyse; devlet ve millet olarak travmatik bir döneminden geçiyoruz.

Batıdan ısmarlama ev ödevlerinin toplumu getirdiği durum ortada; toplum psikolojik sarsıntılar yaşarken, devlet de sürekli tehdit altında. “Üst akıl” diye tabir edilen güç boş durmuyor ama biz de ülke olarak hala, vatandaşından bürokratına herkesin “üst akıl” olarak hedef gösterdiği ABD, İsrail, AB ve NATO ile işbirliği halinde hareket ediyoruz. Türkiye, darbe girişiminin olduğu gece duaya durup, bu ülkenin zarar görmemesi için yalvaran insanların coğrafyasına çevirmelidir yüzünü. Celladımızdan merhamet bekleme zilletine devam edersek hem ülkemiz hem de İslam âlemi zarar görmeye devam edecektir.

DERS MÜFREDATLARI VE SÖMÜRÜ MANTIĞI

İbrahim Halil ER / Eğitimci - Yazar

Eğitim sezonunun açıldığı şu günlerde eğitim üzerine yazdığım yazılara devam etmek istiyorum. Belki ileride birilerinin işine yarar. Benim dikkatimi çeken en önemli unsur, ders sayımızın oldukça (hatta abartılmış bir şekilde) fazla olmasıdır. Örneğin bir lisede haftalık 17, ortaokulda ise 14 farklı ders okutulmaktadır.

Bunun adı eğitim mi?

Yoksa bunun adı sadece o derslerin okutulduğunu göstermek mi?

Bu kadar farklı ders okumaya çalışmak insanda bocalamaya neden olmaz mı?

Çocuğun derslere ve o dersi okutan öğretmene karşı konsantrasyonunu bozmaz mı?

Yani körpeçik zihinlere bu kadar birbirinden farklı dersleri enjekte etmekle onları eğittiğimizi ve geleceğin ilim adamlarını yetiştirdiğimizi mi sanıyoruz?

Hangi pedagoğ ve eğitimci bu ilkeleri ortaya koymuş?..

Bütün bunlar sömürge mantığıdır. Sömürge ülkeleri, sömürdükleri ülkelerin/ulusların uyanmamaları için bir sürü dersi allayıp pullayıp okullarda öğretmeye çalışmakta, böylece bu körpeçik beyinleri köreltip asıl yapıları görmesini engellemeye çalışmaktadırlar.

Bu uyuşturulmuş beyinler, hayatlarının en verimli çağlarını (7-20 arası yıllarını) kendileri için hiçbir faydası olmayacak (Sadece bir üst okul olan üniversiteyi kazanmalarını sağlayacak.) lüzumsuz bilgileri öğrenmekle heba etmektedirler. Sonuçta

bu eğitim kargaşasından başarılı bir şekilde çıkan kişiler (Bu bir başarı mı yoksa tamamen yontulmak mı?) üniversiteye girmeye hak kazanmaktadırlar. Üstelik on iki yıl boyunca okudukları bilgilerden sadece bir alanı seçerek onda uzmanlaşmakta ve on iki yıl boyunca okudukları diğer dersleri de unutmaktadır.

On iki yıl boyunca okutulan derslerde öğreniliyor mu yoksa uyuşturuluyor mu? Onu da ayrıca tartışmakta fayda var. Örneğin on iki yıl boyunca İngilizce eğitimi verilmesine rağmen öğrenilen sadece bir kaç kelime... O birkaç kelime için on iki yıl harcamaya gerek yok. Birkaç saatte öğretebiliriz.

Yukarıda lisede toplam on yedi, ortaokulda ise on dört farklı dersin okutulduğundan bahsetmiştik. Şimdi bunun yanlışlığından bahsedelim. Öncelikle eğitimde asıl olan karşı tarafa bir şeyler öğretmektir yoksa kitap adlarını ezberlemek değil. Bu kadar çok ders vermek çocukta bıkkınlığa ve yorgunluğa yol açtığı gibi konsantrasyon eksikliğine de neden olmaktadır.

Eğitimde asıl olan bıkkınlığa yol açmadan bilgileri vermektir. Bunun için de öğrencilerin konsantrasyonunu maksimum düzeye çıkarmak gerekir. Ama on yedi ayrı dersi bir haftada vermeye çalışmakla sadece kuru gürültü yapılır ve öğrenci bıkar...

Bunun yolu ders sayımızı azaltmaktır. Ders sayısı azaldığında öğrenci birçok ayrı dersle boğuşma ve onların sınavlarına/ödevlerine ayrı ayrı hazırlanma stresinden kurtulduğu gibi okul idareleri de her bir ders için ayrı idari işlem yapma yükün-

den kurtulur. Buradan arta kalan zaman asli derslerin saatlerinin artırılarak öğrencinin belli ders ve konulara yoğunluğunun kazanılması sağlanır.

Dersleri azaltılan ve belli derslerin saat sayısı artırılan öğrencilerin konsantrasyonu arttığı gibi, aynı öğretmenle daha fazla zaman geçirmeye başlarlar. Bu durum, öğretmen öğrenci yaklaşımını yükselttiği gibi, daha az öğrenci ile boğuşan öğretmenin öğrencilerini de yakından tanımasını sağlar

Mevcut sistemde bir öğretmen birçok sınıfa ve birçok öğrenciye hitap ettiğinden yıl sonuna kadar onların isimlerini bile ezberleyememektedir. Eğitmeye çalıştığı kişilerin isimlerini bile ezberleyemeyen bir insan onlara nasıl faydalı olur. (Burada öğretmenleri eleştirmiyorum, sistemi eleştiriyorum. Yani bu sistemde öğretmen yüzlerce öğrenci ile muhatap olduğundan onların isimlerin ezberleyecek fırsat bile bulamıyor diyorum.) Ama sınıf sayısı azaltılmış ve ders sayısı artırılmış bir öğretmen öğrencisini daha yakından tanımaya başlar. Her birisinin istidadına göre bir yaklaşım sergilemeye başlar.

Ben ders sayısının azaltılmasından söz edince hemen herkes şu ders olmazsa olmaz, bu mutlaka okutulmalıdır gibi eleştiriler yöneltiyor. Halbuki bunun yerine alan okulları oluşturulmalıdır. Sözel, sayısal, fen, dini eğitim, mesleki eğitim, sanat ve spor eğitimi gibi. Bazıları diyecek ki zaten var. Bence sadece adı vardır.

Alan okullarda kişinin seçtiği alana yönelik dersler verilir, diğer dersler sadece özet kabilinden verilmelidir. Ayrıca mevcut sistemde bile okutulan birçok dersin detaylarını vermenin mantığı nedir?

Örneğin zaten ilköğretim 8. sınıfta inkılap tarihi verilirken 12. sınıfta aynı ders niye verilmektedir? O zaman 8. sınıfta bu ders kaldırılıp yerine daha faydalı bir ders konulmalı veya 12. sınıfa konulmamalıdır. Bu sistem eski döneme aitti. Lise zorunlu olmadığı dönemde devlet ideolojisini bocalamak için bu dersi koymuştu. Ama artık lise eğitimi de zorunlu olduğundan bunlara ne gerek var...

Her ders için bunları konuşabiliriz. Örneğin ilköğretimde okutulan fen, sosyal ve matematik dersi için de söylenecek birçok şey vardır. Bu dersler aslında o bilgiler konusunda genel bir bakış

sunmaktadır. Lisede kimyacı ya da fizikçi olmayacak insanlar için bu dersleri bir daha koymanın ne mantığı vardır. Bunun yerine kimya, fizik, matematik alanları açılmalıdır. Matematikteki üst düzey bilgileri (logaritma, polinomlar, parabol....) lise seviyesinde öğretmenin mantığı nedir? Bu bilgiler, üst matematik olup ancak bu alanda çalışanların bilmesi durumunda işine yaracak bilgileri kapsarken neden lisede verilmektedir. Hepimiz bunları öğrendik ama unuttuk. Çünkü hayatta bir pratiği yoktu. Bize bir şey kazandırmadı. O halde bu derslerin içeriğinin de azaltılması, lise öğrencisine bir şey kazandırmayan bilgilerin çıkartılıp müfredatın hafifletilmesi gerekir. Bunun yerine sayılar, denklemler, kümeler, geometrinin temel bilgileri gibi daha temel bilgiler verilip yoğunlaştırılrsa matematik öğrenciler için kabus olmaktan çıkacaktır. Çünkü konu azaldığından mevcut konulara daha çok yoğunlaşmış olacaklardır.

Bu yaklaşımı tek tek tüm dersler için yapabiliriz. Bizim yazımızın amacı tüm dersleri değerlendirmek değil sadece bir bakış açısı sunmak ve çarpıklığa dikkat çekmektir.

Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı, YÖK ile anlaşarak tüm öğretmenlerine (özellikle ortaöğretim) yüksek lisans ve doktora zorunluğu getirmelidir. Bu durum öğretmenlerin niteliğini artırdığı gibi, derslere doktor veya profesörün girmesi öğrenci üzerinde de motive edici bir etki bırakır. Gelişmiş ülkelerde zaten üniversite ve lise hocası ayrımı yok. Bir üniversite hocası lisede de derslere girmektedir. Yani bu önerim hiç de zor değil... Sadece devletin altyapı kurması yeterlidir. Zaten öğretmenlerin birçok boş zamanı var. Bu boşluklarda alanları ile ilgili akademik kariyer yapmış olurlar. Öğretmenlerimiz tekrar öğrenci olurlar.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki ders sayımız ve içeriğimiz çok fazla. Bunların azaltılması gerekir. Yani aslında tüm orta ve lise eğitiminin içeriğinin tamamen elden geçirilmesi gerekir. Keşke böyle bir çalışma yapılsa da biz de Millî Eğitim Bakanlığına ücretsiz danışmanlık yapsak da insanlarımız kazansa... Çünkü makûs talihimizi ancak eğitimle düzeltebiliriz. Başka yolu yok. Ama mevcut eğitim sistemimizle değil ilim adamı yetişmesi, bir teknik eleman bile yetişmez... Gençlerimizi ve beyinlerimizi öldürüyoruz. Bu sömürge eğitim politikalarını terk edelim artık.

BİR DÜŞÜNÜR OLARAK ALİYA İZZETBEGOVİÇ

Anıl İzzet UYSAL / Eğitimci

Doğu ve Batı yaşantısını doğduğu coğrafya itibarıyla iyi anlayan, iyi değerlendiren Aliya İzzetbegović devlet adamı olmasının yanında felsefeye olan yakınlığıyla da bilinmektedir. Müslüman bir ailenin çocuğu olarak doğan Aliya lise yıllarında arkadaşlarıyla birlikte Müslüman Gençler Kulübünü kurmuştur ve hayatının gidişatı o zamandan şekillenmeye başlamıştır. 24 yaşında inancı uğruna üç yıl hapis yatmıştır. Cezaevinden çıktıktan sonra hukuk fakültesini bitirmiştir. Kader onu ilerleyen senelerde de cezaeviyle karşılaştıracaktı, İslam Manifestosu eseriyle Aliya İzzetbegović 1983'te tekrar cezaya çarptırılmıştır. Hayatı çilelerle dolu olan Aliya İzzetbegović inandığı davadan hiçbir zaman bir adım geri atmamıştır. Cezaevinden çıktıktan birkaç yıl sonra Bosna Hersek'in ilk cumhurbaşkanı olmuştur. Bosna Hersek Aliya İzzetbegović'in önderliğinde, her türlü soykırıma rağmen dize getirilememiştir ve bağımsızlığına kavuşmuştur.

Aliya İzzetbegović eserlerinde sanata bakış açısını, doğru Müslümanın nasıl olması gerektiğini, Batı dünyasını, ilim ile sanat arasındaki farklılıkları ele almıştır. Batı dünyasını tanımlarken maddeci, materyalist kelimelerini oldukça kullanmaktadır. Batı'nın temeli Aliya'ya göre materyalizmdir. Materyalizme göre nesnel olan, doğru bir şey görüldüğü ölçüde gerçek, algılandığı ölçüde vardır. Aliya ilmi anlatırken ise tekamül anlayışından bahseder. İlim var olan bir bilgiye yeni bilgi eklenerek devam eder. Aliya'ya göre sanat ise bambaşkadır. Sanat yeni bir şey ortaya çıkarmaktır. Sanat olmayanı ortaya koymaktır. Sanat ancak ve ancak ruh ile yapılır. Örneğin, Michelangelo yaptığı resimleri eliyle değil ruhuyla yapmıştır. Sanat kişinin kendisine özgü bir yapıtı ortaya çıkarmasıdır, bilim ise var olanı geliştirmektir.

Şehir hayatına da değinen Aliya şehir hayatının insanın gökyüzünü daralttığını, onun hayal kurmasını

engellediğini, onu özünden kopardığını belirtmektedir. İnsanı nesnelleştiren, maneviyatından kopmasına sebep olan birçok nedenin şehir hayatında olduğunu iddia etmektedir. Köy hayatının ise insanı doğayla buluşturan, ruhuna huzur veren bir yer olduğundan bahsetmektedir. Doğayla iç içe olan insan ruhundan bir şeyler bulabilir. Aliya'ya göre şehir ateistleştirir, köy ise dindarlaştırır. Din hayata, sanata yönelirken ateizm şehir hayatına, uygarlığa aittir.

Aliya İzzetbegović'e göre varlık üçe ayrılır. Birincisi din, ikincisi materyalizm, üçüncüsü ise İslam'dır. Dinin hareket noktası ruhtur, materyalizmin hareket noktası madde, İslam'ın hareket noktası İnsan.

1. Din: Ruh, şuur, ibadet, ahlak, üslup, kendine hakim olma, arzuları yok etmek, hürriyet, kardeşlik...
2. Materyalizm: Madde, tekamül, hırslar, arzular, beklentiler, nesnel, nicelik, güç, üretim ...
3. İslam: İnsan, hukuk-şariat, adalet, şehit, koruyucu ceza ...

Bu üç temel husus geçmişten günümüze ideolojileri, fikirleri belirleyen en etkili unsurlardır.

Aliya İzzetbegović diğer dinler ile İslam'ı karşılaştırırken şu örneği vermektedir: Bütün dinlerde ruh terbiyesi varken beden önemsenmez, İslam dininde ise maddi ve manevi temizlik aynı ölçüde önemsenir. İslam dininde namaz kılmadan önce abdest alınır ve öyle Rahman'a yönelinir. Aliya'ya göre İslam, ruh ile madde arasındadır. "Abdest ve namaz hareketlerinde akli unsurlar bulunmaktadır. Namaz, sadece ibadet olarak değil, aynı zamanda disiplin(hıfzıssıhha)); sadece tasavvuf değil aynı zamanda gerçeklik olarak da ortaya çıkar. İslam hıfzıssıhhayı fikir seviyesine yükseltiyor ve organik olarak namaza bağlıyor; Kur'an ise şöyle ilan ediyor : "Allah'ın en sevdiği kişiler ruhen ve bedenlen temizlenenlerdir." (Bakara,2/222)

(İzzetbegović, Aliya Doğu ve Batı Arasında İslam Çev. Salih Şaban. Klasik Yayınları, 2017)

KARAME TE

TANITIM & TASARIM

Ziya Bey Caddesi 26/4 Balgat / ANKARA Tel: 0312 287 40 47 Faks: 0312 287 41 88

www.karamete.com.tr
www.karametepromosyon.com

Fethullah UYUMAZ / Ün. Öğrenci

SİMURG ÖLDÜ DİYELER

Ahmet Nuri Efendi bir sabah rüyasından şu şiiri mırıldandı:

“Padişahım gelmemişken yâda biz,
İşte geldik senden istimdada biz,
Öldürürler başlasak feryada biz,
Hasret olduk eski istibdada biz ”

Söz, insandan aşağı, cümle insandan. Yok oluşların çaresiz el sallayışları zamana, zamana ve insana. Asıl Tanzimat’ın II. döneminin ön sözü bu olmalı, bütün yarım bırakılmışlarda. Bir rüya, bir bade ve bir ozan. Ozan, sesi olmuş çaresiz bir

padişahın, bir padişah ki yer yüzünde izleri silinmiş, paspal bir eşe sahip.

Gözü dönmüşlük hissine ne zaman kapılsam aklıma düşer o padişah. Yaptığım her işten alı koyar beni. Beni ve bir ikinci beni. Evet denilen her cevaba kuşkuyla bakan bir özne beni. Öyle gizliden gizliye, öyle sana bırakılmış yarım kalan bir methiye. Kimdir bu padişah diyen sorularıma attığım ucuz çalımlara karşı hep yedekte bekletirim bu cevabı. Bir atın, yıldı bir atın yorgun tırısında, dem tutmamış çayın iç ezen baygın kokusunda ve bir de senin şiir yüklü mühründe padişahım.

Dünya diyordun ya padişahım, dönüyor işte. Ne seni ne beni ne de ikinci bir beni dinliyor.

Hem senin hem de benim saltanatıma göz dikmiş. Öğretiyor bunları bize tüm gizil öğrenmelerde. Sen bırakma peşini, bırakma padişahım. İki cihan hakimiyeti derdin ya hani, işte gün işte fırsat. Arkana bakma, ben göçer giderim, sen hükmedersin yine dar ağacında kalana. Sözünü ikiletene iki tokat vurursun kısılır sesi fakat ben... Ben ölüyorum padişahım.

Şimdi verilecek elimize defter. Sağ desem dinci, sol desem kafir diyecekler. Tartılmış bütün günahlarımız, gerilmiş iki tarafa zebercet ve beni bekliyor, işte az ötede iki dünya cihanım, cihanımın başbuğu, sırrına hüküm verilmez padişahım.

Uçurulmuş her kellede görüyorum kendimi, başımda bekleyen bir ikinci bülbülüyle. Beni niye öldürmedin diyor yalvarır bir sesle ve boğazında pıhtılanmış gülün teneşir kokusuyla. Uçamaz denen her deyişin sonunda çıkıyor ortaya; beni, beni neden öldürmedin padişahım!

Ülkedeki kuşlardan ne haber vardır, diyen seslere gelmiyor artık bir cevap. Kimse kimseyi tanımıyor bu güç çokgeninde, güçlükler yürekte değil artık bilekte, ölse de senin malınız artık padişahım ölmesek de.

Olanları duymuşsundur elbette. Fakat Simurg öldü demeyeceğim sana, demem de. Barış artık kol geziyor tüm göç mevsimlerinde, hepsi gidiyor ülkenden tek tek kuşların başları. Başlar padişahımın iki göğüs kafesinde. İnleyen nağmelere inat çıkmıyor sesleri, kesildi artık rahat edeceğimiz padişahım. İkindide kaldırsınlar cenazemi, kırk suyla yuyalar, arkamdan ısıklar ve dualar. Kimini tanırım kimiyse eldir bana, beni öldürdün ama Simurg yaşıyor padişahım.

Şimdi verilecek elimize defter. Sağ desem dinci, sol desem kafir diyecekler. Tartılmış bütün

günahlarımız, gerilmiş iki tarafa zebercet ve beni bekliyor, işte az ötede iki dünya cihanım, cihanımın başbuğu, sırrına hüküm verilmez padişahım.

Rüya sona ermişti. Devir değiştirme mangası yine iş başındaydı. Kimisi bayramlık giyer gibi şık ve temiz kıyafetlerle gelmişti kimisiyse loncadan alınmış eski bir kıyafetle. Şimdi sesler yükselmeye başlayacak dedi padişah. Az sonra yanına ona yalnızca uykusunda ihanet etmeyen sadrazam geldi, malumatlar verdi. Halk ayaklanmak için padişahımız efendimizin bir sözünü bekliyor, dedi. Döndü padişah sadrazama; eli sakalında düşüncesi vatanda, "Benim verecek bir hesabım Allah' a kaldı sadrazam; gayrı, dünya benim yurdum değildir."

Daha fazla kan dökülmedi o gün ülkede, kimse kimseyi incitmeden ayrıldı beş köşeli saraydan. Günler günleri düşmanca kovaladı, düşman ise halkı Müslümanca selamladı. Düştü hatıra birkaç yabancı mısra; şair kim, şiir kim bilinir elbet ama manaya gerek duyan kaç kişi kaldı? Kalmıştır elbet, haliyle hemhal olduğumuz nice dost vardır. Zaman değişir, isimler değişir, mekânlar, yerler, yüzler, gözler değişir fakat söz değişmez. Söz akla ziyan kalbe kıran gibi düşer, Söz, insandan aşağı. Cümle, insandan. "Selam verdim, rüşvet değüldür deyü almadılar. Hüküm gösterdim, faidesüzdür deyü mültefit olmadılar. Egerçi zâhırde suret-i itâat gösterdiler amma zeban-ı hal ile cem'-i sualime cevap verdiler."

Almadılar padişahım, işlerine geleni iş görüp gelmeyi defettiler. Berrak suyu rezil, rezili vezir ettiler.

Eti için kuş öldüren bu insanlar devir değiştirme mangası daha kim bilir kaç kıtada hüküm sürecekti, kaç ocağı yakıp kaç milleti birbirine düşürecek. Zaman ağır ağır ilerledi fakat padişah sessiz bir selamla cumayı terk etti, halkın soruları cevapsız kaldı, düşünceleri sahipsiz. İhtiyaç duyulan şeyler artık akıl ve mantık değildi, nasılsa herkesin her konuda bir fikri vardı, bir padişah tahttan indirilmiş çok mu?

Fotoğraf: K.YAVUZ

İbrahim DEMİRKAN / Öğretmen

KİTAP OKUMA(MA) KÜLTÜRÜ

Ülkemizde uzun yıllardan beri süregelen bir rahatsızlığımız bulunmakta. Zaman zaman yüksek sesle bunu ifade etme yoluna girsek de çoğu zaman bu durum, kabullenilmiş bir çaresizlik şeklinde hüküm sürmekte. Sözümlü ettiğim sorun artık ciddi bir biçimde ele alınması gereken az okuma hatta hiç okumama problemi.

Yurt içi ve yurt dışı kaynaklı çeşitli araştırmaların hemen hemen hepsi okuma oranlarının ülkemiz için pek de iç açıcı olmadığı gerçeğini gözler önüne sermekte. Bu gerçeği dile getirip dikkat çekilmek istense de okumayı artırma anlamında bir arpa boyu yol gidemediğimiz aşikâr.

Günümüz dünyasını hegemonyası altına almış sosyal ağları hedef göstererek “İşte bu yüzden

çocuklarımız okumuyor!” demek çok doğru bir tavır olmasa gerek. Zira çocuklarımızın neden farklı aktiviteleri okumaya tercih ettiklerinin altında yatan sebepleri derinlemesine incelemek lazım.

Okuma kültürünün sağlam temeller üzerine inşa edilmesi için okuma alışkanlığının çocukluk döneminde kazanılması oldukça önemli. Çocukları okumaya sevk edecek, onların okuma isteklerini artıracak işlerin yapılması gerektiğini her fırsatta ifade ederken bu konuda sessiz ama derinden bir çalışma yapıldığını öğrendim.

MEB okuma sevgisini kazandırmak ve okuma kültürünü geliştirmek için “zenginleştirilmiş kütüphane” adını verdiği farklı bir kütüphane anlayışı ile karşımıza çıktı fakat bu projenin akibeti

ne oldu bilmiyoruz. Kütüphaneler kuruldu ama kütüphane ortamı ilkokuldan üniversiteye kadar her yaşta öğrenci için sadece ders çalışma ortamı olmaya doğru evrildi. Fatih Projesiyle dijitalizme mi teslim ediliyoruz yoksa diye endişelenirken kitap okuma üzerine çalışmaların yapılması beni umutlandırdı. Peki, nedir bu kütüphaneleri farklı kılan diye sorduğumuzda ise; sıra dışı tasarımlar, internet bağlantısı, zekâ oyunları, kişiye özel okuma ve ders çalışma alanları, rengârenk duvarlar, hareket eden raflar ve daha birçok yenilik...

Okuma Kültürü ve Kütüphaneler Grup Başkanlığının bu yenilikçi kütüphanelerinin resimlerini Talim Terbiye Kurulu başkanlığına yaptığım ziyaretlerde duvarlarda görmüştüm. Gördüğüm kütüphane tasarımları beni hem çok etkiledi hem de fazlasıyla umutlandırdı diyebilirim çünkü bu tasarımlara benzemese de yurt dışına eğitim ortamlarını incelemek için giden bir arkadaşımızın bana gösterdiği sere serpe ilkokul öğrencilerinin yerlerde uzanıp ders işledikleri, kitap okudukları ortamlara gıptayla bakmış bizde de böyle yenilikçi eğitim politikaları en zaman gündeme gelecek diye hayıflanmıştık. Nitekim öğrenciler için kütüphane, sosyokültürel bir yaşam alanına dönüşecek ve sonuç olarak okullarda bu kütüphanelerin olması eğitimin iklimine oldukça önemli katkı yapacaktır. Olması gereken budur ama şu an bu tipte çalışan kaç okul kütüphanesi var merak ediyorum.

Tabi iş kütüphanelerin tasarlanmasıyla bitmiyor. Bu çalışmanın pek çok bölgede yaygınlaştırılması gerekli. Bu konuda da Milli Eğitim Bakanlığı Sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yaparak bu kütüphaneleri yaygınlaştırmaya çalışmalı.

Bir insanın şuurlanmasında ve dava bilincine ermesinde okumanın ne kadar önemli olduğunu malum. Okulların yalnızca binadan ibaret olmasının bir anlam ifade etmeyeceği, ancak kültürel ve çağdaş alt yapısının da geliştirilmesi ile ülke için bir değer olacağı inkâr edilemez.

Şu an biz yetişkinleri de adeta esir eden sosyal medya ve internet, okul çağındaki öğrencileri de

sanal oyunlar vasıtasıyla tiryakilik derecesinde kendinse esir etmiş durumda. Bu durumda e-kitap uygulamaları ve çalışmaları da başka bir çıkış yolu. Aslında ağaç israfını önlediği için tablet ve PC'lerden kitap okuma alışkanlığını desteklemek lazım ama kitap okumaya girip oradan oyun oynamaya ya da bambaşka sitelere sürüklenmemek şartıyla.

Şu an şuurlu ve bilinçli eğitimciler her yaş ve sınıfa yönelik okuma listeleri yapmalılar. Sosyal medyada bazen gördüğümüz listelerin kim tarafından hazırlandığı belli olmayınca insan ister istemez ticari kaygı mı yoksa sadece kişisel zevk ve beğeni mi önde diye düşünmeden edemiyor.

Bu yüzden kurumsal ya da kişisel bazda her yaşa ve sınıfa göre düzenlenmiş tavsiye kitap listeleri şuurlu uzman kişiler ya da kuruluşlar tarafından oluşturulup paylaşılmalı. Şu an yapılmakta olan kitap okuma yarışmaları ve okullarda yaygınlaşan kitap okuma saati uygulaması teşvik edilmeli.

Bu toplumu kurtaracaksa okumak kurtaracaktır. Dininin ilk emri 'Oku' olan bu toplum elbette bu ilahi emri tutmazsa hem dünyada hem ahirette büyük bir hüsrana uğrayabilir.

Bir insanın şuurlanmasında ve dava bilincine ermesinde okumanın ne kadar önemli olduğunu malum. Okulların yalnızca binadan ibaret olmasının bir anlam ifade etmeyeceği, ancak kültürel ve çağdaş alt yapısının da geliştirilmesi ile ülke için bir değer olacağı inkâr edilemez.

KUDÜS VE İLK KIBLEMİZ

MESCİD-İ AKSA

Esma TUNÇ / Eğitimci

Ey inanalar! Size fasık (yoldan çıkmış) bir adam bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırın. Yoksa bilmeyerek bir topluluğa karşı kötülük edersiniz de sonra yaptığınıza pişman olursunuz. (Hucurat Suresi 6. Ayet.)

Kudüs ve ilk kiblemiz Mescid-i Aksa, bütün kutsal dinlerin merkezi...

Biz Müslümanlar kendimize fasıkları dost edindikçe, birbirimize güvenmek yerine araştırmadan fasıklardan gelen haberlere inandıkça kaybetmeye mahkumuz.

17 yıl önce Bosna yeni Filistin yapılmak istendi. Ne BM ne de Avrupa hala tam olarak Bosna'da yaptıkları katliamı kabullenmiş değil. Arakan, Suriye, Irak, Libya, Orta Afrika Cumhuriyeti... Yeni Filistinler oluşturma yerleri... Ve biz hala aramıza nifak tohumları eken haber kaynaklarını takip ediyoruz, hala fasıklardan gelen haberleri doğru kabul ediyoruz. Senelerce bize "Araplar arkanızdan vurdu" "Filistinliler topraklarını sattı yahudilere" yalanları atıldı. Doğru kaynaklara gidilince (ki bunlara ulaşmak için belli ön yargıları aşmış, dostu, düşmanı ayırt edebilecek hale gelmiş olmak gerekiyor) şu anda Arakan'da yapılan şeylerin aynısının Filistin'de yapıldığını öğreniyorsunuz. Önce insanları zorla yurdundan atma, vatandaşlık haklarını ellerinden alma, ya da hiç vermeme, gasp, öldürme, sürme ... Her türlü zorbalık yapılmış insanlara... İnsanlar tekrar döneceğiz düşüncesiyle topraklarını bırakmış, evlerini

terk etmiş... Evlerinin anahtarını yıllardır saklıyorlar.

Parayı elinde tutan "SEÇİLMİŞ AZINLIK" ne istiyorsa dünyada o oluyor. BM denen örgüt onların kontrolünde, yapılan zulümlere sadece seyirci... Müslüman ülkelerden herhangi biri veya güney Amerika ülkelerinden biri azıcık başını kaldırsa anında en ağır yaptırımları uygulayan bu örgütün; nedense putperestler, Avrupa ülkeleri, Amerika söz konusu olunca nutku tutuluyor.

Bu seçilmişler her yerde aynı oyunu oynamaya devam ediyorlar. Yeni senaryo bile üretmiyorlar artık. Dünya ne derece tepkisiz, ne derece olanları okumaktan aciz, ne derece tarihten ders almayı beceremiyorsa artık. Akdeniz'de doğalgaz olduğu ortaya çıkmadan Gazze'yi yok etmeye çalıştılar. Gazze'deki fabrikaları, üretim yerlerini bombaladılar. Gazze tamamen dışa bağımlı hale geldi. Gelen dış yardımların zaten yarısına el koyuyorlar. Suriye, Irak, Libya, Arakan yanarken BM sessiz sedasız Filistin'e dış yardımı kaldırdı. Kaç kişinin haberi var acaba? Filistin'de, Gazze'de kocaman ailelerin bir çoğu bir dedenin emekli maaşına mahkum yaşıyor şimdi... Temiz içme suyuna ulaşamıyorlar, elektriğe ulaşmaları çok kısıtlı... Ama bu insanlar topraklarına sahip çıkmak için direniyorlar. Açlığa, susuzluğa, mahkumluğa, soğuğa, sıcağa... Ölümüne... Bunu biz Müslümanların namusu için yapıyorlar. Ama ne kadar daha dayanabilecekler? Dedeler ölünce emekli maaşı kesilince işsiz, ekmeksiz, susuz bu

insanlar ne kadar daha o topraklara sahip çıkabilecekler. Boğaz tokluğuna, ölümüne oralara sahip çıkmaya çalışan bu insanlar doğalgazdan haklarını bile isteyemiyorlar. Doğalgaz kaynaklarına İsrail doğalgazı deniyor! Ama o doğalgaz Filistinlilerin! Doğalgazdan hakkettikleri payı alabilseler ekonomik hiçbir sorunları kalmayacak. Halbuki bu gündeme bile gelmiyor. Kimse bunu dillendirmiyor bile, herkes rant peşinde.

Mescid-i Aksa'nın altını oyuyorlar, çevresindeki her yeri gasp etme gayretindeler... Mescid-i Sahra'yı dünyaya Mescid-i Aksa diye lanse ediyorlar.

Suriye'deki karışıklık en fazla İsrail'in işine geldi. Suriye'de bu kargaşada İsrail bir çok bombalama, operasyon yaptı. Kaçı haber oldu, kaç gündeme geldi? Bu arada Mescid-i Aksa'ya saldırıları artırdılar. Her gün birkaç Filistinli öldürüyorlar, birkaç Filistinli tutukluyorlar, birkaç evi gasp ediyorlar, birkaç evi yıkıyorlar artık. Bu kargaşada bunlar gazetelere ya malzeme olmuyor ya da küçük puntolarla geçiştiriliyor. Halbuki yapılan sistematik bir iş, ama az az yapılıncı ses getirmiyor, küçümseniyor, önemsenmiyor. Sistematik bir şekilde insanları sindirme, yıldırma, korkutma işi yapıyor.

Gittikçe daha fazla Mescid-i Aksa'ya yönelik saldırılar, baskınlar yapıyorlar. Zamanla bu

saldırıları da kanıksanıyor, önemini yitiriyor... Bu insanlar gittikçe daha sahipsiz kalıyorlar. Sistematik olarak yapılan bu işler "Taşı delen damlaların gücü değil, sürekliliğidir" prensibiyle uzun vadede istediklerini elde etme planlarının bir parçası haline geliyor. İnsanlar bu saldırılara karşı duyarlılıklarını kaybediyor. Halbuki oradaki insanlar zulmü her gün daha fazla hissediyor, daha fazla yaşıyorlar. Zalimlerin hedefledikleri; insanları duyarsızlaştırıp, parça parça yuttukları toprakları artırmak.

Peygamberimiz Buyuruyor ki; **"Müminler, birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve bir diğerini korumakta bir vücut gibidirler. Vücudun herhangi bir organı rahatsız olunca diğer organları da bu yüzden rahatsız olur."** (Buhari, Edeb, 48.)

Bizler birbirimize inanıp güvenmek zorundayız. Bir olursak ancak güçlü oluruz. Yoksa bizi tek tek çok kolay yutuyorlar, kandırıyorlar. Bunun için Siyonizm'i iyi bilmek ve oyunlarına alet olmamak gereklidir. Cemaat dini, istişare dini olan dinimize sıkı sarılmalı birbirimizden kopmamalıyız. Bize Kur'an ve Hadisler ışığında birlik olmak düşüyor. Düşmanı ve oyunlarını bozmanın gayreti içinde olarak derdimizi, zamanımızı, yiyeceğimizi, içeceğimizi bölüşmemiz gerekiyor. Rabbim bize birlik beraberlik versin, kalplerimizi birbirimize ısındırsın İnşaallah.

İKİLİ ANLAŞMALARIN İÇ YÜZÜ -1

(FULBRIGHT ANLAŞMASI VE EĞİTİMDE TESLİMİYET)

Nurullah ÖZKUL / Eğitimi

Bugünlerde eğitim ve eğitimin sorunları Türkiye gündemini en çok meşgul eden konuların başında gelmektedir. Bir ayda, bir haftada, hatta bir gecede geleceğimizi ilgilendiren ve etkileyen kararlar verilmektedir. Bu kararları kim vermektedir? Geleceğimizi kimler şekillendirmektedir? Bu soruların cevabını bu yazıda bulacağınızı ümit ediyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile diğer devletler arasında eğitim alanında son yüzyılda onlarca anlaşma yapıldı. Bu anlaşmaların bir kısmı Müslüman kimlikli devletler ile yapılırken, büyük kısmı batılı devletler ile yapıldı. Böylece eğitimde batı rüzgârı esmeye başladı. Bunun sonucunda elimizde manevi değerlerden kopuk, erozyona uğramış, içi boşaltılmış bir eğitim sistemi kaldı. Batı ile yapılan diğer anlaşmaları daha sonra değerlendireceğiz. Bu yazımızda eğitim alanında ABD ile yapılan tek anlaşmayı ele alacağız.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (İsmet İnönü Hükümeti) ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında 27 Şubat 1946 tarihinde Kahire’de kredi anlaşması yapılır. Bu anlaşmaya göre Amerika Birleşik Devletlerince, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin eğitim harcamalarında kullanılmak üzere bir miktar para hibe edilecek(!) ve temin edilen paraların kullanılabilmesi için Ankara’da iki devlet arasında süresiz bir anlaşma daha yapılacaktır. Bu anlaşmanın adı kısaca Fulbright’dır. Anlaşma ve komisyon ismini eğitim, kültür ve dış politika konularında uzman J. William Fulbright adlı Amerikalı bir senatörden almaktadır.

Fulbright hakkında internette ve kütüphane kaynaklarında çok fazla bilgi, belge bulmak mümkün

değildir, var olanların çoğu da spekülatif bilgidir. Eğitim alanında çalışanlar bugüne kadar bu anlaşmanın künhüne vakıf olamamıştır; ancak çok az insan bunun ciddiyetinin ve sonuçlarının farkındadır. Fulbright Anlaşması eğitimde bir nevi yarı sömürgeyi kabul etme ve teslimiyet anlaşmasıdır. Fulbright Türkiye Eğitim Komisyonunun internet ana sayfasında J. William Fulbright’in bir sözü dikkat çekmektedir. ‘...a modest program with an immodest aim...’, ‘Amacı belli olmayan mütevazı bir program’. Bu yoruma açık bir cümledir, zira aşağıda anlaşma maddeleri bize tersini söylemektedir. Bir ülke hibe olarak verdiği paranın karşılığı olarak niçin eğitim sistemimizi kontrol etmek istesin? Aklımıza ilk gelen soru bu olmaktadır.

Bu anlaşmanın yıllardır uygulanmasını takip eden ve yarar sağlayan tek taraf ABD’dir. Çünkü komisyon bizim ülkemizde, Birleşik Devletler Eğitim Komisyonu adı altında kurulmuştur. ABD vermiş olduğu parayı Kahire Anlaşması’na göre vermiştir. Bunun karşılığında da açık ve net bir biçimde eğitimi istemiştir. Bu sebeple bu paraya hibe demek zordur.

Anlaşmanın genel mantığı bir ülke ile eğitimde işbirliği yapmak, nakil, tahsil giderleri, maiyet (yaşam), araştırma, öğretim ve sair eğitim faaliyetlerini karşılıklı olarak düzenlemek olsa da; maddelerin muhteviyatına baktığımızda eğitimde teslimiyetin olduğu, bu karşılıklı ilişkinin sadece ABD’ye yaradığı görülmektedir. Anlaşmanın orijinal halini alan kısıtlılığı nedeniyle burada yayımlamak mümkün olmadığından, ne anlama geldiğini kısaca madde madde sizler için açıklamak arzusundayım.

Anlaşmanın ilk maddesine göre Türkiye’de Birleşik Devletler Eğitim Komisyonu (Fulbright

Komisyonu) kurulacak, bu komisyon hibe edilen(!) paralarla finanse edilecek, her iki ülke tarafından da tanınacaktır. ABD gözetimindeki bu komisyon, hibe edilen paraların karşılığı olarak Türkiye'deki eğitim programlarının idaresini kolaylaştıracaktır (ele alacaktır). Bu durum talim ve terbiyede tam bir teslimiyettir. İlişki karşılıklı olduğuna göre, Amerika'da Amerikan müfredatını ele almak üzere bir komisyon kurulması gerekmez miydi? Ya da hibe edilenin karşılığı olur mu?

İkinci maddede komisyonun görevleri sayılmakla birlikte, onuncu maddeye atıfta bulunulmuş ve komisyonun aldığı kararları bizzat ABD Dış İşleri Bakanı'nın gözden geçirebileceğini açık açık yazmıştır. Komisyon bütün görevlerini ve atamaları ABD Dış İşleri Bakanı'nın bilgisi ve gözetimi dâhilinde yapacaktır. Bu yetkiler ve tavizler hususunda ise bizim bir şey yapma şansımız yoktur. Yine bu maddeye göre komisyon Türkiye'de bulunan talebe, profesör, araştırma görevlisi ve eğitim kurumlarından hangileriyle çalışacaklarına kendileri karar verecektir. Yani çıkarlarına ters (Amerikan Emperyalizmi) biriyle çalışmayacakları aşîkârdır. Bugüne kadar binlerce öğrenci, akademisyen ve araştırmacı Fulbright bursundan yararlandırılmıştır.

Üçüncü maddeye göre komisyonun bilumum harcamaları ABD Dış İşleri Bakanı'nın kabul edeceği bir bütçe ve çıkarılacak yönetmelikle belirlenecektir.

Dördüncü maddede komisyon veznedarının görevi kısıtlanmıştır. Yetkileri çizilmiştir.

Beşince madde ise önemli düzenlemeler içermektedir yani bir nevi teslimiyetin dışı vurumudur. Buna göre, komisyon sekiz üyeden oluşacaktır. Bu üyelerden dördü Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, dördü ABD vatandaşı olmak durumundadır. Buna ilaveten ABD'nin Ankara Büyükelçisi (Misyon Şefi) komisyonun fahri başkanıdır ve istediği kişiyi komisyon başkanı yapabilir. Alınacak kararlarda oyların eşit olması halinde misyon şefinin kararı bağlayıcıdır. Misyon şefi, dört Amerikan vatandaşı üyeden ikisini büyükelçilik çalışanlarından atayabilir. Maddenin devamında azaların (üyelerin) görevi hangi sebeplere binaen bırakabilecekleri ve tarihi belirlenmiştir. Dikkat çeken husus ise, üyelerin bu kadar önemli bir vazifeyi bilâ bedel (ücretsiz) yapacak olmalarıdır.

Altıncı maddede komisyon ABD Dış İşleri Bakanı nezdinde hazırlanacak yönetmelikleri kabul edecek ve gerekli komiteleri kuracaktır.

Yedinci maddede yine ilgili dış işleri bakanının istediği şekilde, komisyon tarafından bir rapor tanzim edilecek ve bu rapor her yıl Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine ve ABD Dış İşleri Bakanı'na verilecektir. Yani tek muhatap, bütün kararları veren ABD Dış İşleri Bakanı'dır.

Sekizinci maddede komisyonun merkezinin Ankara olduğu, icap eden hallerde değiştirilebileceği ifade edilmiştir.

Dokuzuncu madde komisyonun idaresiyle ilgili müdür atama kriterlerine yer vermiştir.

Onuncu madde komisyonun bütün kararlarının ABD Dış İşleri Bakanınca gözden geçirilebileceğini bir kez daha deklare etmiştir.

Onbirinci madde bu anlaşma çerçevesinde kullanılacak para miktarları, hangi hesaplarda tutulacağı ve nasıl kullanılabileceği ile ilgili hususları içermekle birlikte soru işaretlerine neden olmaktadır. Hibeli esaret eğitimde altmış yedi yıldır devam etmektedir.

Onikinci madde Amerika Dış İşleri Bakanı'nın istemesi halinde yetkilerini kendi namına başka vazifelilere de devredebileceği ile ilgilidir.

Onüçüncü madde ise anlaşmanın karşılıklı diplomatik notalarla düzeltilebileceğini ifade etmektedir. Bugüne kadar böyle bir nota verilmiş midir, bilemiyoruz.

Ondördüncü maddeye göre anlaşma, TBMM tarafından onaylandıktan sonra ABD'ne tebliğ edildiği tarih itibarıyla yürürlüğe girecektir, Buna göre 15 Mart 1950 tarih ve 5596 sayılı kanunla yürürlüğe girmiştir.

Bir sonraki yazımızda yukarıdaki anlaşma ışığında yozlaşan ve kimliğinden yavaş yavaş uzaklaşan eğitim sistemimizi ele alacağız ve anlaşmayı yapan hükümetin başı İsmet İnönü'nün itiraflarına yer vereceğiz.

Yukarıda bahsettiğimiz yaklaşık yetmiş yıllık hibeli esaretten kurtulabilmiş değiliz. Merhum Erbakan Hocamızın ifadesiyle; 'Banane Amerika'dan!' denilmediği müddetçe tam bağımsızlık mümkün değildir. Vesselam.

Birol DUMAN / Araştırmacı - Yazar

İSLAM'DA DEVLET VE EĞİTİM

Kur'an'da devlet yönetimine yargı ve yasamaya dair birçok hüküm vardır. "Allah emanetleri ehline vermenizi insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emrediyor. Allah bununla size ne güzel yol gösteriyor. Şüphesiz ki Allah işiten ve görendir. Ey iman edenler Allah'a itaat ediniz, peygambere ve sizden olan ulul emre itaat ediniz. Eğer bir şey hususunda anlaşmazlığa düşerseniz onu Allah'a ve Resulüne arz ediniz." (4/Nisa Suresi, 58,59) ayetleri Allah'ın devlet başkanlarına ve yargıçlarına ve onlara tabi olacak müminlere emirlerindendir. Profesör Doktor Yusuf el Kardavi ilk ayetin yöneticilere ve devlet başkanlarına yönelik, ikinci ayetin ise yönetilen kimselere yönelik olduğunu belirtir ve bunun Müslümanların bağımsız bir devletinin olması gerektiğinin ispatı anlamına geldiğini ifade eder. Bununla birlikte İbn-i Teymiye'nin "Es-Siyasetu's-Şer'iyye" (Siyaset) adlı kitabının tamamının bu iki ayete dayandığını belirtir. (Profesör Doktor Yusuf el Kardavi, İslam'da Devlet Mefhumu, sayfa 21 ve 22)

Maverdi'nin İslam'da devlet ve hilafet hukukunu ele aldığı anayasal devlet, hilafet, siyaset, idari yargı, maliye gibi konuları açıkladığı ve ölümünden sonra yayınlanan meşhur eserinin girişinde

de bu ayet vardır. (Ebu'l-Hasan Habib el-Maverdi, El-Ahkamü's Sultaniyye, Çeviri, Prof. Dr. Ali Şafak, sh. 25)

Büyük alim el Kardavi birçok ayet ve sahih hadiste İslam'da devletin elzem olduğunu ve Müslümanların İslam'ın hükümlerini uygulayan bir devlet başkanına biat etmesi gerektiğini, böyle biri bulunmadığı zaman İslami bir yönetim kuruluncaya ve bu biat gerçekleşinceye kadar günahkar olacaklarını belirtir. (Age, 22, 23) Gannuşi de İslam'ın akide, ibadet, ahlak ve şeriatın bütününden oluştuğunu, devlet olmadan ayakta duramayacağını belirtir. (Raşid el Gannuşi, İslam Devletinde Kamusal Özgürlükler, Mana Yayınları, sh. 230) Halife'nin seçilmemesi durumunda o da Kardavi gibi halifenin seçilmemesinden doğacak olan günahın bütün Müslümanlara ait olduğunu belirtir. (Age, sh. 238) İbni Teymiye devlet başkanlarının dinî farzların en büyüğü olduğunu hatta dinin ayakta durmasının ancak devlet başkanları ile mümkün olabileceğini belirtir. (İbni Teymiye, Siyaset, sayfa 149)

Bazı alimler Kur'an'daki emir ve yasakların yerine getirilmesi için bir güce ihtiyaç duyulduğunu, bu gücün de devlet ve iktidar ile gerçekleşeceğini belirtirler. Mevdudi "Ve de ki: Rabbim beni (giri-

lecek yere) doğru bir girişle girdir ve (çıkılacak yerden) doğru bir çıkışla çıkar ve katından bana yardımcı bir kuvvet ver.” (İsra Suresi, 80) ayetinin tefsirinde “Yani bu bozulmuş dünyayı ıslah edebilmem için ya bana bir güç ve yetki ver ya da devletlerden birini benim yardımcım kıl. Çünkü sapıklığı, günahkârları kontrol etmek ve adaleti uygulamak için güç gerekir.” diye yorumlar. (Tefhim ul Kur’an, cilt 3, sayfa 131) Büyük alim “Andolsun, biz peygamberlerimizi apaçık belgelerle gönderdik ve insanlar adaleti ayakta tutsun diye onlarla birlikte kitabı ve mizanı indirdik ve kendisinde çetin bir sertlik ve insanlar için (çeşitli) yararlar bulunan demiri de indirdik; öyle ki Allah kendisine ve peygamberlerine gayb ile (görmedikleri halde) kimlerin yardım edeceğini bilsin...” (Hadid Suresi, 25) ayeti kerimesindeki demirin siyasi ve askeri kuvvete işaret edildiğini belirtmektedir. Çünkü peygamberler sadece adaleti tebliğ ile gönderilmemiştir, bununla birlikte adaleti fiilen uygulamaya geçirmeli ve kuvveti elde ederek adalet üzere kurdukları nizamı yıkmak isteyenleri ezebil-melidir. (Age cilt 6, sayfa 137)

Necip Fazıl Kısakürek, “Benim bütün varlığım, vücut hikmetim, her şeyim...” dediği İdeolocya Örgüsü adlı eserinde, İslam devletinin hemen bütün organlarını kurgulamış ve “İslam, devlete ruhun uzviyete yapışık olması gibi sımsıkı bağlıdır; asla ayrılmaz ve onsuz uzviyet düşünülemez. Akıl erer mi ki bütün kainatı kucaklayan İslam, insan kalabalıklarının maddi ve manevi yekun kıymeti ve toplum iradesi olan devleti sınırları dışında bıraksın?” der. (N. Fazıl Kısakürek, İdeolocya Örgüsü, 5. Basım, 1986, sh. 107, 108)

Büyük alim Ordinaryus Profesör Doktor Muhammed el Mübarek, Kur’an’ın kendisini kabul edip tatbiki için çalışacak bir devlet ve hükümet olmadan uygulanması mümkün olmayan hükümler ihtiva ettiğini belirtmektedir. O da Mevdudi gibi devlet ve hükümet olmadan Kur’an’ın emir ve yasaklarına karşı gelenleri bu emir ve yasalara riayet etmeleri için zorlayacak bir otoritenin zaruri olduğunu belirtir. (Ord. Prof. Dr. Muhammed el Mübarek, İslam Nizamı, Devlet ve Hükümet, sh. 18, 2013, Nida Yayınları)

Ehli Şia’nın büyük alimlerinden İmam Humeyni de Allah’ın bir kanun külliyatı yani şer’i hükümler gönderdiği gibi bunun yanında bir hükümet biçimi icra ve idare teşkilatı da gösterdiğini belirtir

ve “Bu kanunların mahiyeti ve keyfiyeti bir devlet oluşturmak ve toplumun siyaset, iktisat ve eğitim yönetimini sağlamak için konmuş olduklarını gösterir.” diyerek İslam’da devletin zaruri olduğunu dile getirir. (İmam Humeyni, İslam’da Devlet, 2. Baskı, Objektif Yayınları, sayfa 55, 60)

Bazı alimler Kur’an’daki emir ve yasakların yerine getirilmesi için bir güce ihtiyaç duyulduğunu, bu gücün de devlet ve iktidar ile gerçekleşeceğini belirtirler.

Allah’ın Resulü Hz. Muhammed Aleyhisselam risaletinin 12. yılında devlet başkanı olarak iktidarı ele alır. Yaklaşık 10 bin nüfuslu Medine’de Müslümanların sayısı 1500 civarındaydı. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem Medine’nin bütün kabile reislerini toplantıya çağırdı ve onlara konfederasyona dayalı bir site devleti kurmayı önerdi. (Muhammed Hamidullah, İslam Anayasa Hukuku, sayfa 20) Bu önerinin kabulü üzerine Cenabı peygamber 53 maddeden oluşan bir sözleşme kaleme aldırdı.

Şüphesiz bu örnekler çoğaltılabilir. İslam’da başlı başına bir devlet modeli olduğunu hem Kur’an’da’ki muhkem ayetlerden hem sahih hadislerden hem de İslam tarihinden açıkça anlaşılmaktadır. Önce Resulü Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem peygamberlik görevinin yanında devlet başkanlığı görevini de başarıyla yürütmüş, sonra onun halifeleri devlet başkanlık görevlerini Kur’an ve hadisler doğrultusunda yürütmeye devam etmişlerdir. Selef alimler İslam devletini günün şartlarına göre değerlendirmişler, hukuk kurallarını, ekonomik modelleri yeniden formüle etmişlerdir.

Sonuç olarak islam devletlerinin ortaya koyduğu devlet yapısı o devletin eğitimini biçimlendirir. Devletin iyi yöneticilerle yönetilmesi mutlaka eğitime yön verecektir. Milletın kökleriyle bütünleşen devlet yapısı ve yöneticilerin feraseti ile eğitimi şekillendirecektir. Devlet milletini dünya ve ahirette mutlu edecek yapıyı oluşturur, milletinin huzurunu sağlar. Buna ulaştıracak eğitim sistemini uygular. Özü ile beslenmeyen, uyuşmayan eğitim milleti gerçek mutluluğa ulaştırmaz.

Sorma

Sormuşsun hal hatır,üç beş kelime
Duygular sustu,gönül dondu sorma
Yürek yorgun,ne söylerki dilime
Keşmekeşim,kalem yazmıyor sorma

Olanın olmayana borcu vardır
Dünya olup da vermeyene dardır
Hak yemeden geçirdiğin gün kardır
Her gün zarardan kar oluyor sorma

İnsan insanın rengine bürünür
İnsan olmayan yerlerde sürünür
Bu yol gönül ehli ile yürünür
Şaşğından yol sorulur oldu sorma

Sözümün bini etmez ki bir para
Sargı bandajla kapanmaz bu yara
Yüzler zifiri karadanda kara
Geçer akçe satılır oldu sorma

Yırtık atıkmiş hicabın perdesi
Katlıyor derdes ediyor herkesi
İnşallah tez günden kesilir sesi
İzzet namus haya kalmadı sorma

Sustukça bu hal ar gelir bana
Kapılar açıldı caniden yana
Vampirler zalimler alıştı kana
Ecelsiz kefensiz gideni sorma

Ah şu demokrasi dilde pelesenk
Mazlumu soyup mu sarıp mı yesek
İnsan hakları özgürlük mü desek
Hainden zalimden geçilmiyor sorma

Aklımız ermiyor dönen oyuna
Karıştı ak koyun kara koyuna
Soyu batasica çeker soyuna
Sırtlan çakaldan geçilmiyor sorma

Biz beraber olsak bize yeteriz
Darmadağanık beterden beteriz
Böl parçala yut kin ile biteriz
İhtiras benlik sardı başı sorma

Gönüller çaresiz telleri kırık
Gitmiyor ayağı sıkıyor çarık
Kırıldı kafa göz kanıyor yarık
Halden anlayan dost olmadı sorma

Akıl irade ile çık sefere
İlim hikmet ile yaklaş nefere
Sabır ile sebat ile zafere
Cahil budala sardı yolu sorma

Toprağı temizleyip tohum dikelim
Gönülden besmele ile ekelim
Çilesi cefası neyse çekelim
Ayrık otları aldı nesli sorma

YİNE TEŞRİNLER GELDİ

Yine teşrinler geldi hüznün sırlı kallavi
Kahvenin hatırını taşımaz güz düşleri
Kadim devirden beri acı aşka müsavı
Fağfuri zarafeti ve Leyla gülüşleri
Hazanın rengi suya düşerken yaprak yaprak
Bizi bekler hasretle nicedir anne toprak

Asude zamanların anısı gönle işli
Her şehrin hikâyesi ayrılıktan dem vurur
Suda saçların tarar gözleri menevişli
Kaderin cilvesi sır felek harman savurur
Hazanın rengi suya düşerken yaprak yaprak
Bizi bekler hasretle nicedir anne toprak

Bir fincan kahve ile hicret eder de gönül
Hatıra atlasına nakış olur hüznümüz
Aşk bize şerh eder Medine'de metfun gül
Hurma dalları ile söyleşir teşrinde güz
Hazanın rengi suya düşerken yaprak yaprak
Bizi bekler hasretle nicedir anne toprak

Bizim hikâyemizi su duyar bulut okur
Bir Hatice hüznünü demler hep Mekke ufku
Çölde susuz cerenler semaya aşkı dokur
En sevgiliye daim gönlümüzdeki tutku
Hazanın rengi suya düşerken yaprak yaprak
Bizi bekler hasretle nicedir anne toprak

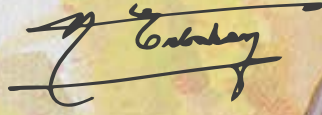
Bağbozumu hazanın uhdesindeki satır
Teşrinlerin yükünü kırık bir gönül çeker
Ehlidil olmayanlar anlamaz gönül hatır
Kaçınılmaz son gelir gideriz teker teker
Hazanın rengi suya düşerken yaprak yaprak
Bizi bekler hasretle nicedir anne toprak

SÖZÜN GÜCÜ

Aydın FERŞADOĞLU

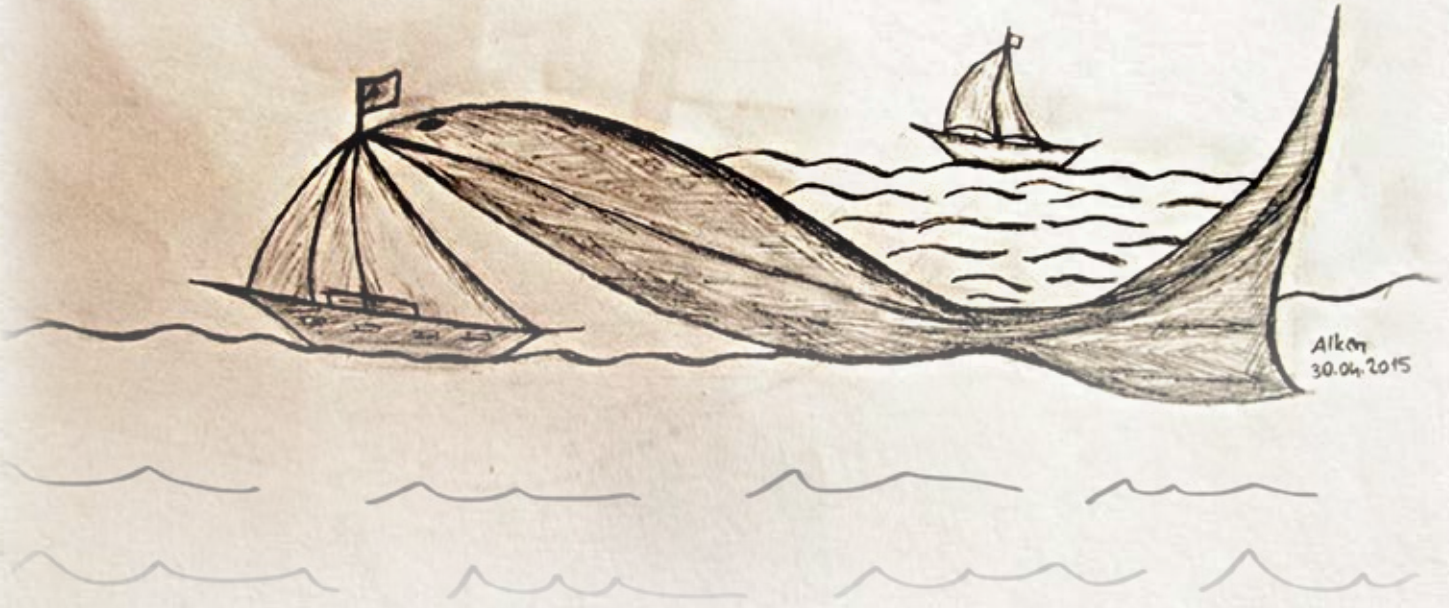
fmustafaaydin@gmail.com

“İster batı, ister doğu, yani ister kapitalizm ister komünizm; hangi sistem olursa olsun artık ahir ömürlerini yaşamaktadırlar.”

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN

54. T.C. Başbakanı

Bilinçli eğitimci
tâkatını
zirveye çıkartır.

beyzapilic.com.tr

0850 252 52 52

beyzapilic

beyzapilic

beyzapilic

beyzapilic

SINOKROT

HAMZA
EFENDİ
BAKLAVA

hamzaefendicom

hamzaefendi

hamzaefendi.com.tr

Erpiliç'ten Bolca Lezzet

Bolca Hindi şimdi Erpiliç güvencesiyle!

Bolca Hindi'yi satın alarak gücüne güç katan Erpiliç, uygulamakta olduğu Kuru Yolum, Elle Kesim ve Helal Gıda kriterlerini şimdi **Bolca Hindi** ile hindi eti sektörüne de taşıyor.

www.bolcahindi.com.tr

www.kuruyolum.com.tr
www.erpilic.com.tr

KARANFİL

PROFESYONEL BAYRAK ÇÖZÜMLERİ
BAYRAĞIMIZA YAKIŞAN HİZMET

TÜRK BAYRAKLARI
GÖNDER BAYRAKLARI
SÜSLEME BAYRAKLARI
MEYDAN BAYRAKLARI
MASA ÜSTÜ BAYRAKLAR

MAKAM BAYRAKLARI
SAÇAKLI FLAMALAR
İPE DİZİLİ FLAMALAR
DEVLET BAYRAKLARI
DEV POSTERLER

 facebook.com/ennabayrak

 twitter.com/karanfil_bayrak

 0530 265 73 08

 instagram.com/karanfilbayrak

 info@karanfilbayrak.com

 Piremir Mh. 7.Can Sk. No: 17/B1
Yıldırım-BURSA

www.karanfilbayrak.com